

ETALAGE ²⁰¹⁶₂₀₁₇

**EDUCATIEF AANBOD/WERKING/LEDEN/
AFDELINGEN/ACTIES/DIENSTVERLENING/
MEDIA&COMMUNICATIE**

Beste bestuurslid van HVV

Zoals de vorige jaren hebben we ook nu een divers aanbod samengesteld, waarin u en uw bestuursleden naar hartenlust kunnen snuisteren en toffe activiteiten kunnen vinden voor het nieuwe seizoen.

Daarnaast hebben we praktische informatie opgenomen over onder meer de dienstverlening van HVV aan de afdelingen, HVV communicatietools en verzekeringen. In het overzicht van de medewerkers wordt duidelijk bij wie u terecht kunt met specifieke vragen.

Etalage is inhoudelijk overzichtelijk opgedeeld volgens thema's, met daarbij de prijzen van lezingen en andere formats en de contactgegevens voor meer informatie.

Het hoofdthema in deze editie van **Etalage** is gezondheidszorg, het HVV jaarthema 2016-2017. HVV wil dit thema breed aansnijden en de afdelingen een aantal suggesties geven voor de organisatie van activiteiten. Thema's die onder meer aan bod komen, zijn: gezondheidsbevordering en ziektepreventie, de stand van zaken van het wetenschappelijk onderzoek en de wetenschappelijke kennis op verschillende terreinen, de organisatie en de (on)betaalbaarheid van de gezondheidszorg, ethische vraagstukken (onder meer als gevolg van wetenschappelijke ontwikkelingen), enz. Gezondheidszorg is een breed en bijzonder belangrijk maatschappelijk domein dat werkelijk iedereen aanbelangt en we zijn ervan overtuigd dat uw afdeling met dit thema op een boeiende manier aan de slag kan gaan.

Zoals dat het geval was voor de jaarthema's overbevolking en onderwijs willen we voor de organisatie van een aantal initiatieven in het kader van gezondheidszorg vanuit nationaal graag samenwerken met de afdelingen.

Wij hopen natuurlijk dat u dit thema met uw afdeling wilt oppikken. Onze educatieve krachten zijn steeds bereid om u bij de opstart van initiatieven met betrekking tot de brede thematiek van gezondheidszorg inhoudelijk en praktisch te begeleiden.

U zult zien dat er ook rond het thema armoede en ongelijkheid een aanzienlijk aanbod wordt voorgesteld. Armoede is het jaarthema 2017-2018. Op die manier is er de mogelijkheid om een van tevoren al eens te brainstormen binnen de afdeling over eventuele deelname aan de uitwerking van dit thema.

De workshop 'Actievoeren' is zeker ook een aanrader voor wie interesse heeft.

We wensen u alvast heel veel inspiratie toe en hopen dat deze **Etalage** voor u en uw afdeling een geschikt hulpmiddel is. Veel succes met de afdeling in 2016 en 2017 en van harte bedankt voor al de inspanningen om HVV op de kaart te zetten.

Het HVV Team

BOEK

FILM

GESPREK

KINDEREN

LEZING

MUZIEK

UITSTAP

TENTOONSTELLING

THEATER

VRUW

WORKSHOP

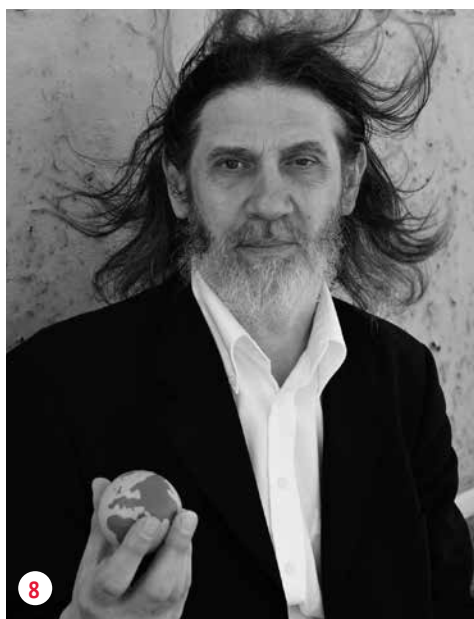
HOE WERKT **ETALAGE**?

- ♦ HVV heeft een pot van **5.000 euro** gereserveerd, die dient om lokale activiteiten te subsidiëren die in Etalage voorkomen.
- ♦ Per aangevraagde activiteit subsidieert HVV **100 euro**, tot de pot leeg is.
- ♦ De activiteiten zijn ondergebracht in inhoudelijke rubrieken, die aanleunen bij de krijtlijnen van het Landelijke Beleidsplan van HVV.
- ♦ Voor elke activiteit – tenzij anders aangegeven – kunt u terecht bij Laura Michiels. Voor boekingen en inhoudelijke informatie kunt u haar contacteren via **laura.michiels@h-vv.be** of **03 205 73 06**.
- ♦ Voor een activiteit die niet in Etalage staat maar die wel relevant is voor het Beleidsplan van HVV, kan een afdeling een schriftelijke aanvraag doen voor een subsidie van **100 euro** bij Laura Michiels via **laura.michiels@h-vv.be** met vermelding van aard, inhoud, methodiek, locatie en timing van de activiteit en het motief van de aanvraag.

Wij wensen u veel leesgenot, inspiratie en boeiende activiteiten in 2016-2017!

In naam van het HVV team

Laura Michiels, educatief medewerker, verantwoordelijke Etalage
An Avonds, communicatiemedewerker, vormgeving Etalage

8 Atheïsme – Humanisme – Filosofie

53 Workshop Actievoeren

17 Gezondheidszorg

54 Media en Communicatie

23 Dossier Armoede

54 Het Vrije Woord magazine

27 Onderwijs en Opvoeding

54 Website en Sociale media

36 Ecologie en Duurzaamheid

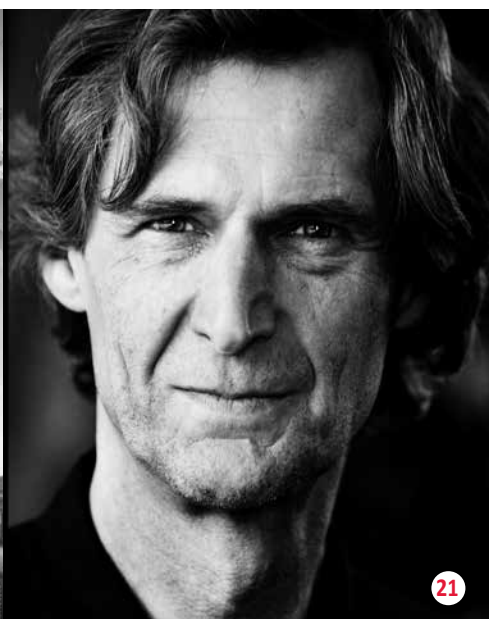
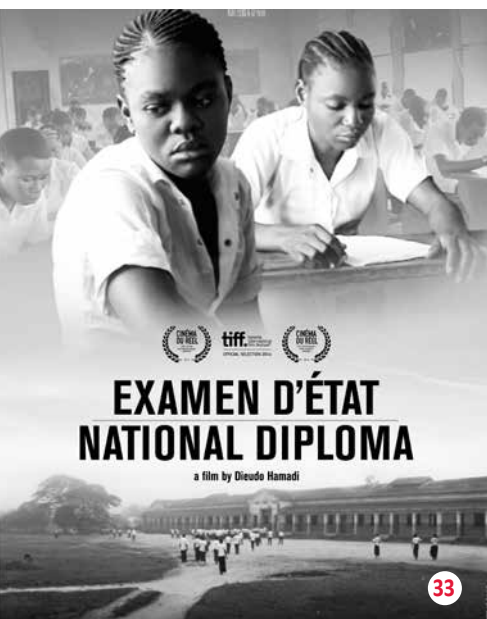
54 Huisstijl

40 Mens en Wereld

55 Kritisch lezen

49 Oorlog en vrede

55 Wilsverklaring

56 Kerkuittreding

56 Vrijzinnige jeugd en Feesten

57 Folders/Affiches

57 Standmateriaal

58 HVV Shop

59 Lidmaatschap

59 Ledenwerving

60 Nieuwe afdelingen/ Werking

60 Leifpunten Vlaanderen

61 Vrijzinnigheid in België

62 Organogram HVV

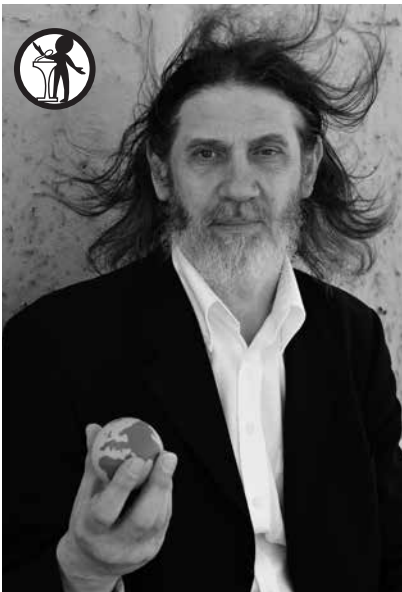
63 HVV-medewerkers Nationaal secretariaat

64 Provinciale educatieve krachten

66 VOC's

LEZINGEN JEAN PAUL VAN BENDEGEM

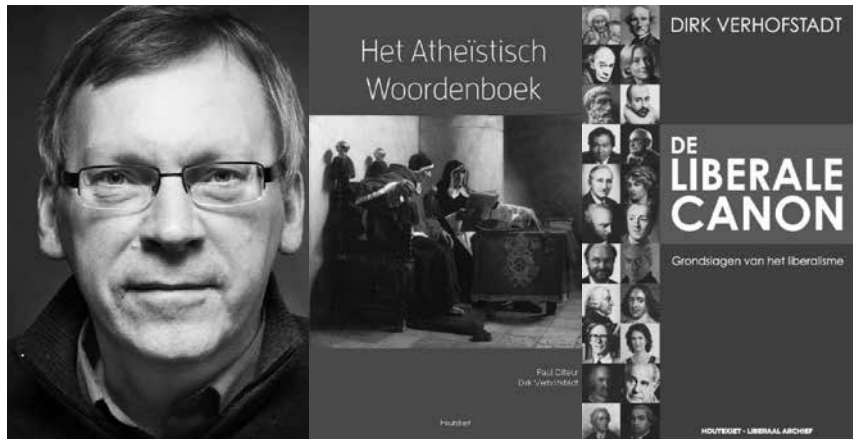
Jean Paul Van Bendegem verzorgt lezingen over een twintigtal thema's gaande van Sherlock Holmes over vrijmetselarij tot illusies en logica. Alle informatie over deze lezingen is te vinden op zijn website: <http://jeanpaulvanbendegem.be> onder de rubriek "lezingen: onderwerpen". Wat honorarium betreft is het zo dat hij aangesloten is bij het Vlaams Fonds voor de Letteren waar een subsidie van honderd euro kan worden (aangevraagd <http://www.fondsvoordeletteren.be/>). Aangezien hij een fervent aanhanger van het openbaar vervoer is dient met ver afgelegen of moeilijk te bereiken plaatsen vervoer voorzien te worden (tot het dichtstbijzijnde treinstation).

Jean Paul Van Bendegem (1953) is hoogleraar logica en wetenschapsfilosofie aan de VUB en deeltijds gastprofessor aan UGent. Hij is tevens directeur van het Centrum voor Logica en Wetenschapsfilosofie. Zijn onderzoeksthema's situeren zich in de filosofie van de wiskunde, logica, wetenschapsfilosofie en atheïsme. Contact:

jpvbende@vub.ac.be

Let wel! Wegens een overvolle agenda geeft prof. Van Bendegem geen lezingen meer voor 2016, tijdig boeken voor 2017 is de boodschap.

HET ATHEÏSTISCH WOORDENBOEK

Lezing door Dirk Verhofstadt. Het Atheïstisch woordenboek is geen werk met definities van begrippen zoals een Van Dale, maar ligt meer in de lijn van het Filosofisch woordenboek van Voltaire uit 1764 of Ideas that Matter van Anthony Grayling uit 2009.

Het is een boek waarin allerlei lemma's die met atheïsme en irrationaliteit te maken hebben alfabetisch zijn geordend, en lijkt in dat opzicht meer een encyclopedie dan een woordenboek in de gebruikelijke zin. Het begint bij Aflaten en Arkzoekers, behandelt Bliksemafleiders en Exorcisme en onderzoekt de Lijkwade van Turijn en het Vagevuur. Boeiende figuren zoals Jean Meslier, Giordano Bruno, James Usscher en Etienne Vermeersch passeren de revue, en ook de vermeende onfeilbaarheid van de paus en de fatwa van ayatollah Khomeini over Salman Rushdie worden behandeld.

Het Atheïstisch woordenboek probeert ook voorlichting te geven over de sociale context waarin het atheïsme zich tegenwoordig ontwikkelt, of soms in zijn ontwikkeling wordt gefrustreerd. In vele landen is atheïsme immers nog steeds een halsmisdad, wat ingaat tegen artikel 18 van de Uni-

versele Verklaring van de Rechten van de Mens (1948): daarin wordt duidelijk gesteld dat de burgers van deze wereld niet alleen een recht hebben om te geloven, maar ook een recht om niet te geloven.

DE LIBERALE CANON. GRONDSLAGEN VAN HET LIBERALISME

Lezing door Dirk Verhofstadt. Het liberalisme is de oudste ideologische strekking in de geschiedenis. Tal van filosofen, schrijvers en politici verdedig(d)en humane waarden met betrekking tot vrijheid, rechtvaardigheid en vooruitgang. Ze keerden zich tegen dogmatisme, extremisme en totalitarisme. Ze kwamen op voor gelijkberechtiging en verdraagzaamheid. Ze streefden naar de scheiding van kerk en staat, de vrijheid van meningsuiting, de gelijkwaardigheid van en het zelfbeschikkingsrecht voor elke mens.

Dirk Verhofstadt bespreekt zestig boeken van denkers die met hun ideeën gestalte gaven en geven aan het liberale gedachtegoed. Samen vormen ze 'De liberale canon'. In zijn essay 'Grondslagen van het liberalisme' bundelt Dirk Verhofstadt de kerngedachten van deze liberale denkers tot één alomvattend geheel voor meer vrijheid, rechtvaardigheid en vooruitgang.

Dirk Verhofstadt (1955) is doctor in de moraalwetenschap en professor aan de Universiteit Gent. Hij schreef politiek-filosofische boeken zoals 'Het menselijk liberalisme' en 'Pleidooi voor individualisme' en geeft als ideoloog lezingen en colleges over het liberalisme. Contact: verhofstadt.dirk@telenet.be De voorwaarden worden besproken in functie van de afstand.

ATHEÏSME ALS BASIS VOOR DE MORAAAL

Lezing door Dirk Verhofstadt. 'Atheïsme als basis voor de moraal' is een oproep voor een nieuwe verlichting tegen het obscurantisme van radicale gelovigen. Dirk Verhofstadt wijst op de negatieve houding van religies ten aanzien van andersgelovigen, ongelovigen, vrouwen, homoseksuelen, seksualiteit, wetenschap en burgerlijke wetgeving. Hij toont aan dat de basis van de moraal op de rede stoelt en dat de wereld daardoor menselijker wordt. Hij ontwikkelt bovendien zelf Tien Seculiere Geboden die moreel hoogstaander zijn dan de Tien Geboden van de Bijbel.

Prof. Verhofstadt spreekt over 'Atheïsme als basis voor de moraal' met PowerPoint presentatie (er moet dus een scherm en beamer aanwezig zijn). Contact kan via: verhofstadt.dirk@telenet.be. De voorwaarden worden besproken in functie van de afstand.

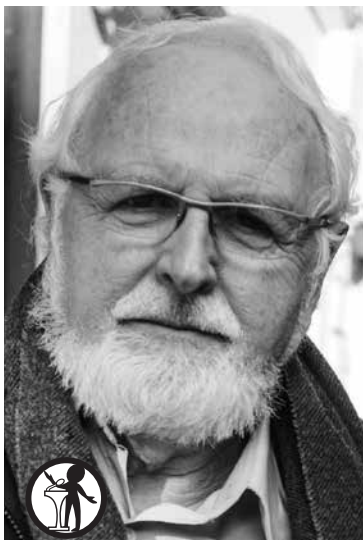

DE HAAN VAN ASKLEPIOS: PLEIDOOI VOOR EEN POSITIEF ATHEÏSME

Lezing door Ludo Abicht. De antwoorden die de godsdienst op onze levensvragen geven zijn niet bevredigend gebleken, maar deze vragen blijven relevant. Het volstaat niet de religieuze antwoorden te verwerpen, maar we moeten ervoor zorgen er ook een sterk seculier humanistisch antwoord op te geven.

Ludo Abicht is professor emeritus en filosoof. Het boek 'De Bijbel: een vrij zinnige lezing' verschijnt in september 2016. Prof. Abicht is middag en avond beschikbaar maar niet op maandag of in het weekend. Van april tot september is hij in het buitenland. Een lezing kost ongeveer 250 euro alles inbegrepen. Voor jongeren, vluchtelingen, en migranten is het gratis. Meer info: ludoabicht@gmail.com

goed mogelijk met de gematigd gelovigen. Om een onderscheid te maken tussen gradaties van (on)gelovigheid ontwierp Anne Provoost de religiometer. Het essay Beminde ongelovigen is een warm pleidooi voor een geëngageerd en energiek atheïsme.

DE BIJBEL: EEN VRIJ ZINNIGE LEZING.

Lezing door Ludo Abicht. Wanneer we de Bijbel niet als een geloofsboek lezen, maar als een centraal literair en cultureel, mythologisch en historisch document dat, naast de erfenis van de Grieks-Romeinse oudheid, aan de basis ligt van een deel van onze westerse beschaving, komen we tot een aantal boeiende nieuwe inzichten.

ATHEÏSME, SERMOEN VOOR ONGELOVIGEN, MET RELIGIOMETER

Lezing door Anne Provoost. 'Beminde ongelovigen' is een essay waarin ze 'ongelovigen' oproept om zich niet stil te houden, maar ook hun overtuigingen in dialoog met anderen naar voren te brengen. Dat is dringend nu creationisme, islamfundamentalisme en religieus sektarisme steeds luider van zich doen horen. De gevaren die onze aarde bedreigen vragen om actie en die actie vereist samenwerking. Dat is

IN DIALOOG MET ANNE PROVOOST.

Welk verhaal hebben we als humanisten? Hoe laten we zien dat humanisme een aantrekkelijke levens- en wereldbeschouwing is? Hoe praten we over humanisme? Wanneer is het relevant om dat te doen, met welk doel? Wat zijn voorbeelden van verschillende situaties waarin we ons willen profileren? Welke kennis hebben we daarbij nodig (bijv. om vooroordelen tegen te gaan en de gebruikelijke misvattingen te bestrijden)? Over deze en andere vragen gaat Anne Provoost in gesprek met uw publiek

Anne Provoost is te bereiken op volgend mailadres: mail@anneprovoost.be

DE SECULIERE SAMENLEVING. OVER RELIGIE, ATHEÏSME EN DEMOCRATIE

Lezing door Patrick Loobuyck. Wanneer over religie en de godsdiensten gediscussieerd wordt, in de media en daarbuiten, gaat het debat meestal over de plaats ervan in de publieke ruimte. Hoeveel godsdienst kan een neutrale democratische samenleving verdragen? In welke zin horen godsdiensten zich aan te passen aan de seculiere context? Binnen de grenzen van de neutraliteit van de overheid en de scheiding van kerk en staat, zijn godsdienstvrijheid en vrije meningsuiting gevestigde waarden in onze samenleving. Maar wat houden deze begrippen precies in en wat is hun historische en filosofische achtergrond? Wat verstaan wij voortaan onder 'actief pluralisme'? Sluit dat 'inclusieve neutraliteit' in, nl. verregaande vrijheid in het dragen van uiterlijke tekenen en symbolen, naast het recht op het openbaar beoefenen van de eigen rituelen? Kortom, wat is de plaats van levensbeschouwingen in de democratische rechtsstaat? Welke positie nemen vooraanstaande atheïsten hierbij in?

Patrick Loobuyck is doctor in de morealfilosofie en is als docent verbonden aan het Centrum Pieter Gillis van de UA. Contact: patrick.loobuyck@uantwerpen.be

CESARE BECCARIA. 250 JAAR OVER MISDADEN EN STRAFFEN

Lezing door Dirk Verhofstadt. Tweehonderdvijftig jaar geleden, in 1764, schreef de Italiaanse filosoof en rechtsgeleerde Cesare Beccaria zijn beruchte traktaat *Dei delitti e delle pene* (Over misdaden en

straffen). Het boek met gelijknamige titel van Dirk Verhofstadt verscheen in september 2014.

Dat boek heeft een enorme impact gehad op het strafrecht van zowat alle Europese en Amerikaanse landen. Dankzij Beccaria werd het strafrecht gehumaniseerd en ontdaan van willekeur, machtsmisbruik en religieuze dogma's. Hij keerde zich tegen gruwelijke straffen, anonieme beschuldigingen, het folteren van mensen, de bestraffing van hekserij en ander bijgeloof. Hij zag het belang in van heldere wetten, onafhankelijke rechters en menswaardige gevangenschappen. Hij zette een beweging in gang die leidde tot de afschaffing van de tortuur en van de doodstraf in tal van landen. Hij was daarmee een van de meest invloedrijke vertegenwoordigers van de Verlichting. In die zin staat hij op hetzelfde niveau als onder meer Galilei Galileo, Andreas Vesalius, Isaac Newton, Immanuel Kant en Charles Darwin die elk op hun manier een deel van de wetenschap hebben onttrokken aan irrationele denkbeelden. Zijn ideeën waren en blijven actueel, omdat ze raken aan de basispijlers van onze democratische en open samenleving.

Prof. Verhofstadt spreekt over 'Cesare Beccaria. 250 jaar over misdaden en straffen' met PowerPoint presentatie (er moet dus een scherm en beamer aanwezig zijn). Contact kan via:

verhofstadt.dirk@telenet.be

De voorwaarden worden besproken in functie van de afstand.

STRIKTE NEUTRALITEIT IS WARE SOLIDARITEIT

Lezing door Jurgen Slembrouck. Karel werd jarenlang misbruikt door een priester. Zijn

ouders, die van het misbruik afwisten, deden er het zwijgen toe om het blazen van de kerk niet te besmeuren. De politieagent bij wie hij een klacht wenst neer te leggen draagt een halsketting met een houten kruis. Mohammed trouwde in Marokko met Fatima en formuleert een aanvraag tot gezinshereniging. Het dossier blijkt onvolledig. De ambtenaar bij wie Mohammed verhaal gaat halen is begripvol, biedt een puike dienstverlening en draagt een pin van het Vlaams Belang.

Kan het uiterlijk van de ambtenaar een schadelijke invloed uitoefenen op de perceptie van de dienstverlening of op de vrijheid van de burger? Voor wiens vrijheid moeten we dan kiezen? De gewetensvrijheid van de ambtenaar of het zelfbeschikingsrecht van de burger? Welke uiterlijken zijn problematisch, welke niet en vooral waarom is dat zo? De lezing van Jurgen Slembrouck brengt aan de hand van concrete voorbeelden alle argumenten samen die duidelijk maken dat strikte neutraliteit de beste garantie biedt om de vrijheid en de gelijkheid te waarborgen en dat alternatieve neutraliteitsmodellen minder geschikt zijn.

Jurgen Slembrouck, vrijzinnig academicus, is te bereiken op volgend mailadres: jurgen.slembrouck@ua.ac.be

VOORBIJ HET ATHEÏSME?

Lezing door Jurgen Slembrouck. Sinds de aanslagen van 9/11 is er bij vrijzinnig humanisme opnieuw veel aandacht voor het atheïsme. In die mate zelfs dat er sprake is van een 'Nieuw atheïsme'. Hoewel de argumenten die worden aangedragen zelden origineel zijn, is de toon en stijl van deze nieuwe atheïsten dat wel. Zonder schroom en volgens sommigen ook zonder 'respect' wordt de onredelijkheid, schadelijkheid en overbodigheid van het godsgeloof aan de kaak gesteld.

Lijden de nieuwe atheïsten aan een tunnelvisie door opnieuw te focussen op het godsgeloof? Is hun pleidooi nog wel rele-

vant nu in geseculariseerde samenlevingen het geloof steeds meer verdampt? Zijn vragen die peilen naar de inhoud en de invloed van het godsgeloof ook de meest belangrijke vragen die humanisten zich stellen? Of gaat het hen om iets anders? Om iets voorbij het atheïsme?

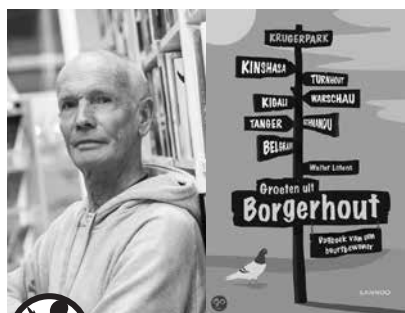
Jurgen Slembrouck, vrijzinnig academicus, is te bereiken op volgend mailadres: jurgen.slembrouck@ua.ac.be

DE TOEKOMST VAN HET VRIJZINNIG HUMANISME

Lezing door Nils Vandevijvere. Vrijzinnig humanisme in kaart gebracht. Overzicht en uitdagingen voor de toekomst. Veel mensen weten vandaag nog steeds niet dat 'niet gelovig maar toch gericht op zingeving en moraal' een naam heeft: vrijzinnig humanisme. Veel mensen weten ook nog steeds niet dat er heel wat erkende organisaties zijn die dit rijke gedachtegoed dagelijks in de praktijk brengen. Met deze voordracht, gevolgd door de mogelijkheid tot discussie, brengt de spreker eerst het vrijzinnig humanisme en de bijhorende organisaties en dienstverleningen van vandaag nog eens duidelijk in kaart. Daarnaast daagt hij de deelnemers uit om mee na te denken over de uitdagingen waar deze organisaties, en bij uitbreiding alle levensbeschouwingen, voor staan, zoals bekendheid, imago, aantrekkingskracht, aanbod en beleid.

Nils Vandevijvere is vrijzinnig-humanistisch consulent en communicatieverantwoordelijke in het huisvandeMens Antwerpen. E-mail: nils.vandevijvere@demens.nu

ELCKER-IK, 45 JAAR SOCIALE BEWEGINGEN

Lezing door Walter Lotens. Begin jaren 70, toen de wind van 68 nog waaide, groeide in Volkshogeschool Elcker-ik de kiem van een actieve burgerbeweging. Met politiserend vormingswerk en acties engageerden Elcker-Ikkers zich decennia lang in de milieubeweging, de vrouwenbeweging, de vredesbeweging/VAKA en voor de derde wereld. Zij richtten actiegroepen op tegen kernenergie, racisme of de verloederding van het milieu. Zij stredden voor bijzondere jeugdzorg, meer rechten voor patiënten, respect voor gehandicapten en voor een multiculturele samenleving. Zij startten met tweedekansonderwijs en met basiseducatie. Zij richtten coöperaties op, ijverden voor een sociale economie en waren de pioniers van de kringwinkels. Tot op vandaag kan iedereen er lezingen volgen, krijgen nieuwe Belgen er een warm onthaal en een taalbad, en ijveren vrijwilligers er voor een dak op de Ring in plaats van een verkeerswalm over de stad. Elcker-Ik is altijd een broeikas van nieuwe ideeën geweest, een drukingsgroep voor maatschappelijke verandering, een pionier in het ontwikkelen van nieuwe organisaties. Hoe trek je anno 2015 lering uit bijna 50 jaar ervaring met vorming, actie en burgerparticipatie? Wat kunnen hedendaagse bewegingen leren uit de pioniersjaren en de verwezenlijkingen en/of mislukkingen van de nieuwe sociale bewegingen? Heeft de trend naar ontzuiling, die toen ingezet werd, voortgang gevonden? Hoe verhouden de oude en de nieuwe sociale bewegingen zich tot elkaar? Vinden de huidige nieuwkomers in het maatschappelijk middenveld inspiratie bij de spelers die zich

ongeveer vijftig jaar geleden in dat veld aandienden?

Walter Lotens is moraalfilosoof, globe-trotter en Latijns-Amerikawatcher, maar schrijft ook over reizen en 'de ontmoeting met de andere' van Borgerhout tot Bolivia en Suriname. 'Ticket naar Shangri-la', 'De ziel reist te voet', 'Het vacuüm van de kosmopoliet', 'Groeten uit Borgerhout', 'Pijnen van een Pachakuti', 'De nieuwe coöperatie', 'Elcker-Ik, 45 jaar sociale strijd' zijn enkele recente titels. Lotens schrijft freelance voor verschillende kranten en magazines en houdt regelmatig lezingen en uiteenzettingen over deze thema's.

Walter is te bereiken op mail:

walterlotens@gmail.com

zie ook website: www.walterlotens.net

DE HEILIGE EN DE DUIVEL

Lezing door Tinneke Beeckman. Thomas Mores boek, 'Utopia. Het verhaal van de befaamde Raphael Hythlodæus over de ideale samenleving' verscheen 500 jaar geleden. In die periode circuleerde Machiavelli's 'Il Principe', een anti-utopisch boek over hoe vorsten macht kunnen

ATHEÏSME - HUMANISME - FILOSOFIE

verwerven, en behouden. Toeval? Geenszins. Beide denkers formuleren hun visies op dezelfde vragen: dat de middeleeuwse filosofie geen antwoord meer had op de politiek van de moderniteit, en dat de heersende elite moreel corrupt was. In deze lezing plaatst Tinneke Beeckman deze twee verschillende visies op politiek en moraal naast elkaar.

SPINOZA EN DE ACTUALITEIT

Lezing door Tinneke Beeckman. In deze lezing geeft Tinneke Beeckman een kort overzicht van Spinoza's leven en zijn belangrijkste ideeën: als radicale denker gooide hij het denken van de joods-christelijke traditie omver. Niet omdat hij zozeer een denker tégen een bestaand systeem was, maar hij zijn eigen weg naar vrijheid en geluk uitwerkte. Dan past Beeckman de actualiteit van Spinoza's denken op concrete gevallen toe. Zo toont ze hoe Spinoza relevant blijft als je de krant openslaat en een opiniestuk of een artikel leest.

FILOSOFIE VAN HET GESPREK

Lezing door Tinneke Beeckman. Hoe gesprekken avontuurlijke en moedige wegen naar zelfkennis kunnen zijn. Volgens de Griekse filosoof Socrates kan een mens de waarheid niet op zichzelf ontdekken: daartoe is het gesprek met de ander no-

dig. Zo begint een lange geschiedenis van het gesprek in de filosofie. Socrates had het over gesprekken met anderen, maar ook met zichzelf: hij beschrijft hoe elke mens een eigen 'daimon' heeft, een stem, en dat filosofisch denken precies hiermee te maken heeft. Een aantal denkers werken de innerlijke dialoog verder uit, zoals Hannah Arendt. In de lezing gaat Tinneke Beeckman ook dieper in op de gevolgen van technologie en sociale media voor onze hedendaagse gesprekken, en doet ze enkele suggesties om conflictgeladen gesprekken te verbeteren.

DE ALMACHTIGE MENS

Lezing door Tinneke Beeckman. De Amerikaanse romanschrijfster Ayn Rand beschreef het mensbeeld dat past bij de huidige visie op de (neo)-liberale orde. Rands held is volstrekt autonoom, rationeel, los van verleden of toekomst. Hij leeft zonder verschuldiging aan een gemeenschap, een cultuur. In deze lezing legt Beeckman het verband tussen Rands werk en hedendaagse politiek-economische ontwikkelingen. Ze legt ook uit hoezeer deze visie verschilt van vorige filosofische tradities. Deze lezing sluit aan bij het nieuwe boek dat in het najaar van 2015 verschenen is: 'Macht en Onmacht'.

Tinneke Beeckman studeerde moraalwetenschappen en filosofie aan de VUB en de ULB. Ze is doctor in de moraalwetenschappen en werkte jarenlang als onderzoeker voor het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen. In 2012 verscheen 'Door Spinoza's lens' (Pelckmans/Klement, 2012, vierde druk). Het boek stond op de longlist van de Socrates Wisselbeker en werd bekroond met de Liberales-prijs. Haar nieuwe boek, 'Macht en Onmacht', over de Charlie Hebdo-aanslagen is verschenen in het najaar 2015 (De Bezige Bij Amsterdam). Tinneke Beeckman geeft lezingen over filosofie en politiek, werkt mee aan The School of Life, is columnist bij De Standaard en blogt op tinnekebeeckman.com.

Tinneke vraagt 250 euro + vervoerkosten en is te bereiken via e-mail: tinnekebeeckman@hotmail.com

MARGUERITE YOURCENAR, ZENO EN BRUGGE

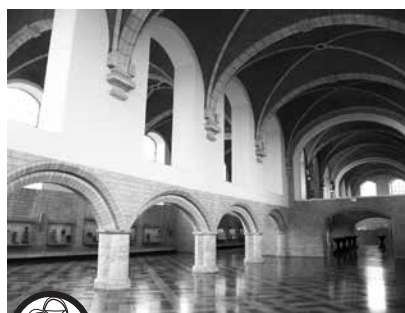
Wandeling. De roman 'Het hermetisch zwart' (L'Oeuvre au noir) van Marguerite Yourcenar verscheen in 1968. Hoofdpersonage is Zeno Ligre. Zeno is humanist, filosoof, dokter en alchemist tijdens de Renaissance. Zijn kennis heeft hij opgedaan tijdens zijn zwerversbestaan. Zijn kritische geest, zijn wetenschappelijke bezigheden en zijn onthullingen ergerden de kerk mateloos. 'Het hermetisch zwart' bestaat uit drie grote delen: Zeno's leven als zwerver, zijn ondergedoken leven en zijn tijd in de gevangenis. Zeno staat symbool voor de mens die zoekt naar waarheid en die niet kan verzwijgen. Dit doet hij omgeven door tijdgenoten onder wie sommigen hem begripen en anderen niet. Dat moet hij eerst met zijn vrijheid bekopen en daarna ook met zijn leven. De dood van het personage vertoont gelijkenissen (hij weigerde immers zijn mening te herzien) met die van Giordano Bruno.

Marguerite Yourcenar koos Brugge uit om haar held Zeno zijn levensverhaal te laten beleven.

Wandel mee langs de plaatsen waar én Marguerite Yourcenar én Zeno in Brugge verbleven. De wandeling leidt u langs de Markt, de Wollestraat, de Burg, de Vismarkt, het stadspark, het hotel de Orangerie, het huis Zeno, het Groeningemuseum, het Sint-Janshospitaal... Komen aan bod: de plaatsen waar Zeno geboren is, als klei-

ne jongen verbleef, bij Campanus studeerde, als geneesheer onder een schuilnaam verbleef, zijn gevangenis, waar zijn proces doorging, op bezoek ging bij de prior van de minderbroeders... en ook de plaatsen waar Marguerite Yourcenar tijdens haar verschillende verblijven in Brugge zo graag verbleef, bij wie ze op bezoek ging... Ook gevleugelde uitspraken zoals 'Plus est en Vous', de betekenis van de Vlaamse schilderkunst in het werk van Marguerite Yourcenar, haar Vlaamse afkomst waar ze zo mee begaan was, de humanisten, de alchemie... worden tijdens de wandeling aangehaald.

*Alle info bij de gidsenkring van Brugge:
050 346 545 of info@gidsenkringbrugge.com*

FILOSOFISCHE WANDELING IN LEUVEN

Wandeling. De filosofenwandeling brengt de wandelaar naar de belangrijkste plaatsen van filosofisch belang in de Leuvense binnenstad. Historische plaatsen!

De geschiedenis van Leuven is onlosmakelijk verbonden met de stichting en de geschiedenis van de universiteit in 1425. De band tussen stad en universiteit was sterk in het verleden en dat is vandaag ook zo. Leuven is dankzij de universiteit en de hogescholen en de spin-offs een steeds groeiend kenniscentrum van innovatie en creatie. Deze erfgoedwandeling door Leuven toont historische gebouwen, prachtige gevels (het stadhuis, de Sint-Pieterskerk, de universiteitshal, het Collegium Trilingue, de Valk, het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte....). Historische gebouwen

die een hedendaagse invulling hebben. Maar wat vertellen zij ons over het verleden? Wie bewoonde deze gebouwen? Hoe leefde men achter deze gevels? Hoe dacht men over het leven, over de dood, over de mens, over kennis, waarheid, geloof, wijsheid...?

Leuven was in de 15de en 16de eeuw dankzij het ontstaan van de universiteit, een internationale aantrekkingspool voor wetenschappers en kunstenaars. Een broeihaard van ideeën, een ontmoetingsplaats voor zoekende geesten. Zoals Erasmus, Vivès, Justus Lipsius, .. De grote humanist Erasmus was goed bevriend met Thomas More. Komt het hierdoor dat de eerste editie van de Utopia van More in Leuven gedrukt werd door Dirk Martens? Ook in de volgende eeuwen brachten onderzoekers en filosofen nieuwe inzichten naar Leuven. Het rationalisme, de verlichting, het neothomisme dat leidde tot de oprichting van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte in Leuven...

Deze stadswandeling biedt een overzicht van de plaats van de filosofie in Leuven vanaf de 15de eeuw tot de 20ste eeuw. Ze werd oorspronkelijk uitgewerkt in de context van de Zomerschool Filosofie van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte.

*Deze wandeling kan je boeken
via jean.sablon@telenet.be of
info@leuven-plus.be*

HET LEUVEN VAN THOMAS MORE

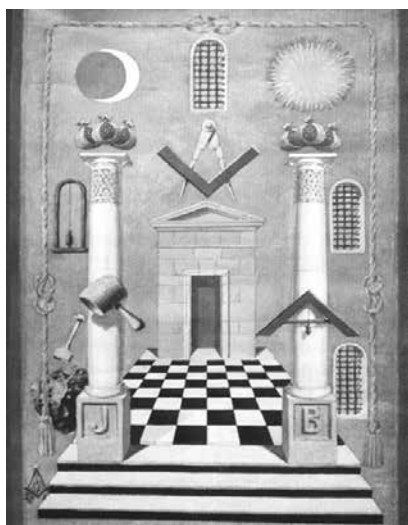
Wandeling. Vijfhonderd jaar geleden kon de Leuvense drukker Dirk Martens het eerste exemplaar van Thomas More's Utopia van de pers halen. Waarom besliste een

ATHEÏSME - HUMANISME - FILOSOFIE

Engels staatsman en theoloog om uitgerekend in Leuven te publiceren? Hoe zag de stad van Erasmus, Quinten Metsys en Jeroen Busleyden eruit? In welke kringen verkeerden de Leuvense humanisten en hoe onderhielden zij contact met hun collega's in het buitenland? Hoe stonden de studenten tegenover die nieuwe ideeën en wat vonden de gewone Leuvenaars ervan?

Op die wandeling nemen we je mee naar het Leuven van 500 jaar geleden. We plaatsen Thomas More in onze lokale context en zullen vaststellen dat die verrassend internationaal blijkt te zijn.

Als je deze wandeling wil boeken kan je best rechtstreeks contact opnemen met Jean Sablon: jean.sablon@telenet.be of info@leuven-plus.be

BEZOEK VRIJMETSSELARIJ MUSEUM BRUSSEL

Museumbezoek. Het Belgisch Museum voor de Vrijmetselarij komt tegemoet aan de wil van de vrijmetselarij, gekend voor haar discretie, om haar deuren te openen voor het publiek. Het museum maakt vrijmetselarij begrijpelijk aan de hand van een thematische en didactische expositie, ter informatie en ter reflectie. De uitgestalde stukken-juwelen, boeken, decoratiestuk-

ken enz. - gaan terug tot de 18e eeuw en zijn unieke getuigenissen van de historische evolutie, het functioneren, de ideeën en structuren achter de vrijmetselarij, vroeger en nu.

Praktische info: Lakenstraat 73 - 1000 Brussel
e-mail: info@mbfm.be - **website:** <http://mbfm.be/>

Reproduction d'après le manuscrit de l'Écuyer de la Grande Loge de France, 1777.

WANDELING OVER VRIJMETSSELARIJ GENT

Wandeling. De vrijmetselarij blijft nog steeds onvoorstelbaar veel mensen boeien. Ze vond haar weg naar Gent in de achttiende eeuw werd al spoedig omgeven door een aureool van geheimzinnigheid dat haar tot op heden hardnekkig is blijven vergezellen.

Toch heeft deze gemeenschap van 'broeders' ook op het openbare leven van de modale Gentenaar haar sporen gedrukt en is de 'koninklijke kunst' nog steeds zichtbaar aanwezig in ons moderne stadsweefsel.

De wandeling over vrijmetselarij biedt de toehoorder niet alleen een historische evocatie van haar ontstaan, maar tegelijk maken we kennis met de houding van Kerk en Staat vroeger en nu tegenover dit maatschappelijk toch erg belangrijke verschijnsel. Wat bezielde een aantal bekende Gentenaars om toe te treden tot een 'werkplaats', welke invloed oefende hun maçonnieke activiteit uit op religie, politiek en onderwijs binnen de stad, waar

waren ze vroeger gevestigd, waar 'dekken ze vandaag de tempel', zijn ze inderdaad zo machtig als soms wordt beweerd, zijn vrijmetselaars over heel de wereld gelijk? Op deze en tal van andere vragen krijgt de wandelaar een gedegen antwoord. De wandeling gaat van start vóór het huis Minard (nr 8) op de Grote Huidevettershoek en eindigt in het hedendaagse Mekka van de Vrijmetselarij aan huis nr 9 in Tus-sen 't Pas (of elders in overleg met de gids). Ze duurt ongeveer anderhalf uur.

Meer info vind je bij Gandante vzw (Gent verkend) - Waterlelielaan 1, 9032 Gent-Wondelgem - TEL +32 9 375 31 61 - GSM +32 479 51 52 42 of mail: info@Gandante.be t.a.v. Sophie Coppieters - www.gandante.be

GENT 60/80, WANDELLEN DOORHEEN VRIJDEKEND GENT

Wandeling. De jaren '60 en '70 waren kleurrijke tijden: het herleven van de Gentse Feesten, de studentenprotesten, het doorbreken van vele taboes. Een wandeling in de sfeer en vrijdenkersgeest van weleer. De jaren 1960-1980 betekenden voor Gent op vele gebieden een uiterst boeiende periode: de flowerpowerbeweging, het verzet tegen de gevestigde waarden in de burgerlijke samenleving, tegen het oerconservatief beleid van de kerk, tegen het beleid van de universiteit en ga zo maar door.

Locatie: Gent stad - **duur van de wandelingen (naar keuze maar steeds in de voormiddag):** Wandeling 'De Kuip' 1u30 - Wandeling 'Het Zuid' 1u30.
Meer info bij Dirk Van Opdenbosch: dirk.vanopdenbosch@demens.nu

ONTMOETINGEN, WANDELEN DOOR- HEEN VRIJDENKEND ANTWERPEN

Wandeling. Geen stad in Vlaanderen kan zich historisch meer beroemen op zijn humanistisch en vrijdenkend verleden dan Antwerpen. De stad is steeds een bolwerk geweest en gebleven van tal van verlichte kringen, dichtbevolkt met actieve vrijdenkende humanisten, progressieve denkers, vernieuwende schrijvers, dichters en kunstenaars. Naast een reeks historische monumenten en standbeelden, bezoeken wij ook een resem 'bruine' kroegen waar menig verlicht gedachtegoed, met of zonder godendrank, tot ontwikkeling is gekomen!

Locatie: Antwerpen stad. Duur van de wandelingen (naar keuze maar steeds in de voormiddag): Wandeling Noord: 1u20, wandeling Zuid 2 uur. Meer info bij Dirk Van Opdenbosch: dirk.vanopdenbosch@demens.nu

HET ERASMUSHUIS EN DE DUBBELE TUINEN

Wandeling. Het Erasmushuis in Anderlecht bezit een dubbele tuin: een kruidentuin aangelegd door René Pechère (1989) en een Filosofische Tuin door Benoît Fondou (2000) in samenwerking met vier artiesten (Catherine Beaugrand, Marie-Jo Lafontaine, Perejaume en Bob Verschueren).

De tuin van Erasmus is een tuin van genot en kennis bestaande uit een eerste tuin met geneeskrachtige kruiden van tuinarchitect René Pechère (1987). In deze tuin, die je als een botanisch portret van de hu-

manist zou kunnen zien, worden ongeveer honderd planten uit de 16de eeuw gekweekt, die Erasmus gebruikte om zichzelf bij ziekte te behandelen. Achter deze 'tuin van het lichaam', ligt een tweede tuin, die als het ware de tuin van de eerste tuin is. Het is een filosofische tuin die behulpzaam kan zijn bij het denkbaar maken van de wereld. Op basis van de tekst 'Het religieus banket', die de humanist na zijn verblijf in Anderlecht (1521) schreef, werden in de lente van 2000, een aantal 'cartografische perken' aangelegd, waarin bezoekers planten en bloemen kunnen bewonderen die Erasmus - de eerste grote Europeaan - bekeek tijdens zijn talrijke reizen. Deze plek, een tuin van het lichaam en een tuin van de wereld, herbergt een aantal 'filosofische kamers' ontworpen door hedendaagse kunstenaars. Al deze kamers vormen een uitnodiging voor het verpozen om van de voorbijglijdende tijd te genieten of van gedachten te wisselen met vrienden, want zoals Erasmus zei: "Daar waar vrienden zijn, daar is rijkdom".

Alle dagen open, behalve op maandag, van 10u00 tot 18u00

Erasmushuis - Kapittelstraat, 31 - 1070 Brussel

Tel. + 32 2 521 13 83 - Fax + 32 2 527 12 69

E-mail : info@erasmushouse.museum

DE ROEPING VAN DE MENS IS MENS TE ZIJN (MULTATULI)

Tentoonstelling. Deze beroemde uitspraak van Multatuli vat de vrijzinnig-humanistische gedachte samen. De expo gaat in vogelvlucht door de geschiedenis van het vrije denken. Ze staat stil bij gebeurtenissen, personen, organisaties en strijdpunten die samen het verhaal van het vrijzinnig-humanistisch erfgoed vertellen. De blauwe tijdlijn geeft internationale gebeurtenissen aan, de rode lijn betreft belangrijke momenten voor het humanisme in Vlaanderen.

De tentoonstelling bestaat uit 12 Forex panelen van 120x80cm die horizontaal (landschapformaat) worden opgehangen. De panelen bevatten een chronologische tijdlijn en worden daarom best aansluitend op elkaar opgehangen. De tentoonstelling wordt verpakt in drie draagtassen met elk vier tentoonstellingspanelen. Bij de tentoonstelling hoort de kortfilm 'Vrijzinnig-humanistisch erfgoed - pioniers blikken terug' geleverd op een USB-stick. Waarborg is 250 euro.

*Meer info Laura: Laura.michiels@h-vv.be
Tel 03 205 73 06.*

KRITISCH DENKEN OF GOED GELOVEN?

Lezing door Geerdt Magiels. Met de vooruitgang van de wetenschap hebben we meer kennis over de wereld dan ooit tevoren. Sommige positivisten en verlichtingsdenkers voorspelden dat bijgeloof en het paranormale vanzelf zouden verdwijnen naarmate de wetenschap voortschrijdt en steeds meer mensen toegang hebben tot wetenschappelijke kennis. Toch blijken bijgeloof en irrationaliteit hardnekkige fenomenen. Hoe moet deze paradox worden verklaard?

NEW AGE, MARKT VAN GELUK

Variant op bovenstaande. (Hoewel het een uitstekend tegengewicht vormt tegen bachbloesemverkoopers en andere charlatans, mocht je daar last van hebben.)

Geerdt Magiels is bioloog en filosoof. Hij schrijft en praat over wetenschap, kunst en kennis, biologie, breinen en gedachten. Zijn stem is te horen op Radio 1 en hij schrijft onder meer in de Standaard der Letteren. Hij is ook auteur van diverse boeken. Een lezing duurt ongeveer 1 uur met aansluitend vragen of interactie met publiek.

Geerdt vraagt 350 euro plus vervoerskosten. Nooit op donderdagavond. Verder kan zowel overdag als 's avonds.

geerdt.magiels@telenet.be

ZARATHOUSTRA SPITAMA, DE EERSTE VRIJDENKER

Lezing door Ann Van Sevenant. Immanuel Kant benadrukte het selbst denken. De 'zelfdenker' is iemand die de moed heeft om aan zelfkritiek te doen. En risico's te nemen. Want zijn gefundeerde gedachten zullen niet steeds in goede aarde vallen. 'Durf zelf te denken' is een uitspraak die aan Kant wordt toegeschreven, maar die veel ouder is. Ze dateert uit een periode van ongeveer duizend jaar voor de antieke Griekse filosofie, die overigens grotendeels geïnspireerd is door Zarathoustra Spitama. Dankzij de vertalingen in het Duits van Zarathoustra's ideeën, nam Nietzsche overigens kennis van deze eerste vrijdenker. En toch is deze figuur voor ons nog steeds een grote onbekende.

Ann Van Sevenant is Doctor in de wijsbegeerte en voormalig docent Filosofie (Hogeschool Antwerpen). Ze publiceerde een vijftiental boeken over hedendaagse filosofie. Haar laatste werk verschijnt in Parijs eind dit jaar: "Zarathoustra, une philosophie avant la lettre", Editions Non Lieu. Meer info: ann.van.sevenant@skynet.be

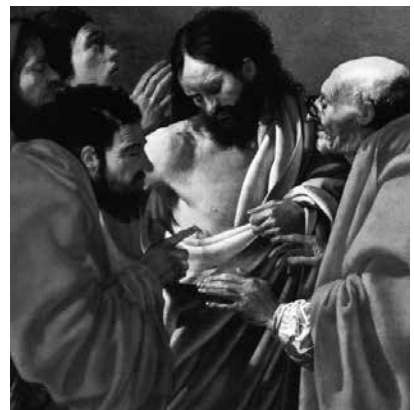
DE ONGELOVIGE THOMAS HEEFT EEN PUNT

Lezing door Johan Braeckman of Maarten Boudry. Samen met zijn collega-filosoof Maarten Boudry schreef Johan Braeckman 'De ongelovige Thomas heeft een punt', een boek dat de mensheid tot kritisch denken wil aanzetten en dat komaf maakt met talloze uitingen van onkritisch denken. Het boek bespreekt historische en actuele overtuigingen die gebaseerd zijn op drogredenen of denkfouten. Niemand is immuun voor pseudowetenschappen, bijgeloof of irrationeel denken, ook wetenschappers niet. Het verschil tussen dommeriken en slimmeriken is dat de slimmeriken beter in staat zijn om die domme ideeën te verdedigen.

In de workshop 'kritisch denken voor jongeren' gegeven door Johan Braeckman analyseren we enkele items zoals het creationisme, homeopathie, het monster van Loch Ness en klopgeesten. We bespreken op welke manier 'kritisch denken' hiermee omgaat. We maken interactieve oefeningen gebaseerd op onze eigen ervaringen. We discussiëren over de rol van kritisch denken in het onderwijs en in ons eigen leven.

Een lezing met Johan en/of Maarten kan geboekt worden via: johan.braeckman@ugent.be en maarten.boudry@ugent.be

Doelgroep workshop: leerlingen 1ste en/of 2de graad middelbaar onderwijs (maximum 15 leerlingen) via HHV Ouderwerking, Feestcomité FVI, Hulo, WLE.

MARKANTE VROUWEN IN DE GENEESKUNST

Lezing door Michel Deruyttere. Lang konden vrouwen geen arts worden, want ze hadden geen toegang tot de universiteit. Sommigen werden heks, anderen verkleedden zich als man om dat beroep te kunnen uitoefenen. Pas eind 19de eeuw komt daar bij ons verandering in. Isala van Diest en Aletta Jacobs werden toen de eerste vrouwelijke artsen, respectievelijk in België en Nederland. Deze baanbrekers slaagden erin het mannenbastion van de geneeskunde eindelijk te doorbreken.

Markante vrouwen in de geneeskunst verhaalt over een tachtigtal opmerkelijke vrouwen die een spoor hebben getrokken in de geschiedenis van de geneeskunst en -kunde. Dankzij hen vinden wij vrouwelijke artsen normaal. De vrouwelijke winnaars van de Nobelprijs geneeskunde en topvrouwen als Christine Van Broeckhoven tonen dat er vandaag veel veranderd is en dat de vrouwelijke arts, de verpleegster en de vroedvrouw eindelijk de erkenning krijgen waar ze recht op hebben.

Michel Deruyttere vertelt een verhaal over krachtige, inventieve vrouwen die op de barricades hebben gestaan om hun levensdroom - 'hun medemens verzorgen' - waar te maken, niet alleen thuis, maar in de hele samenleving.

De pers over Markante vrouwen in de geneeskunst:

'Dit meesterlijk boek is verplicht voor alle zorgverleners (in spe).' Artsenkrant

Dokter Deruyttere geeft lezingen met PowerPoint die 1 à 1u30 duren. Voor meer info: michel.deruyttere@skynet.be

WATER, BRON VAN CONFLICTEN

Lezing door Marc Van Molle. Onze Blauwe planeet wordt voor 70% bedekt met water. Toch is er een ernstig tekort aan water als gevolg van overconsumptie (landbouw, industrie, huishoudens) en verontreiniging van zowel oppervlakte- als grondwater. Bovendien houdt water zich niet aan landgrenzen en geraken de door droogte getroffen gebieden steeds dichter bevolkt. Dit alles leidt tot steeds meer en ernstiger conflicten (tussen staten en binnen de grenzen van een staat) en ook een spectaculaire toename van het aantal vluchtelingen. De klimaatverandering biedt geen beter toekomstbeeld, wel integendeel. De steeds toenemende privatisering van water (een levensnoodzakelijk goed) zorgt ervoor dat er mondiale conflicten aan het ontstaan zijn (naar analogie met aardolie).

Marc Van Molle is em. prof. Fysische Geografie aan de VUB. In deze lezing worden de diverse aspecten besproken aan de hand van recente en hedendaagse voorbeelden. Het geheel wordt ondersteund door uitgebreid beeldmateriaal. Marc vraagt enkel verplaatsingskosten en is te bereiken op mvmolle@telenet.be

DE REKENING VAN DE VERZUILING

Lezing door Mieke Vogels. Momenteel evolueren we in Vlaanderen van het model van de verzorgingsstaat naar het model van 'vermaatschappelijking van zorg'. Alle zorg professionaliseren is immers niet langer wenselijk, haalbaar en betaalbaar, wordt beweerd. Terwijl hierover in Nederland een groot maatschappelijk debat gaande is, sluipt het principe geruisloos in de beleidsnota's van de Vlaamse regering. Is ver-

maatschappelijking van zorg in Vlaanderen haalbaar en welk zijn de randvoorwaarden? De Vlaamse regering voert dit nieuwe model in zonder te raken aan de bestaande verkokerde zorgorganisatie. Vermaatschappelijking van zorg wordt zo steeds meer synoniem van 'trek je plan'. wie zorg nodig heeft wordt van het kastje naar de muur gestuurd.

De verzuiling? Die bestaat toch niet meer! In 1987 reeds schreef Luc Huyse zijn boek 'De verzuiling voorbij'. Wat de meeste mensen vergeten is dat Luc Huyse in datzelfde boek ook zei: 'De ontzuiling van de geesten leidde in ons land niet tot machtsverlies. De nalatenschap van de zuilen, een enorm kapitaal aan materiële en niet-materiële goederen, is geruisloos overgeheveld naar de organisaties van de politieke concerns. 'De politieke concerns zijn virtuozen in het beveiligen van hun marktaandeel en van het behartigen van hun beroepsbelangen.... Zij schakelen de facto de concurrentie van derden uit. Twee technieken spelen daarbij een cruciale rol: kartelvorming en het uitlokken van voor hen vriendelijke 'vestigingswetten'. De sociale kosten van deze gang van zaken zijn groot.'

Vandaag bijna 30 jaar later zijn deze politieke concerns machtiger dan ooit. Aan de hand van concrete voorbeelden toont Mieke Vogels aan dat deze verkokerde organisatie van zorg elke zorgvernieuwing hypothekeert en zo mee verantwoordelijk is voor de lange wachtlijsten in de zorg. De sociale kost van deze gang van zaken wordt dus alleen maar groter. Het kan anders als we de verkokerde zorg inruilen voor een buurt en regiogebonden zorg. Zeven hefbomen voor verandering wijzen de weg naar hoe het anders kan.

Mieke Vogels, licentiate politieke en sociale wetenschappen en politica voor Groen, geeft over haar boek 'De rekening van de verzuiling' een lezing van een uur en een kwartier. Deze lezing kan ook aangeboden worden in de vorm van een debat. Mieke vraagt enkel tussenkomst voor de (openbare) vervoerkosten en na afloop een rit terug naar het dichtstbijzijnde station. Contact: vogels.mieke@telenet.be

NETWERKEN ALS BASIS VAN VEERKRACHT: HULPVERLENING DOOR DE BRIL VAN CHARLES DARWIN BEKEKEN

Een pleidooi voor de vermaatschappelijking van de zorgverlening

Lezing door Bart Libbrecht en/of Anouk Pieters. Het welzijn van een cliënt in de zorgsector wordt sterk bepaald door de steun van belangrijke mensen in zijn omgeving. Dat betekent dat het betrekken van de sociale context van de cliënt noodzakelijk is voor een effectieve hulpverlening. Aan de hand van inzichten uit de evolutieleer bekijkt dit boek hoe sociale steun de veerkracht van zorgcliënten kan verhogen. 'Survival of the fittest', het overleven van de meest aangepaste, krijgt een pertinente invulling: mensen die in staat zijn om met hun sociale omgeving samen te werken zijn significant veerkrachtiger dan zij die dit niet doen.

Via theorie, praktijk en een verhelderende casus toont het hoe die ideeën ons in staat stellen om de cliënt aan zijn sociale context te verbinden, maar vooral hoe ze ons helpen die context om te bouwen tot een netwerk waarin de cliënt 'past'.

Netwerken bieden voor de hulpverlener meer potentieel dan een zuivere sociale context om gericht de problemen van een cliënt aan te pakken. Mensen met een goed netwerk worden ook geconfronteerd met uitdagende problemen, maar ze worden minder uit hun lood geslagen omdat ze kunnen rekenen op praktische, emotionele en morele steun.

Netwerken zijn reservoirs waar mensen kracht uit putten om met de problemen van het leven om te gaan. GEDEELDE ZORG breekt een lans voor dit onbenut potentieel aan evolutionaire veerkracht.

Bart Libbrecht was pedagogisch verantwoordelijke in een organisatie die mobiele hulpverlening aanbiedt in de Jeugdzorg en beëindigt momenteel zijn doctoraal proefschrift aan de Vrije Universiteit Brussel. Anouk Pieters is zelfstandig therapeute en stafmedewerker en coördinator binnen de Jeugdzorg. Samen richtten ze Vialogos op, een vennootschap waarin ze particulieren begeleiden, methodieken ontwikkelen, organisaties als consultants begeleiden bij de implementatie van de methodieken en inhoudelijke veranderingsprocessen.

De lezingen van Bart en Anouk zijn zeer geschikt voor interactie met een publiek.

Voor meer info: Bart Libbrecht tel 0492 72 48 15 of bart@vialogos.be Vergoeding in overleg.

EMOTIONELE ONTWIKKELING

Vorming. Het psychisch leven van een baby is rijk en boeiend. Vanaf het begin voelt, ruikt, proeft, hoort en ziet de baby al een heleboel. En hij laat dit graag weten aan de buitenwereld: kirren en kraaien van plezier, huilen bij verdriet en honger, ... Soms kan je die signalen moeilijk interpreteren en wil je weten wat de baby denkt en voelt. In deze vorming maak je kennis met de gevoelswereld van een baby, vanaf de eerste levensdagen. We brengen de relatie tussen de baby en zijn ouder(s), grootouder(s) en de kinderopvang in verband met zijn emotionele, motorische en intellectuele ontwikkeling. We staan ook stil bij dagelijkse opvoedingsvragen.

Boeking via Sofie De Schinckel VCOK vzw
sofie.de.schinckel@vcok.be tel 09 235 28 45
www.vcok.be

OPTIMAAL PEDAGOGISCH KLIMAAT

Vorming. De basiskwaliteit in het pedagogisch omgaan met kinderen, daar gaat deze vorming over. Hoe kunnen we in de kinderopvang onze aanpak afstemmen op elk individueel kind? Hoe kunnen we het ritme van elk kind volgen en toch voldoende structuur bieden? En hoe kunnen we de zelfstandigheid van jonge kinderen stimuleren en hen de nodige bewegingsvrijheid geven? We zoomen in op dagelijkse situaties waarin deze pedagogische criteria concreet worden gemaakt, zoals eten, slapen, verzorging en spelen. We nodigen de deelnemers uit om actief te oefenen en hun praktijkervaringen in te brengen en uit te wisselen.

Boeking via Sofie De Schinckel VCOK vzw
sofie.de.schinckel@vcok.be tel 09 235 28 45
www.vcok.be

STRESSBEHENDIGHEID

Vorming. Stress, elkeen heeft er mee te maken: op het werk, thuis en soms zelfs in de vrije tijd. Ermee leren omgaan is het beste medicijn. Stress kan je omzetten naar aangename 'werkflow'. Dat is gemakkelijker dan stress te vermijden maar het vraagt wel enige stressbehendigheid. In opvoeden of het werken met kinderen komt er soms nog extra stress, zoals storingen in de communicatie, andere verwachtingen, onverwachte wendingen. In deze vorming leer je je eigen stresspatronen kennen en signalen die wijzen op stress herkennen. Je leert overtuigende stress loslaten en omgaan met de stress die eigen is aan je leef- of werksituatie.

Boeking via Sofie De Schinckel VCOK vzw
sofie.de.schinckel@vcok.be tel 09 235 28 45
www.vcok.be

OVER DE VERVALDATUM VAN DE MENS

Lezing door Luc Bonneux. Biologisch is de mens een chimpanseesoort met zeer grote hersenen en een bij deze hersenen

horende zeer lange levensduur. Toch verloopt veroudering niet erg anders bij mensen dan bij andere zoogdieren, levend in gevangenschap. Sterfte neemt trager toe, maar even onverbiddelijk.

De kern van de biologische (Darwiniaanse) theorie verklaart veroudering als een gevolg van toeval, stapelend over miljoenen jaren. Onze levensduur is geoptimaliseerd om ons succesvol voort te planten, waarbij er ook een rol is voor grootouders. Omdat er geen rol is voor nog oudere mensen, is het menselijke DNA en het lichaam dat het moet in stand houden hier niet op voorbereid. Strijd tegen veroudering was deels succesvol, maar is deels ook een strijd tegen de bierkaai van de onverbiddelijke aftakeling.

Hoe oud kunnen we worden? Hoe oud willen we worden? Wat is een waardige oude dag? Bij de zeer hoge levensverwachting van vandaag, moeten we niet beter leren sterven in plaats van langer te overleven? Het zijn de grote vragen die we vergeten te stellen, opgejaagd in een vergeefse zoektocht naar eeuwige jeugd.

Luc Bonneux is arts en epidemioloog. Het doorsnee format is een voordracht van anderhalf uur met een pauze en na afloop een half uurtje tijd voor vragen en debat. Luc vraagt 150 euro (niet-gesponsord) en 250 euro (gesponsord) + vervoerkosten. Info: LucBonneux1@gmail.com

HET KAF EN HET KOREN

Alternatieve therapieën in de weegschaal

Lezing door Geerd Magiels. Jaarlijks worden miljarden euro's uitgegeven aan alternatieve behandelwijzen, van homeopathie tot detoxtherapie en van oorkaarsen tot

cranio-sacraaltherapie. Het veld van wat ook wel eens 'complementaire' of 'alternatieve geneeskunde' wordt genoemd, is breed en divers. Maar er bestaat geen 'alternatieve' geneeskunde. Er is alleen goede en slechte geneeskunde.

Aan de hand van de laatste onderzoeken brengt deze lezing in kaart wat we weten over de werkzaamheid van de belangrijkste therapieën die als alternatief worden aangeboden. Het is eveneens een snelcursus in 'empirisch onderbouwde geneeskunde'.

Tegelijk is het een op de praktijk geënte handleiding in de wetenschapsfilosofie. Je leert pseudowetenschappelijkheid te herkennen aan de hand van observeerbare fenomenen, zoals de broederstrijd tussen verschillende groepen binnen de homeopathie of osteopathie. Je leert dat het meervoud van anekdotes niet gelijk is aan feiten. Je leert ook alle mogelijke drogredenen herkennen die aanhangers van de alternatieve behandelingen aanvoeren. Je krijgt daarnaast ook pittige historische details uit de wonderlijke geschiedenis van de geneeskunde, van scheurbuik tot maagzweren, van aderlaten tot lobotomie. Want de enige weg naar een betere geneeskunde, is het leren van onze fouten en misvattingen.

Geerd Magiels is bioloog en filosoof. Hij schrijft en praat over wetenschap, kunst en kennis, biologie, breinen en gedachten. Zijn stem is te horen op Radio 1 en hij schrijft onder meer in de Standaard der Letteren. Hij is ook auteur van diverse boeken. Een lezing duurt ongeveer 1 uur met aansluitend vragen of interactie met publiek.

Geerd vraagt voor een lezing 350 euro plus vervoersonkosten. Nooit op donderdagsavond. Verder kan zowel overdag als avond.

Contact: geerd.magiels@telenet.be

HOE MAAKBAAR IS DE BABY EN HOE MAAKBAAR WORDT DE MENS?

Ethische aspecten bij het begin van het leven

Lezing door Jacinta De Roeck. De medische en genetische vooruitgang gaan razendsnel vooruit. Wat vroeger niet kon kan nu wel. Een bijna onvruchtbaar paar kan kinderen krijgen. En als we ooit artificiële geslachtscellen kunnen aanmaken mogen we het woord 'onvruchtbaarheid' zelfs uit het woordenboek schrappen. Vrouwen kunnen eerst hun carrière uitbouwen en op latere leeftijd een kind krijgen via hun ingevroren eicellen. Mogen ze dan ook kiezen of het een jongetje wordt of een meisje? Heel wat erfelijke aandoeningen kunnen opgespoord en vermeden worden. Maar hoe ver gaan we? Wat is een 'erfelijk defect' en wat is 'eugenetica'? Laten we toe dat er baby's geboren worden met drie ouders? Willen wij als gemeenschap de zorg nog betalen voor die patiëntjes en patiënten die geboren worden met een aandoening die vooraf gekend was?

Alles heeft een keerzijde. En zo ook de medische en genetische vooruitgang. Dilemma's bij de Maakbare Baby, de Maakbare Mens.

Een lezing en een dialoog met het publiek door Jacinta De Roeck, als gewezen senator betrokken bij heel wat wetgevend werk en nu actief als adviseur voor de ethische thema's bij Open Vld over die maakbare baby: zijn onze wetten nog actueel en heeft de medische en wetenschappelijke wereld ethische grenzen?

In overleg kan er gekozen worden voor twee insteken:

♦ De maakbare baby, een toelichting bij

de medisch begeleide voortplanting.

♦ Dilemma's bij het begin van het leven, een interactieve lezing over de ethische en deontologische grijze zone.

Jacinta is te bereiken via deze mail:

jacintaderoeck@gmail.com prijs in overleg.

SLAAPPROBLEMEN

Voordracht i.s.m. De Maakbare Mens. Gemiddeld slapen we een derde van ons leven. Een goede slaap is minstens even belangrijk als gezonde voeding en beweging. En toch weten we er zo weinig over. Wat gebeurt er tijdens onze slaap? Hoe zorgen we voor een kwaliteitsvolle slaap? Waarom hebben zoveel mensen tegenwoordig slaapproblemen?

In deze voordracht gaan we op zoek naar een antwoord op deze vragen. Slaap heeft nog vele geheimen, maar de laatste tien jaar heeft het onderzoek grote stappen

vooruit gezet. Zo ontdekten onderzoekers dat slapen en waken twee afzonderlijke hersensystemen zijn, wat onze kijk op aandoeningen als slapeloosheid drastisch veranderde. In deze voordracht zal je dus ongetwijfeld veel nieuwe dingen leren over slaap!

Deze voordracht wordt verzorgd door een expert van een slaapkliniek uit uw omgeving. Hij of zij geeft een inleiding tot het mechanisme achter slaap en hoe we kunnen werken aan een kwaliteitsvolle slaap. Er wordt ook even stil gestaan bij de verschillende slaapproblemen die er bestaan, en hoe deze behandeld worden.

Voor meer info i.v.m. lezing door De Maakbare Mens kan je contact opnemen met

Aeneas De Baets: 03 205 73 15

aeneas.de.baets@demaakbaremens.org

VERMOEIEND, ALS SLAPEN NIET LUKT

Vorming. Over slaapproblemen bij baby's en peuters. Een baby neemt soms de dag voor de nacht. Of hij slaapt enkel in op de arm of doet alleen maar heel korte dutjes. Een peuter slaapt soms moeilijk in of hij wordt midden in de nacht wakker en heeft geen zin meer om verder te slapen. En een iets ouder kind wilt soms helemaal niet naar bed, en is meester in het eindeloos rekken van het slaapritueel. Slaapproblemen bij jonge kinderen uiten zich op verschillende manieren. We bespreken wat mogelijke oorzaken en eventuele oplossingen kunnen zijn. Want goed slapen is voor een jong kind heel erg belangrijk, ook voor

de ontwikkeling van de hersenen.

In deze vorming lichten we de mysterieuze sluier van de slaap even op, om zo de (nacht)rust van een kind te bevorderen.

Meer info over deze vorming vind je bij VCOK en Sofie De Schinckel:
sofie.de.schinckel@vcok.be

KEUZES BIJ HET LEVENSEINDE.

Lezing door Jacinta De Roeck. België is een ethisch paradijs. Er is geen enkel ander land in de wereld waar patiënten uit een waaier van mogelijkheden kunnen kiezen op het einde van hun leven. Deze vrije keuzes zoals euthanasie of palliatieve zorg is wettelijk verankerd. De wet op de patiëntenrechten waarborgt dan weer een goede, kwaliteitsvolle en continue zorg. De wet garandeert ook dat elke patiënt goed geïnformeerd zijn of haar medische verhaal zelf kan bepalen, tot het einde toe. Iedereen kan zijn of haar wensen op papier zetten voor de dag dat hij het zelf niet meer zeggen kan. Een lezing over de wettelijke aspecten bij het levenseinde. Een dialoog over de beperkingen die er, spijtig genoeg, nog steeds zijn. Uitleg bij de documenten die je ter plaatse ook kan verkrijgen. Wil je meer weten over euthanasie? Over je rechten als patiënt? Over de documenten die je vooraf kan invullen? Heb je vragen bij de casussen die in de media komen?

Jacinta De Roeck was als senator één van de bezielers van de wet. Maar ook nu nog blijft ze betrokken bij de materie als voorzitter van LEIF Antwerpen, als vrijwilliger op de onthaalmomenten van LEIF Antwerpen en als lid van de federale commissie die de euthanasiewet evalueert en controleert. Vermits ze nu als adviseur in de ethische thema's werkt bij Open Vld staat ze erg kort bij de politieke actualiteit. Prijs na overleg.
Contact: jacintaderoeck@gmail.com of 0475 75 93 53.

LIBERA ME

Lezing door Lieve Thienpont. Naar aanleiding van haar boek 'LIBERA ME' over euthanasie en psychisch lijden. Twaalf jaar in gesprek met patiënten die vragen om euthanasie omwille van ondraaglijk en perspectiefloos psychisch lijden. Getuigenissen en reflecties.

Lieve Thienpont : "Dit boek is ontstaan vanuit een verlangen om op een ongedwongen manier met de lezer reflecties te delen, die het resultaat zijn van twaalf jaar werken met patiënten die euthanasie vragen omwille van psychisch lijden. Het zijn bedenkingen die bedoeld zijn als een getuigenis van een moeilijke zoektocht en best gelezen worden als een interpunctie in een snel evoluerend proces. Zij willen vooral uitnodigen tot dialoog met alle betrokkenen en bijdragen tot een betere benadering van de vraag naar een waardig levenseinde, waar euthanasie een plaats in heeft."

Lieve Thienpont is psychiater, LEIFarts en voorzitter van vzw Vonkel, een luisterend inloophuis in Gent, waar goed opgeleide vrijwilligers informatie en documentatie geven over sterven, dood en rouw. Sinds de oprichting van ULteam, Uitklaring Levenseindevragen-team (2011), werkt zij als consulent-psychiater in de verschillende consultatiecentra in Wemmel, Brugge en binnenkort ook in Gent. Zij is als spreker vaak te gast in vele opleidingen en lezingen. Je kan haar bereiken op: lievethienpont@yahoo.com

ALZHEIMER EN ANDERE DEMENTIES

Lezing door Christine Van Broeckhoven. Tijdens de lezing van professor Christine Van Broeckhoven komt u meer te weten over onze hersenen, de veroudering ervan, het geheugen en dementie, meer concreet de ziekte van Alzheimer.

Professor Van Broeckhoven geeft meer inzicht in de genetica van dementie en gaat tijdens haar lezing in op de mogelijke nieuwe therapieën. Ook de risicofactoren voor het ontstaan van dementie zijn een belangrijk deel van de sessie.

Door de toegenomen welvaart leven we steeds langer. Dat is fijn, maar deze vergrijzing brengt een hoop maatschappelijke uitdagingen met zich mee. Zoals dementie, met de ziekte van Alzheimer als meest voorkomende vorm. Het is een illusie te denken dat dit ver van uw bed zal blijven, deze aandoening treft ook u en uw familie. Eén op vier sterft vandaag dement. Tegen 2050 verdubbelt dit aantal.

Professor Christine Van Broeckhoven en haar team zetten zich elke dag in om deze aandoening beter te begrijpen. Ze zoeken hard naar manieren om de verschillende ziektebeelden van dementie in kaart te brengen. Kom hierover meer te weten tijdens één van haar lezingen.

Prof. dr. Christine Van Broeckhoven is te bereiken via haar communicatie officer Charlotte Ruyters

charlotte.ruyters@molgen.vib-ua.be

Website: <http://www.molgen.vib-ua.be/>

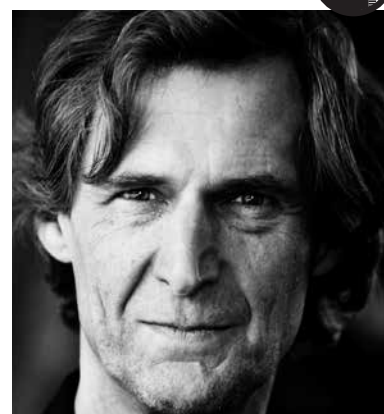
NIEMAND NOOIT ALLEEN

Poëtisch-muzikaal programma voor kleine zaal of grote huiskamer. Afscheid nemen is nooit gemakkelijk. Niet van geliefden, niet van het leven. Marc Cosyns, arts gespecialiseerd in palliatieve begeleiding, publiceerde 'Verhalen voor het sterven gaan'. 50 auteurs schreven op zijn vraag gedichten en andere teksten die het denken over dood en afscheid in een nieuw perspectief plaatsen. Cosyns brengt samen met muzikant/componist Rik Verstrepen de gedichten tot leven op de maat van zeven muziekstandaarden.

Marc Cosyns doceert medische ethiek, deontologie en palliatieve zorg in de vakgroep huisartsgeneeskunde aan de Gentse universiteit.

Hij vraagt voor dit programma 350 euro + vervoerkosten voor meer info:

marc.cosyns@ugent.be

EEN SELECTIE VAN FILMS EN BOEKEN OVER LEVENSEINDE EN EUTHANASIE

Deze films kunnen gekoppeld worden aan een nabespreking met een van de experts

- ♦ **MAR ADENTRO** is een film gebaseerd op het waargebeurde verhaal van Ramon Sapedro die na een ongeluk verlamd raakt en dood wil.
- ♦ **IL Y A LONGTEMPS QUE JET'AIME** is een aangrijpende film over euthanasie bij kinderen.
- ♦ **TOT ALTIJD** is een film gebaseerd op het waargebeurde verhaal van Mario Verstraeten, de eerste patiënt die euthanasie kreeg in België.
- ♦ **EEN WAARDIG LEVENSEINDE** is een boek over euthanasie door professor Wim Distelmans.

- ♦ **EPILOGUE** (2011, 85'), documentaire over ziekte en naderende dood van Neel, die kanker heeft (levenseinde, euthanasie)
- ♦ **END CREDITS** is een onafhankelijk informatief document van Marc Cosyns en Alexander Decommere. De makers bekijken de euthanasie in de praktijk, tien jaar na de Belgische wetgeving van 2002. De makers volgen Adelin en Eva, twee zeer verschillende mensen die aan de vooravond van hun levenseinde staan.
- ♦ **HOE MOOI MIJN MOEDER STIERF** - Op weg naar een goede dood is het persoonlijk verhaal van Kris De Bruyne en zijn moeder over euthanasie geduid door specialisten (Peter Paul De Deyn en Wim Distelmans)
- ♦ **ZOALS IK HET WIL**. Gesprekken over euthanasie door huisarts en LEIF-arts Mark Cosyns.

- ♦ **Verdwaald in het Geheugenpaleis** is de eerste documentaire film over leven met dementie doorheen de ogen van mensen met dementie.

- ♦ **LIBERA ME** is een boek door Lieve Thienpont over euthanasie en psychisch lijden.

FILMS EN DOCUMENTAIRES OVER GEZONDHEIDSZORG

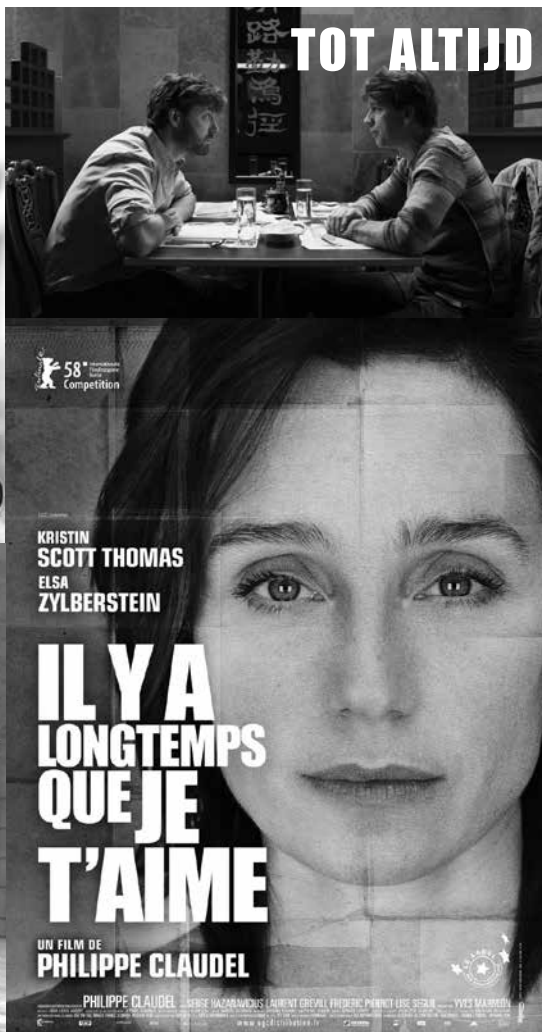
(via Bevrijdingsfilms vzw – zij regelen ook Sabam + vertoningskosten)

THE HUMAN SCALE (2012): film over stedelijkheid, gezondheidszorg,...

<http://www.bevrijdingsfilms.be/cataDet01.aspx?Id=3841>

FED UP (2014): documentaire over de voedingsindustrie, gezondheid(szorg)

<http://www.bevrijdingsfilms.be/cataDet01.aspx?Id=4202>

DE FAKKEL VZW, VERENIGING WAAR ARMEN HET WOORD NEMEN

Lezing door Denise Verhaert. De Fakkel wil samen met mensen in armoede uit Herentals en omgeving armoede en uitsluiting in onze maatschappij bestrijden. Dit doen ze door structureel te werken aan armoede en door in dialoog te gaan met de samenleving en het beleid. Tijdens deze lezing krijg je meer info over binnen- en buitenkant van armoede, wat cijfermateriaal en over hoe we kijken we naar armoede.

Denise Verhaert is coördinator van vzw De Fakkel. Een lezing duurt ongeveer 2 uur, door een erg drukke agenda verkiest Denise om enkel in de Kempen te spreken. Meer info: vzwdefakkel@gmail.com

EEN GEPOLARISEERDE SAMENLEVING? OVER ONGELIJKHEID EN ARMOEDE IN DE 21STE EEUW, EN HOE HET NU VERDER MOET.

Lezing door Dr. Wim Van Lancker. Ongelijkheid staat in het brandpunt van de belangstelling sinds de publicatie van Thomas Piketty's 'Kapitaal in de 21ste eeuw'. Maar wat betekent ongelijkheid eigenlijk?

Hoe is dat geëvolueerd, en wat zijn de gevolgen? Wat is de link met armoede? En zijn armoede en ongelijkheid relevant voor België, een land met een hoog niveau van sociale uitgaven, een sterke welvaartsstaat en een stabiele middenklasse? In deze lezing gaan we dieper in op al deze thema's, scheiden we de zin van de onzin, en trekken we beleidsconclusies: hoe moet het nu verder?

Wim Van Lancker heeft een doctoraat in de sociale wetenschappen en is voltijds onderzoeker bij het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck. Zijn onderzoek focust op de sociale verdelingsuitkomsten van gezinsbeleid en kinderopvang in vergelijkend perspectief, met specifieke aandacht voor vrouwelijke tewerkstellingspatronen, de combinatie arbeid en zorg, ongelijkheid en armoede, en de sociale investeringsstaat. Wim vraagt 150 euro + verplaatsingskosten en is te bereiken op: wim.vanlancker@uantwerpen.be

OMGAAN MET GEZINNEN DIE IN ARMOEDE LEVEN

Vorming door Maika Luyssaert. Eén op de tien kinderen in Vlaanderen leeft in armoede. Zij groeien op in een context die bepalend is voor hun verdere ontwikkeling. In deze vorming gaan we in op die context, op de dagelijkse realiteit van gezinnen die in armoede leven: hun beperkingen, zorgen en bekommernissen én hun mogelijkheden en krachten. We kijken vanuit verschillende perspectieven naar

deze gezinnen en verruimen onze kijk. We verkennen mogelijke steunbronnen en gaan na hoe we de communicatie met deze vaders, moeders en kinderen respectvol en opbouwend kunnen aangaan. De vragen en ervaringen van deelnemers krijgen ruim aandacht tijdens de vorming.

Maika studeerde eerst graduaat Orthopedagogiek. Daarna volgde ze de licentiaatsopleiding Morele Begeleiding aan de Universiteit Gent. Zij schoolde zich voortdurend bij via verschillende opleidingen (rond rouwverwerking, systeendenken, gezinsgericht werken, ...). Nadat ze in verschillende settings in Bijzondere Jeugdzorg ervaring opdeed, is ze momenteel docente bij VSPW Gent. Ze werkt ook als zelfstandig therapeut in Gent.

De vorming is interactief en duurt ongeveer 2 ½ u

Kostprijs: 400 euro (excl kilometervergoeding) voor meer info: :

maikaluyssaert@hotmail.com

VAN ARMOEDE TOT ARMWOEDE

Lezing door Jos Geysels n.a.v. het boek 'De schande en de keerzijde'. Bij de hoge armoedecijfers in ons land slaken velen onder ons een diepe zucht, en dit al langer dan vandaag. En bij die zucht blijft het: we

gaan ervan uit dat we ons maar moeten neerleggen bij het probleem. Jos Geysels en Erik Vlamincx zijn het daar niet mee eens. Met het dubbelboek 'De schande & de keerzijde' hopen zij die diepe zucht te doen omslaan in een luide kreet.

Volgens het sprookje van de doorsijpeltheorie zal een politiek in het voordeel van de sterken uiteindelijk de hele maatschappij ten goede komen. Geysels en Vlamincx ontmantelen die theorie op twee manieren. In een krachtig pamflet, 'De schande', richt Geysels zijn pijlen op het slabakkende armoedebeleid in de Wetstraat en houdt hij een pleidooi voor een brede beweging tegen ongelijkheid. Vlamincx levert met zijn fictieve armoedeverhaal, 'De keerzijde', een hilarische, satirische aanvulling. 'De schande & de keerzijde' wil een ander verhaal schrijven voor een andere werkelijkheid, want het wordt tijd dat armoede eindelijk 'armoede' wordt.

Jos Geysels studeerde Politieke en Sociale Wetenschappen (UFSIA-Antwerpen) en Sociologie (UIA-Antwerpen). Hij was coördinator van de Volkshogescholen Elcker-Ik, volksvertegenwoordiger Agalev, voorzitter Agalev-fractie in Vlaams Parlement, ondervoorzitter Vlaams Parlement, Minister Van Staat. Sinds zijn afscheid van de actieve politiek (juni 2004): voorzitter 11 11 ; voorzitter Vlaams Fonds voor de Letteren ; ondervoorzitter KVS ; voorzitter "Decenniumdoelen 2017" (platform rond armoede).

Voor meer info: jos.geysels@skynet.be

DIE DAGEN VAN DE MAAND... ALS HET GELD OP IS.

Lezing door Celia Ledoux. Over vrouwelijke armoede in België. Een flink aantal Belgen leeft in armoede, en een heel groot aandeel daarvan zijn vrouwen - en daarmee vaak hun kinderen.

We maken ons hier zorgen over en in het maatschappelijk debat wordt het vaak aangehaald.

Hoe komt het eigenlijk dat vrouwen massaal armer zijn dan mannen? Ligt het aan hun inspanningen, ingesteldheid, hun natuur? Welke fundamentele verschillen met mannen zijn er?

Zijn er fundamentele oplossingen te bedenken?

Een verhelderende en optimistische lezing.

Celia vraagt 450 euro per lezing. Het Vlaams Fonds der Letteren betaalt 100 euro terug voor de eerste 15 lezingen (vroeg boeken is dus de boodschap). Meer info: [Celia Ledoux celia.ledoux@hotmail.com](mailto:celia.ledoux@hotmail.com)

ALS JE DAT WIL, KAN JE GELD VERDIENEN

Lezing door Celia Ledoux. De arme: wie is hij? Wat drijft hem? En hebben we dat niet helemaal mis?

In België is armoede een groeiend probleem. Dat is algemeen geweten, en we praten er vaak over.

Toch liggen onze ideeën over wat armoede

is, hoe de arme leeft, denkt, functioneert - en zelfs hoe die uit de armoede ontsnappen kan - ver van de werkelijkheid, en van wat onderzoek aantoont.

Een verrassend lichte, optimistische en soms zelfs grappige lezing.

REFERENTIEBUDGETTEN VOOR EEN MENSWAARDIG INKOMEN (REMI)

Vorming/lezing door Bérénice Storms.

Referentiebudgetten zijn geprijsde korven van goederen en diensten die illustreren wat gezinnen minimaal nodig hebben om menswaardig te leven. Uitgangsbasis bij de uitwerking van de Belgische referentiebudgetten zijn niet de klassieke productcategorieën zoals voeding, kleding en huishoudgoederen, maar wel de fundamentele behoeften die moeten zijn vervuld om volwaardig te kunnen deelnemen aan de samenleving. Gebaseerd op een theoretisch kader over universele behoeften, vertegenwoordigen ze een financiële ondergrens van wat gezonde en zelfredzame burgers in onze samenleving minimaal nodig hebben met het oog op adequate maatschappelijke participatie. Als dusdanig zijn referentiebudgetten een geschikt instrument om de doeltreffendheid van het beleid op het vlak van minimuminkomensbescherming te beoordelen. In deze lezing licht Bérénice Storms het theoretisch kader waarop deze referentiebudgetten zijn gestoeld, alsook de praktische wijze waarop ze werden uitgewerkt, concreet toe. Daarnaast toont ze op overtuigende wijze in welke mate, en in welke omstandigheden de minimuminkomens in ons land volstaan om een menswaardig leven te leiden (art. 23 Belgische grondwet).

Bérénice Storms studeerde sociologie aan de K.U.Leuven (1987) en doctoreerde aan de Universiteit Antwerpen met een proefschrift over 'Referentiebudgetten voor sociale participatie'(2012). Ze werkt deeltijds op het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck waar ze in opdracht van het Vlaams Armoede Steunpunt (VLAS) de referentiebudgetten gebruikt als instrument om de doeltreffendheid van het inkomensbeschermings- en armoedebestrijdingsbeleid te beoordelen. Kostprijs: 230 euro voor 2 uur durende vorming inclusief kilometervergoeding en overhead voor Thomas More (15% die CEBUD aan Thomas More moet betalen). Meer info: berenice.storms@thomasmore.be.

be

ERVARINGSDESKUNDIGE OVER ARMOEDE AARON

Vorming door Aaron Van Parys. Wie aan de gewone mens vraagt hoe ze kijken naar (generatie)kansarmen, krijgt vooral structurele kenmerken van kansarmoede als antwoord: financieel tekort, bedreiging van gezondheid, voedseltekort, ...

Wie luistert naar hoe de kansarme zijn jeugd heeft ervaren of hoe een nieuwkomer zich voelt in een vreemd land, krijgt een ander verhaal te horen: verstoorde identiteitsontwikkeling, stress, cognitieve dysfuncties, ...

Bij deze vorming staan we stil wat armoede juist is, welke maatschappelijke visies er bestaan op armoede en armoedebestrijding, de gevolgen van een jeugd in armoede en worden er handvatten aangereikt om kansarmen beter te begrijpen.

Heb je interesse voor deze vorming? Alle info bij vanparys.patri.cia@gmail.com

ERVARINGSDESKUNDIGE OVER ARMOEDE CHRISTEL

Interactief gesprek. Christel Augustijnen is een alleenstaande moeder die in armoede leeft.

Ze vertelt over (over)leven in armoede en wil de vooroordelen rond armoede ontcrachten. Armoede is niet 'je eigen schuld', maar is vaak het resultaat van foute beslissingen ondanks goede bedoelingen, toeval en tegenslag. Het is een vicieuze cirkel waaraan moeilijk valt te ontsnappen.

Christels getuigenis is geen roep om medelijden, maar een indringende confrontatie met de manier waarop – ook in België – te veel mensen moeten leven.

Christel zet zich al bijna 10 jaar in bij vzw Ons Gedacht in Lier, een vereniging waar armen het woord nemen. Ze studeert voor Maatschappelijk Assistent en stond mee aan de wieg van het wijkgezondheidscentrum in Lier.

Doelgroep(en)/ kinderen, jongeren en volwassenen. Christel vraagt 50 euro per uur + vervoerkosten. Voor meer info: info@vresescentrum.be

GLOBALISERING EN ARMOEDE

Lezing/debat door Francine Mestrum. De afgelopen 50 jaar is het wereldinkomen vermenigvuldigd met zeven. Maar volgens statistieken van de Wereldbank over de armoede leven 2,8 miljard mensen in de ontwikkelingslanden met minder dan 2 dollar per dag. Daartegenover staan 7,2 miljoen mensen met een financieel vermogen van meer dan 1 miljoen dollar. Armoedebestrijding is in de jaren '90 verbaal de nieuwe en hoogste prioriteit geworden van internationale instellingen zoals de VN, de Wereldbank, het IMF, de OESO en de G-7. Is dit een antwoord op de toenemende armoede in de wereld? Neen dus. Want hun documenten over armoedebestrijding beantwoorden precies aan de behoeften van

de neoliberale globalisering. Tegelijk wordt het traditionele ontwikkelingsdenken helemaal uitgehold en zijn de eisen van de arme landen van de agenda verdwenen. Armoedebestrijding is geen correctie van de nefaste gevolgen van de globalisering, ze is er eerder het sluitstuk van. Een overtuigend betoog tegen de zogenaamde 'ethische globalisering' en tegen de dubieuze rol van veel NGO's.

Francine Mestrum is doctor in de Sociale Wetenschappen en werkt als lector aan de Université Libre de Bruxelles. Ook is ze internationaal consultant voor Afrikaanse overheden en lid van de Internationale Raad van het Wereld Sociaal Forum.

Dr. Mestrum wil spreken en nadenken over sociale bescherming en armoede, hier en elders, nu en in de toekomst.

Haar geliefkoosde formule is een korte inleiding (15-20 minuten), een gesprek met een moderator of een debat met 2 of 3 personen, en een gesprek met het publiek. Maar uiteraard staat ze open voor andere formules.

Francine woont in Brussel en moet de laatste trein halen, gelieve hier rekening mee te houden.

Honorarium is gewoonlijk 150 euro voor de vzw Global Social Justice + vervoerkosten.

Info: mestrum@skynet.be

BASISONDERWIJS GEVEN AAN KINDEREN IN KANSARMOEDE

Lezing door Albert Janssens. Wie aan leerkrachten vraagt hoe ze kijken naar kinderen in kansarmoede, krijgt vooral structurele kenmerken van kansarmoede als antwoord: financieel tekort, bedreiging van gezondheid, voedseltekort,...

Wie luistert naar hoe de kansarme zijn basisschool heeft ervaren, krijgt een ander verhaal te horen: verstoorde identiteitsontwikkeling, stress, cognitieve dysfuncties,...

De lezing vertrekt vanuit het verhaal van de mensen in kansarmoede en zoekt van daaruit naar oplossingen om beter tegemoet te komen aan de ontwikkelingsbehoeften van deze kinderen.

In een eerste deel van de lezing komen de resultaten van een onderzoek bij leerkrachten en de gesprekken met kansarmen aan bod. In een tweede deel worden de thema's die er volgens het onderzoek echt toe doen theoretisch uitgewerkt. In het derde en laatste deel zitten tips om beter met deze kinderen te werken.

DOELGROEP: Iedereen die 'lerend' werkt met kinderen en jongeren in kansarmoede: leerkrachten (vanaf de kleuterschool!), therapeuten, maar ook huiswerkbegeleid(st)ers, opvoed(st)ers en ouders.

Albert Janssens werkte als onderwijzer in het gewoon en buitengewoon (type 3) basisonderwijs, het BuSO en de lerarenopleiding. Hij is trainer in verschillende programma's die kinderen met problemen moeten helpen in hun ontwikkeling. Zijn belangrijkste leermeesters zijn Feuerstein, Haywood, Pnina Klein en Cuvelier. Momenteel werkt hij als zelfstandige onderwijscoach met teams, o.a. binnen dit thema. Hij geeft vorming in binnen- en buitenland en is auteur van verschillende boeken. Zijn laatste boek 'Een eerlijke kans. Basisonderwijs voor kinderen in kansarmoede' (Lannoo, 2014) schreef hij samen met Daniël Trimbos, ervaringsdeskundige in kansarmoede en sociale uitsluiting. Contact: mail@CeSMOO.be

De lezing duurt 3 uren, pauze inbegrepen.

De kostprijs is 500 euro + 30 euro vervoerskosten

DE ENERGIEFACTUUR

Workshop seniornet Vlaanderen. De elektriciteitsfactuur stijgt, dat is een feit. Deze workshop geeft je antwoorden op enkele vragen zoals "Hoeveel betaal je meer in 2016?" en "Wat is het goedkoopste energiecontract?"

Seniornet Vlaanderen startte in samenwerking met de VREG deze workshop voor ouderen op rond de stijging van de elektriciteitsfactuur. De energiefactuur is immers een serieuze hap uit het budget. Daarnaast is er de laatste tijd heel wat gewijzigd: nieuwe nettarieven, een prosumentarief voor zonnepaneleneigenaars, geen gratis kWh meer, de gewijzigde bijdrage energiefonds vanaf 1 maart 2016, ...

Een lesgever van Seniornet geeft onder andere uitleg over de stijging van de elektriciteitsfactuur via een presentatie. Voor elke deelnemer wordt via de V-test ook bekeken hoeveel hij/zij kan besparen met het juiste elektriciteits- en aardgascontract.

Is jouw organisatie, woonzorgcentrum, lokaal dienstencentrum lokale ouderenad-

viesraad, ... geïnteresseerd in deze workshop met een begeleider van Seniornet Vlaanderen? Dat kan. De cursisten kunnen dan zelf aan de slag en iedereen kan dan voor zichzelf de berekening doen.

Praktisch: maximaal aantal deelnemers: 20

De lesgever brengt zelf een laptop mee en heeft ter plaatse een vlotte internetconnectie, een beamer en een scherm of muur om op te projecteren nodig. De cursisten brengen hun laatste afrekening mee voor het uitvoeren van de V-test. ♦ Voldoende pc's worden door de organisatie voorzien of Seniornet Vlaanderen kan voor 10 pc's zorgen. ♦ Inschrijven: De workshop kost 70 euro. Indien jouw organisatie pc's nodig heeft, is er een supplement van 40 euro.

Meer informatie:

West-Vlaanderen, Suzy Coeck,

regiowvl@snvl.be, 0472 39 69 77

Oost-Vlaanderen, Ronny De Smet,

regio-ovl@snvl.be, 09 386 79 88

Antwerpen, Maria Jennes,

regioantwerpen@snvl.be, 03 663 30 74

Vlaams-Brabant, Micky Van Veen,

regiovlbrabant@snvl.be, 02 726 83 89

Limburg, Willy Wellens,

regiolimburg@snvl.be, 015 73 04 54.

DVD'S OVER ARMOEDE

THE MISSING LINK

Regisseur Fabio Wuytack maakte een boeiende documentaire over armoede in Vlaanderen. Danny, Patricia, Caro, Heidi, Lieve en Celine vertellen hun verhaal, een zoektocht naar respect en waardigheid.

VECHTEN VOOR MORGEN

Vijf jongeren vertellen openhartig over hun dagelijkse gevecht tegen armoede en hoe gemakkelijk ze veroordeeld worden. Ze vinden steun bij elkaar dankzij de jongerenwerking van Recht-Op.

Realisatie: anderewereldfilms – Regie Jelle Janssens – Duur 20 min. Format: 16/9

De DVD's zijn te krijgen bij HVV nationaal via

Laura: laura.michiels@h-vv.be

ONZE CURSUS NIET-CONFESSIONELE ZEDENLEER

Lezing/debat door Frank Stappaerts. Niet-confessionele zedenleer is het levensbeschouwelijk vak dat de principes van het vrijzinnig humanisme als levenspraktijk onderwijst.

In deze lessen zijn onze leerlingen voortdurend onderweg naar volwassenheid. Zij leren op een vrije en ongebonden, maar ook kritische manier zichzelf en de ander te begrijpen. Leren omgaan met zichzelf en anderen is het doel. Vrij onderzoeken, uitproberen, ervaren en zelf ontdekken staan centraal binnen deze lessen. We willen jonge mensen helpen op hun weg naar volwassenheid.

Niet-confessionele zedenleer is waardenonderwijs. Belangrijk zijn verdraagzaamheid, respect en verantwoordelijkheid voor wat we denken en doen. Het zijn eigenschappen die onze leerlingen stimuleren om zelfstandig te denken en te handelen. Het is aan de leerlingen om op een persoonlijke wijze aan hun leven te bouwen. Deze lessen zijn niet gebaseerd op een godsdienst en er worden geen dogma's aangenomen. Wetenschappelijke kennis en filosofische vragen zijn een uitgangspunt. Durven deelnemen aan de wereld en dit met belangstelling en inzet voor mensen, is de uitdaging van de lessen. Als basis voor deze inzet kiezen we voor de universele mensenrechten.

Komen onder meer aan bod:

- ♦ Wat is het belang van levensbeschouwelijke vakken op school?
- ♦ Structurele verankering en inhoud van de vrijzinnig-humanistische cursus NCZ.
- ♦ De vrijzinnig-humanistische waarden.
- ♦ Het nut en belang van interlevensbeschouwelijke competenties.

Dit kan in de vorm van een lezing, maar ook als een debat én met actieve inbreng van het publiek.

*Frank Stappaerts (*1954) behaalde zijn licentiaat in de politieke wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel en kandideerde in moraalwetenschappen en wijsbegeerte. Naast leraar moraal en zedenleer is hij decaan en docent Humanistiek van de Faculteit voor Vergelijkende Godsdienstwetenschappen te Wilrijk. Hij stond in voor het radioprogramma 'Het Vrije Woord' van het Humanistisch Verbond op Radio 1 en is al 30 jaar actief in de vrijzinnig-humanistische beweging. Frank vraagt enkel vervoerkosten en is niet beschikbaar tijdens de schoolvakanties. Voor meer info:*

frank.stappaerts@pandora.be

ONDERWIJS TUSSEN MODERNISME EN POSTMODERNISME

Lezing door Wim Van den Broeck. In deze lezing wordt ingegaan op de diepere achtergronden van de huidige onderwijsdebatten en op concrete discussies (bv. belang van kennisoverdracht, welbevinden, differentiatie, werken met talenten, etc.)

Het onderwijs op zich vertegenwoordigt een waarde ongeacht enige andere doelstelling, omdat onderwijs intrinsiek vernieuwend en democratisch is. Masschelein en Simons (2012) gewagen hier zelfs van een communistisch principe (niet in de politieke zin) waarbij elke leerling telkens (bij het begin van elke les of elk examen) in dezelfde beginsituatie geplaatst wordt als alle andere leerlingen. Deze principiële gelijkheid is volstrekt uniek in het maatschappelijke leven. Hier afbreuk aan

doen in hervormingen door dit principe op te geven, ofwel door een politiek linkse sociale 'engineering', ofwel door een politiek rechtse meritocratie met het oog op economische doelen, ofwel door een combinatie van beide, kan fataal zijn voor dit kernidee van onderwijs.

De fundamentele hervorming van iets wat maximaal vernieuwend of progressief is, kan dan ook bezwaarlijk als progressief bestempeld worden. Dit essentieel vernieuwende van het onderwijs zit echter niet in het voortdurend willen aanpassen van het onderwijssysteem zelf aan maatschappelijke veranderingen. Het vernieuwende zit in de voortdurend inhoudelijke aanpassing van de leerstof aan wat de leraar als vertegenwoordiger van de volwassen generatie waardevol genoeg acht om mee te geven en aan te bieden aan de jonge generatie zodat die de wereld kan vernieuwen.

Het is dus essentieel dat we met zijn allen terug gaan houden van het onderwijs en van de principes die eraan ten grondslag liggen. In principe moet het mogelijk zijn om over alle politieke strekkingen heen deze funderende kenmerken van wat onderwijs tot onderwijs maakt opnieuw te gaan waarderen.

Wim Van den Broeck is professor Klinische en Levenslooppyschologie en Educatiewetenschappen aan de VUB. Meer info:

willem.van.den.broeck@vub.ac.be

Varianten op de lezingen zijn mogelijk. De lezing duurt twee uur waarna het publiek vragen kan stellen.

OVER (DE AANPAK VAN) ONGELIJKHEID IN HET ONDERWIJS

Lezing door Ides Nicaise. In de tweede helft van de 20e eeuw was onderwijs de hefboom van democratisering. Is er aan die trend een einde gekomen? Er worden nochtans nog steeds grote inspanningen gedaan om iedereen mee te laten profiteren van onderwijs: het GOK-beleid, schooltoelagen in het kleuteronderwijs, maximumfactuur, M-decreet, hervorming van

het secundair onderwijs, inschrijvingsdecreet, actieplan voortijdig schoolverlaten, flexibilisering van het hoger onderwijs... Hoe effectief zijn deze inspanningen? Wat zegt het recente onderzoek hierover? Hoe kan het eventueel beter?

Ides Nicaise is doctor in de economische wetenschappen met een proefschrift over 'Armoede en menselijk kapitaal' (over de relatie tussen persistente armoede en ongelijkheden in het onderwijs). Hij specialiseerde verder in sociaal beleid, m.n. de relatie tussen onderwijs, arbeidsmarktbeleid en sociale inclusie. Hij is thans onderzoeksleider bij het HIVA (een multidisciplinair onderzoeksinstituut van de K.U. Leuven), en is tevens hoofddocent Onderwijs en Samenleving aan de Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen.

Omwille van een zeer drukke agenda moet prof. Nicaise de lezingen beperken, liefst een grote groep dus, de prijs voor een lezing is 400 euro. Oost- en West Vlaanderen zijn moeilijker te bereiken op avonden. Contact: Ides.Nicaise@kuleuven.be

KANARIES IN DE LEERFABRIEK

Lezing en/of debat met Stijn Vanheule. Welke ideologie is latent aanwezig in ons onderwijssysteem? Welk effect heeft deze op de identiteit van de kinderen die dit onderwijs doorlopen? Deze analyse richt de schijnwerpers op impliciete waarden die het onderwijs uitdraagt, misschien zelfs zonder dat te willen. Het kind is daarin een radertje in een rendementsmachine. Gelukkig zijn er alternatieven.

Vroeger namen mijnwerkers een kanarie mee onder de grond. Wanneer de kanarie stopte met fluiten, was dat een teken dat er giftige gassen vrijkwamen en dat men dringend moest evacueren. Op onze beurt kunnen we de grote groep van leerlingen met een stoornis of faalangstige studenten begrijpen als dragers van een belangrijke boodschap over het systeem waarin ze functioneren.

De opgebrande leerkracht is ook zo'n kanarie in de kolenmijn. Het is vaak iemand die een degout heeft van de mallemolen, van de leerplannen, van de visitaties, van de tijdsdruk die ervoor zorgt dat er weinig ruimte is voor ongedwongen interacties met de leerling waarin een passie voor het vakgebied of voor bepaalde leerstof centraal staat.

In het onderwijs worden tal van expliciete waarden nagestreefd, zoals respect, verdraagzaamheid of rationaliteit. We streven ernaar dat leerlingen en studenten ze integreren in hun houdingen en in hun moreel en maatschappelijk functioneren. Op dat kader richt ik me niet, wanneer ik spreek over ideologie. Ideologie zit niet enkel in de ideeën die we verkondigen, maar vooral in de handelingen. Niet in wat we zeggen, maar in wat we belijden.

Ik wil ingaan op allerlei impliciete waarden die we doorgeven. Zowel op micro- als op macroniveau bestaat de maatschappij uit uitwisselingsrelaties. Mensen handelen in relatie tot elkaar, en geven daarbij waarden door. We toetsen onszelf en anderen af aan een mensbeeld.

Stijn Vanheule is klinisch psycholoog en psychoanalyticus. Hij is als hoofddocent verbonden aan Universiteit Gent en voorzitter van de vakgroep Psychoanalyse en Raadplegingspsychologie. Tevens is hij lid van de New Lacanian School en auteur van 'Psychose anders bekeken'.

Stijn vraagt 300 euro + vervoerskosten en kan niet op vrijdagavond geboekt worden.

Info: Stijn.Vanheule@Ugent.be

ONDERWIJS IN TIJDEN VAN ONMACHT, EEN ALLEGORIE VAN DE TWIJFEL

Lezing door Karin Heremans. Duizenden jongeren her en der in Europa hadden de afgelopen twee jaar voldoende redenen om de samenleving waarin ze zijn opgegroeid, hun familie en hun vrienden achter zich te laten en in Syrië en Irak, vaak aan de zijde van de Islamitische Staat, te gaan vechten. Europa kijkt verbijsterd toe en onderzoekt hoe de schade te beperken. Meer dan ooit laait de discussie op hoe we radicalisering in onze samenleving kunnen vermijden onder meer via onderwijs.

Het Atheneum van Antwerpen is in 2001 gestart met een interlevensbeschouwelijke dialoog. Dat was niet altijd evident. Maar de school plukt nu de vruchten van dat beleid. Na bijna 15 jaar ervaring op dit terrein beschikken ze over een team dat gevormd en voorbereid is op interlevensbeschouwelijke en culturele conflicten. Ze hebben tevens een netwerk van partners uit de sociale, artistieke en levensbeschouwelijke sector die hen ondersteunen en ze

gebruiken heel bewust de kunst als sublimerende factor om complexe problemen bespreekbaar te maken. Dit beleid zit in elke vezel van hun school. In het schoolproject staat ook de notie van wederkerigheid centraal. Terecht: de vrije samenleving kan niet functioneren als mensen niet leren om wederkerigheid en redelijkheid in hun denken toe te laten. Vrijheden die je zelf verlangt en opeist moet je ook anderen gunnen. Wie als moslim bijvoorbeeld vrijheid en gelijke behandeling claimt, stelt zich onmiddellijk onredelijk op als hij niet tegelijk die norm van vrijheid en gelijkheid op andersdenkenden, holebi's, cartoonisten en anderen wil toepassen. Het uitgangspunt is mooi in zijn eenvoud, maar voor velen moeilijk in de praktijk. We moeten verder onderzoeken op welke manier het onderwijs hier zijn rol kan spelen om onze democratie te versterken.

Via deze lezing wil Karin Heremans haar ervaring en expertise delen. Ze bespreekt ook de standpunten van het Europees Onderwijsmanifest en geeft een overzicht van belangrijke en nuttige vormen en websites rond deze problematiek. Karin vraagt 150 euro voor een lezing en beperkt voorlopig niet in data en dagen. Ze is te bereiken via karin.heremans@atheneumantwerpen.be

ALLES WAT U WILDE WETEN OVER DE JEUGD VAN TEGENWOORDIG

Lezingen door Pedro De Bruyckere

♦ **JONGENS ZIJN SLIMMER DAN MEISJES ... EN ANDERE ONDERWIJSMYTHES**
Enkele voorbeelden: Zittenblijven heeft een positief effect op leren. Grotere scholen zijn beter dan kleine. Nieuwe technologie veroorzaakt een revolutie in het onderwijs. We gebruiken maar 10% van onze hersenen. Onderwijs is als het weer: iedereen praat erover, iedereen denkt er veel over te weten. We hebben er allemaal een mening over omdat we allemaal betrokken zijn. In deze lezing (die gebaseerd

is op het gelijknamige boek) neemt Pedro De Bruyckere in zijn gekende stijl de indienen verhalen over onderwijs onder de loep en weerlegt ze op basis van recent onderzoek. Hardnekkige clichés over leren, technologie in de klas, neurologie en onderwijsbeleid worden één voor één tegen het licht gehouden, waar nodig worden ze doorprikt. Zo sneuvelen onder andere leerstijlen, blijken baby's niet slimmer te worden van klassieke muziek, en wordt er aangetoond dat jongens niet beter zijn in wiskunde. 'Jongens zijn slimmer dan meisjes' is een ware revelatie voor iedereen die betrokken is bij onderwijs, van leerkrachten en ouders tot managers en opleidingsverantwoordelijken of onderwijsbestuurders.

♦ DE JEUGD IS TEGENWOORDIG

Hedendaagse jongeren zijn zo braaf, meeneer. En o zo asociaal: altijd maar aan het computeren ... Of toch niet? De nieuwe generatie is in elk geval anders. Opgegroeid met een smartphone in de hand, een computer naast hun bed, en een koptelefoon rondom de oren. Maar misschien zijn ze slimmer, en sneller? Zakelijker? Zijn ze echt poeslief, te weinig sociaal geëngageerd? Of engageren ze zich gewoon op een andere manier dan de vorige generaties?

Pedro De Bruyckere schetst in deze lezing een herkenbaar beeld van de jeugd van tegenwoordig. Hoe ga je best om met jongeren thuis, in de klas en op het werk? Op een bijzonder onderhoudende manier ontleedt en doorprikt deze veelgevraagde spreker volkswaarheden over de popcultuur, de leefwereld van jongeren, en hoe zij aankijken tegen, én worden ervaren door, ouders, leerkrachten en hun eerste werkgever. En waarom u als gids moet durven uitleg geven. Niet te missen voor wie met jongeren in aanraking komt: iedereen dus. Het boek 'De Jeugd is Tegenwoordig' werd samen geschreven met Bert Smits.

♦ LES GEVEN VIA FACEBOOK?

Sociale media worden een noodzaak om mee te kunnen in onze snel digitaliserende maatschappij. Voor de jongeren van nu zijn ze dat al, om te communiceren met hun leeftijdsgenoten. Tot grote frustratie

van sommige leerkrachten slagen ze er moeiteloos in tal van huistaken van het net te plukken. Toch slagen ze er niet altijd in om kritisch om te gaan met wat het internet hen biedt.

In deze uiteenzetting gaat Pedro De Bruyckere dieper in op sociale media en onderwijs, en hoe die zich verhouden tot de nieuwe generatie. Moeten leraars Facebook-vrienden worden van hun leerlingen? Doen we voortaan leerlingenbegeleiding via msn of sms? Met uit het leven geplukte voorbeelden maakt deze spreker duidelijk wat de meerwaarde kan zijn van sociale media op school, maar hoe ook u thuis of op het bedrijf die media kan gebruiken in de communicatie met die jongeren. Eén garantie geven we u al: nadien zegt u gegarandeerd: 'I like'.

Pedro De Bruyckere is onderzoeker en pedagoog aan de Arteveldehogeschool in Gent en verdiept zich al jaren in de leefwereld van jongeren en is een zelfverklaarde verslaafde aan populaire cultuur. Pedro vraagt 500 euro en kan geboekt worden via Karen van Read My Lips:

karen.debruyjn@readmylips.be

LEREN UIT DE TOEKOMST

Lezing door Bert Smits. Bert Smits is sociaal pedagoog en een van de auteurs van 'Leren uit de toekomst', een boek dat een antwoord wil bieden op de uitdagingen en valkuilen van het leraarschap van de toekomst. Tevens is hij een van de oprichters van 'Mysterie van Onderwijs', een platform dat innovatie en ondernemerschap in het onderwijs wil stimuleren.

Volgens Bert Smits is de vraag die wij ons zouden moeten stellen, in welke mate het onderwijs leerlingen opleidt om te kunnen omgaan met veranderingen in de wereld. Er is sprake van een angst voor snelle ontwikkelingen die wordt overgedragen op de leerlingen.

Docenten zien zichzelf als speelbal van het overheidsbeleid en denken te veel in beperkingen. Zij moeten juist beseffen hoeveel autonomie ze hebben. Ook samenwerking is een belangrijke sleutel tot vergroting van de autonomie. Vaak hebben scholen een directeur die eenzaam aan de top zit en ontbreken de nodige tussenstructuren. Bij co-creatie bepaalt het gehele team waar zij over drie jaar wil staan, wat voor leerlingen zij willen afleveren en wat dit betekent voor de organisatie.

Samen met Pedro De Bruyckere schreef Bert Smits 'Ik was 10 in 2015', het grote opvoedingsboek voor de professional vandaag.

Welke studies leiden naar een goeie job?
Waar zullen onze kinderen wonen?
Zullen ze gelukkig zijn?

De wereld lijkt constant in verandering en dit maakt de taak van ouders, opvoeders en leerkrachten zeker niet eenvoudiger. Waar ouders er vroeger van uit konden gaan dat hun kinderen het beter zouden hebben dan zichzelf, is dat vandaag niet zo vanzelfsprekend meer. 'Waarschijnlijk moeten onze kinderen het met minder doen', is een veelgehoorde vrees. Wat moeten onze kinderen studeren als sommige banen binnenkort door robots vervangen worden? Waar zullen onze kinderen leven? Welke nieuwe uitdagingen komen op hun pad?

Pedagogen Pedro De Bruyckere en Bert Smits hebben geen glazen bol, maar bekijken wel de belangrijkste tendensen die een invloed zullen hebben op de levens van kinderen en jongeren. Zo beantwoorden ze de vragen die de volwassenen hebben over hun toekomst. Een opvoedingshandleiding voor de toekomst.

Bert Smits is pedagoog en auteur van diverse boeken o.a. 'Ik was 10 in 2015' met Pedro De Bruyckere. Bert vraagt 600 euro voor een lezing en is te bereiken op het volgende e-mailadres: bert@schoolmakers.be Blog van Bert: <http://bertsmits.be/wordpress/>

JONGE KINDEREN STIMULEREN IN HUN ONTWIKKELING DOOR KWALITATIEVE INTERACTIE: 'M.I.S.C.'

Lezing door Albert Janssens: De wetenschappelijke wereld is steeds meer overtuigd van het grote belang van de interactie die een opvoeder/leerkracht heeft met het jonge kind. Nieuwe ontwikkelingen in de neurowetenschap leveren onomstotelijke bewijzen hiervoor. De goede boodschap is dat het in ieders mogelijkheden ligt om dit soort interactie te ontwikkelen. Voor de inhoud van deze lezing wordt er geput uit de kaders van S. Greenspan,

Maslow, Laevers, maar vooral van P. Klein die in haar M.I.S.C.-concept gebruik maakt van de meest recente ontwikkelingen in het wetenschappelijk onderzoek m.b.t. het belang van de relatie voor de ontwikkeling van het kind.

Het doel van deze lezing is:

- ♦ De deelnemers inzicht geven in het belang van een kwaliteitsvolle interactie met jonge kinderen voor de ontwikkeling van de hersenen.
- ♦ De deelnemers inzicht geven in de kenmerken van een ontwikkelingsgerichte interactie.
- ♦ De deelnemers tools geven om stil te staan bij de relatie die ze met hun kinderen aangaan.

DOELGROEP: kleuterleid(st)ers, leerkrachten eerste graad lager onderwijs, directies, zorgcoördinatoren en andere beleidsondersteuners, therapeuten, kindbegeleiders en verantwoordelijken van kinderdagverblijven.

LEREN LEREN IS EEN LEERKRACHTHOUDING!

Lezing door Albert Janssens. Sinds eind jaren '80 is 'leren leren' als eindterm/ontwikkelingsdoel in het basisonderwijs uitgeschreven. Toch blijven verschillende aspecten voor scholen erg moeilijk om in de praktijk vorm te geven. In het beste geval wordt 'leren leren' herleid tot 'leren studeren' en wordt er veel werk gemaakt van hoe kinderen kunnen studeren en hoe ze hun inhouden kunnen plannen en verwerven.

'Leren leren' gaat echter veel verder. Het heeft ook een metacognitief element waarbij de opdracht is om kinderen te leren denken over hun denken en hun handelen. Daar schiet het onderwijs nog vaak te kort. Leerkrachten bereiden hun les voor vanuit de inhoud die ze willen brengen en zoeken de juiste werkvormen om dit te doen. 'Leren leren' heeft twee dieperliggende dimensies, nl. de vaardigheden en leerhoudingen die de inhoud en werkvorm ondersteunen.

Tijdens deze werkwinkel maken de deelnemers vanuit praktische oefeningen kennis met die 'andere' dimensie van 'leren leren', ze leren de theorie erachter kennen en merken dat 'leren leren' vooral gerealiseerd wordt vanuit de leerkrachtstijl. DOELGROEP: leerkrachten, directies, zorgcoördinatoren en andere schoolbegeleiders van de basisschool.

PREVENTIEF OMGAAN MET PROBLEMGEDRAG OP SCHOOL EN IN DE KLAS

Lezing door Albert Janssens. Probleemgedrag komt voor in elke school. Het is een aspect dat we niet meer kunnen wegdenken. Leerkrachten moeten erop reageren. Ze kunnen niet anders, willen ze dat het probleemgedrag niet escaleert. Reageren vanuit intuïtie helpt zelden in dit geval. Een professionele houding is belangrijk en noodzakelijk.

De eerste vraag die op deze lezing wordt gesteld is welke de mogelijke oorzaken zijn van het probleemgedrag dat kinderen stellen. Wetenschappelijk onderzoek stelt immers dat het meeste probleemgedrag zich installeert tussen 0 en 3 jaar.

Vervolgens gaan we op zoek naar de bril waarmee we naar kinderen die moeilijk doen willen kijken. Is het een bril die kijkt naar het probleemgedrag als symptoom of een bril die ook de onderliggende problemen van het kind weergeeft?

Als de bril duidelijk is, wordt het probleemgedrag aangepakt. Er wordt vertrokken

vanuit de overtuiging dat het beter is te voorkomen dan te genezen. De vijf pijlers van Patterson geven een mogelijkheid tot gericht nadenken over preventie.

Het doel van de lezing is om de deelnemers denkstof en kaders te bieden om de visie, het beleid en de praktijk van hun school en/of klas m.b.t. probleemgedrag te onderzoeken.

DOELGROEP: iedereen die 'lerend' werkt met kinderen: leerkrachten (vanaf de kleuterschool!), therapeuten, maar ook huiswerkbegeleid(st)ers, opvoed(st)ers en ouders.

Albert Janssens werkte als onderwijzer in het gewoon en buitengewoon (type 3) basisonderwijs, het BuSO en de lerarenopleiding. Hij is trainer in verschillende programma's die kinderen met problemen moeten helpen in hun ontwikkeling.

De lezing duurt 3 uren, pauze inbegrepen.

De kostprijs is 500 euro + 30 euro vervoerskosten Contact: mail@CeSMOO.be

MEER LEF IN HET ONDERWIJS

Lezing door Patrick Loobuyck naar aanleiding van zijn boek: 'Meer Lef in het onderwijs. Levensbeschouwing, Ethiek en Filosofie voor iedereen'.

Dit is een pleidooi voor de invoering van LEF, een onafhankelijk, verplicht en algemeen vormend vak over Levensbeschouwing, Ethiek en Filosofie in alle jaren en netten van het onderwijs. In het huidige klimaat van secularisering, (mentale) ontzuiling en toegenomen diversiteit wil LEF zowel de sociale cohesie versterken, als bijdragen tot de individuele ontwikkeling en zelfontplooiing van alle leerlingen. Als het onderwijs persoonlijke ontwikkeling en leren samenleven in diversiteit als kerntaken beschouwt, dan heeft LEF daarin een plaats.

Dit boekje is een must voor iedereen die bij het onderwijs betrokken is en iedereen met interesse in levensbeschouwing, filosofie, ethiek en burgerschap. Het ver-

schaft niet alleen historische en actuele achtergrondinformatie, het wil ook het inhoudelijke debat over deze onderwerpen verdiepen en stimuleren met enkele richtinggevende voorstellen. Naast de argumentatie dat LEF nodig en mogelijk is, worden ook de eerste inhoudelijke krijtlijnen van het LEF-programma uitgezet. Deze aanzet is bedoeld als uitnodiging om samen met anderen over een meer concrete invulling na te denken.

Patrick Loobuyck (1974) studeerde godsdienstwetenschappen aan de KULeuven en Moraalwetenschappen aan de UGent. Hij is doctor in de moraalwetenschappen, professor levensbeschouwing aan het Centrum Pieter Gillis van de Universiteit Antwerpen en gastprofessor aan de UGent waar hij onder meer politieke filosofie doceert. Meer info: patrick.loobuyck@uantwerpen.be

ONEERLIJKE EN SLORDIGE WETENSCHAPPERS: ER ZIJN ER MEER DAN U DENKT

Lezing door Gustaaf Cornelis. Vaak maken de media gewag van fraudepraktijken in de wetenschap. Het beleid reageert wat

gepiqueerd en roept halsoverkop ethische commissies in het leven. 'We moeten strenger optreden en zulke fraudeurs vervolgen,' luidt het dan. 'Maar,' wordt er aan toegevoegd, 'het gaat hier om sporadische gevallen en we hoeven ons eigenlijk geen zorgen te maken.'

Het blijkt echter dat er veel meer aan de hand is: de academische wereld is goed ziek. Niet alleen zijn er meer fraudegevallen dan die waarover de media rapporteren, er zijn ook allerhande slordigheden door wetenschapsmensen begaan en die leiden tot onbruikbare, zelfs gevaarlijke kennis. De symptomatische aanpak van fraude helpt hier weinig, want de oorzaak van de gewilde en ongewilde maar slechte wetenschap ligt veel dieper: ook mensen die niet de intentie hebben of hadden, produceren wetenschappelijke kennis met een geurtje aan. En er zijn er veel meer dan u denkt.

Is er nog een uitweg mogelijk? Je gelooft het niet, maar met een humanistische aanpak zouden we écht wonderen kunnen verrichten.

Gustaaf Cornelis is wetenschapsethicus aan de Vrije Universiteit Brussel en Universiteit Antwerpen en wil graag over dit thema lezingen geven. Gelieve lang op voorhand te boeken: gccornel@vub.ac.be

SCHOOLMAKERS

Workshops Schoolmakers. Schoolmakers stelt haar expertise ten dienste van onderwijs en richt zich op het versterken van leerkrachten, directies, schoolbesturen en aanverwante actoren in het ondernemend

samen aanpakken van uitdagingen waar zij in de klas, in de school, in de scholengroep of in de gemeenschap voor staan.

Om tot versterking te komen sluit Schoolmakers steeds aan bij de aanwezige competenties en troeven. Zo beschouwen wij leraars als echte professionals, als experts van hun vakgebied, als dé schoolmakers. Leraars worden dagdagelijks geconfronteerd met vele uitdagingen, onder meer diversiteit in de klas, toenemende assertiviteit van leerlingen en ouders, hoge kwaliteitseisen, veranderingen en hervormingen, ... Om deze uitdagingen duurzaam aan te kunnen en te blijven houden van het leraarsvak, zet Schoolmakers in op het versterken van de veranderbekwaamheid en veerkracht, op blijvende deskundigheid in gewijzigde omstandigheden, op positief motiveren, op vanuit (zelf)vertrouwen in staat zijn om samen te werken, op het ontwikkelen van ondernemerszin op school, ... Schoolmakers werkt met directies, bestuursleden, pedagogische begeleiders, ... op een gelijkaardige waarderende manier. Schoolmakers zorgt ervoor dat het geheel zo samenwerkt dat elke actor op school zich gesterkt weet en voelt door de anderen. Scholen hebben als doel leerlingen te vormen. Leerkrachten, directieleden, ... voelen zich vaak eenzaam of onmachtig. Schoolmakers zet in op het verbinden van de verschillende professionals op school. Elk vanuit zijn eigen kracht en kunnen, maar wel afgestemd op de noden en wensen van de ander. Daar is visie voor nodig, overleg, een stimulerend schoolklimaat. Schoolmakers is expert in het creëren van een vruchtbare voedingsbodem hiervoor. Schoolmakers is niet alleen in staat om duidelijke antwoorden te bieden op concrete vragen, in de vorm van advies of opleiding, maar ook om meer complexe vraagstukken te behappen. Wat Schoolmakers typeert is dat het ook trajectmatig werkt, bijvoorbeeld in veranderprocessen of bij visie-ontwikkeling, en daarbij samen met de actoren van de school op weg gaat. Onderweg versterkt Schoolmakers het vermogen van de school zodat de school op termijn weer zelfstandig voort kan. De drijf-

veer van Schoolmakers is via het ondersteunen van scholen bij te dragen aan de vorming van veerkrachtige en zelfbewuste directies, leerkrachten, jongvolwassenen en kinderen.

Schoolmakers biedt korte en krachtige introducties op bepaalde thema's. Laat een groot of klein publiek proeven van deze lezingen:

- ♦ omgaan met spanning en conflict op school
- ♦ de nieuwe generatie op de schoolbanken
- ♦ verschil in leren, verschil in evalueren?
- ♦ nieuwe vormen van leren: netwerklernen
- ♦ de kracht en de kunst van feedback
- ♦ cocreatief leiderschap
- ♦ de aanpak en de kracht van leerlingbemiddeling
- ♦ reëren van een motiverend schoolklimaat.

Meer info: info@schoolmakers.be

UNIVERSITEIT VOOR HET ALGEMEEN BELANG

De Universiteit voor het Algemeen Belang vzw (UAB) is een experimentele en innoverende goodwill-universiteit met als motto: "Imagining, sharing and acting for a better world".

De UAB staat voor vorming, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening.

De UAB is een doe-, denk-, zin- en zijnsplek. Met als invalshoek vier faculteiten: Mondialiteit, Water, Anderheid en Verbeelding.

De UAB beschouwt kennis als gemeenschappelijk goed en biedt haar diensten waar het kan kosteloos aan.

De UAB nodigt uit in haar pand, werkt ook op aanvraag en op maat, dus ook op ver-

plaatsing.

De UAB staat klaar voor mensen met en zonder diploma's, voor jong en ouder, voor organisaties en overheden.

De UAB biedt niet alleen expertise over wat mankeert (fout loopt en/of ontbreekt) in ons leven en in onze maatschappij. Zij profileert zich hoofdzakelijk als bron van kennis en inspiratie over wat zou kunnen zijn; over kansen en positieve veranderingen, het verbeteren van de leefkwaliteit van ik tot jij tot wij(k) tot wereld, en dit op basis van duurzaamheid en dierbaarheid.

De UAB is ook een netwerker: verwante initiatieven en organisaties worden belicht, versterkt, geïnterlinkt en betrokken, voor het algemeen belang, voor een zin-vollere wereld.

De UAB doet dit door:

♦ Het organiseren van bijeenkomsten en seminars waar vak- en ervaringskennis worden samengebracht, aangeboden en verder ontwikkeld.

♦ Het creëren van ontmoetingsplaatsen voor reflectie en actie.

Een forum, aanspreekpunt, hefboom en stem te zijn in de strijd tegen armoede, eenzaamheid, discriminatie, geweld en egocratie, op basis van duurzaamheid en dierbaarheid en dus in functie van het verhartelijken van de menselijke relaties en politieke agenda's, democratie, vrede, solidariteit, de rechtvaardige verdeling van de levensnoodzakelijke goederen, in een actief respect en zorg voor de aarde en al haar (ook toekomstige) bewoners.

♦ Het ontwikkelen van instrumenten en initiatieven voor actie en impact op verschillende niveaus van de maatschappij.

♦ Waarde toe te voegen aan inspanningen die lokaal en wereldwijd geleverd worden ter verbetering van de samenleving, door ondersteuning, netwerking, samenwerking met NGO's, Academia, overheden,... Op verzoek bezorgen wij een portfolio waarin een beeld geschetst wordt van de missie van de UAB en van de eigen-zinnige wijze waarop die geconcretiseerd wordt in een gewaardeerd aanbod en waaier aan thema's, realisaties, plannen en samenwerkingen.

4 FACULTEITEN

De UAB ontwikkelt op transdisciplinaire wijze haar activiteiten rond vier thema's of werkvelden:

♦ WATER

Als symbool bij uitstek van gemeenschappelijk goed en dus algemeen belang, erfgoed en toekomst van de mensheid;

♦ ANDERHEID

Omdat de ander beschouwd wordt als een onmiskenbaar en onmisbaar gegeven buiten het eigen zelf;

♦ MONDIALITEIT

Omdat het ons nu eenmaal gegeven is onze tijd op (en met) deze planeet aarde 'samen' door te brengen;

♦ VERBEELDING

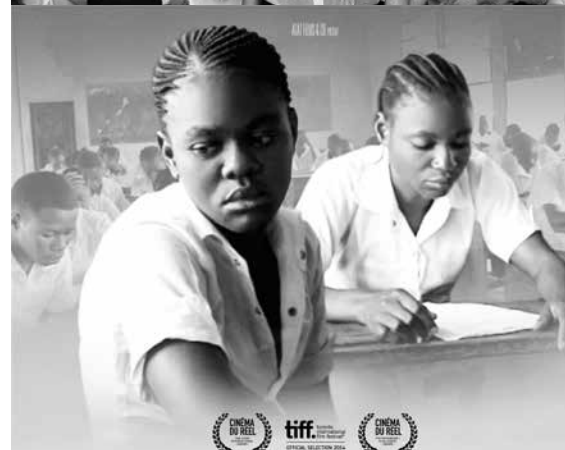
Als onmisbaar vermogen / belangrijke bron van waaruit schepping en kennis ontspringen.

Wil je met de afdeling een lezing of seminarie van de UAB bijwonen? Kijk dan naar het ruime aanbod op de website <http://www.universiteitalgemeenbelang.be/nl/agenda> of info@universiteitalgemeenbelang.be +32 (0) 485 51 02 07.

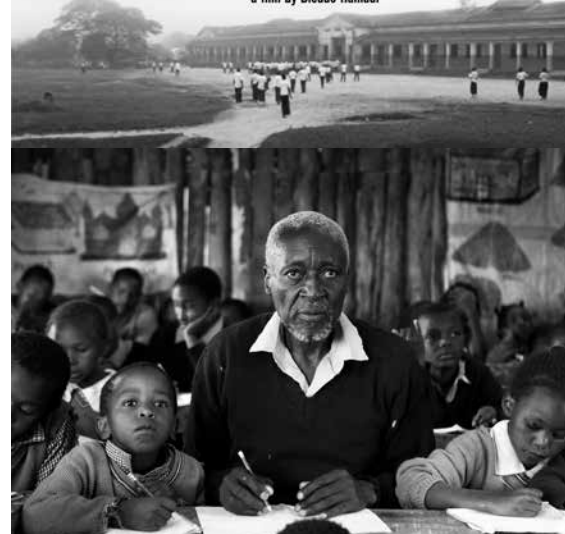
FILMS I.V.M. ONDERWIJS EN OPVOEDING i.s.m. Bevrijdingsfilms

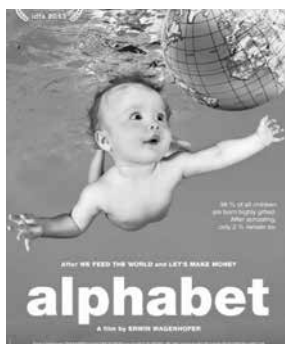
♦ HE NAMED ME MALALA (84' – 2015) is een persoonlijk portret van Malala Yousafzai. Malala raakte gewond toen de Taliban op haar en haar vrienden schoten, terwijl ze in een schoolbus zaten in de Swat-vallei in Pakistan. De toen 15-jarige tiener werd in het hoofd geschoten, omdat ze haar stem liet horen over educatie voor meisjes in Swat-vallei, Pakistan. Dit zorgde wereldwijd voor veel ophef. Sindsdien is ze activist op het gebied van educatie in Pakistan en campagnevoerder voor de rechten van kinderen wereldwijd. Haar inzet werd in december 2014 erkend toen ze de Nobelprijs won. Bewonder Malala's moed, vechtersmentaliteit en daadkracht in deze mooie documentaire.

EXAMEN D'ÉTAT NATIONAL DIPLOMA

a film by Dieudo Hamadi

♦ **ALPHABET.** Regisseur Wagenhofer onderzoekt het huidige leerproces op scholen en ontdekt dat er nauwelijks aandacht wordt besteed aan wat er achter de ontwikkeling van kinderen zit. Denkstructuren die al snel vastliggen in het traject tussen geboorte, opvoeding en schoolkeuze en gebaseerd op onze productiviteit als radertje in de maatschappij. Het enige waar het tijdens de opleiding nog om draait is praktische doelen bereiken, zonder aandacht voor eigen creativiteit of het mogen maken van fouten.

♦ **EXAMEN D'ÉTAT** (Dieudo Hamadi, 2014)

Examen d'Etat volgt een groep jonge Congolese middelbare scholieren in Kisangani in de Democratische Republiek Congo. Ze staan op het punt om het examen voor hun nationale diploma, het equivalent van de Franse baccalaureaat, af te leggen.

♦ **THE FIRST GRADER.** Waargebeurd verhaal over een 84-jaar oude, trotse Mau Mau veteraan in Kenia die vastbesloten is om op zijn oude leeftijd nog te leren lezen en schrijven, aangezien hij vroeger nooit de mogelijkheid tot scholing heeft gehad. Hij start temidden van een klas met zesjarige kinderen, maar hij en zijn jonge lerares zijn vastbesloten hun doel te bereiken.

♦ **THE REUNION** (pesten op school). Twintig jaar nadat ze afstudeerden, organiseren oud-leerlingen van een school in Stockholm een reünie. De tafel is gedekt, de glazen zijn vol en de sfeer is perfect als de eerste gasten langzaam binnendruppelen. Echter, als Anna Odell opstaat, ontwikkelt de reünie zich in een heel andere richting dan verwacht. Want in tegenstelling tot de andere aanwezigen zijn de herinne-

ringen van Anna aan de schooltijd niet alleen die van leuke schoolreisjes en knisperende kampvuren. Anna werd tijdens hun schooltijd gepest en belachelijk gemaakt. Dat waren negen jaar van haar leven. Dit is zij ook na twintig jaar nog niet vergeten.

Bevrijdingsfilms vzw is een niet-commerciële verdeler van film- en videoprogramma's.

De algemene doelstellingen zijn door middel van films & video's mensen bewuster maken van andere culturen en gewoonten en een emanciperende werking uitbouwen rond allerlei sociale thematieken en hete hangijzers. Wij bieden onze diensten aan voor alle culturele instellingen, scholen, verenigingen, filmclubs, festivals, enz. maar ook aan privépersonen.

Sinds januari 2011 neemt Bevrijdingsfilms ook de activiteiten van A7A waar.

Contact: tel/fax: 016 23 29 35 of bevrijdingsfilms@telenet.be

FILMS I.V.M. ONDERWIJS EN OPVOEDING i.s.m. Dalton Distribution

♦ **WHAT ABOUT ERIC?** Voor deze bekroonde documentaire over de jonge Congolese Belg Eric (aka Krazy-E) werkte Lessen in het Donker een speciale educatieve fiche uit voor vertoning van de film in de klas. Zowel de regisseurs Lennart Stuyck en Ruben Vermeersch als het hoofdpersonage Eric Kabongo kunnen via Lessen in het Donker gevraagd worden voor een gesprek over de film in de klas of in het geval van Eric ook voor een workshop rappen! Doelgroep: leerlingen van het secundair onderwijs. De DVD van What About Eric? is te koop in de Daltonshop <http://www.daltondistribution.be/educatief/> Dalton Distribution Films: naar een 'verrijkte exploitatie'. De educatieve werking

van Dalton omvat een reeks acties en projecten met als doel scholen, leerkrachten en leerlingen kennis te laten maken met het rijke aanbod kortfilms en documentaires en ermee aan de slag te gaan in schoolverband. Scholen en leerkrachten ontvangen informatie via schoolnieuwsbrieven, er worden samenwerkingen opgezet met gespecialiseerde media en er worden geregeld lesmappen geproduceerd. Voor deze lesmappen slaat de organisatie de handen in elkaar met Lessen in het Donker. De combinatie van de expertise van Dalton en die van LIHD leverde al een aantal unieke projecten op.

Dalton Distributie zorgt niet enkel voor een verbreding van het filmaanbod, maar stimuleert vertoners actief met het materiaal aan de slag te gaan. Door films te omkaderen met redactiewerk, door inleidingen en/of uitleidingen te voorzien, door films in te bedden in evenementen of reeksen of door een actieve doelgroepenwerking te organiseren, maakt u van een vertoning veel meer dan een gewone vertoning. Indien gewenst kan Dalton Distributie u in deze materie adviseren.

Bij het vertonen van Dalton films omkaderd door redactiewerk, inleidingen en/of uitleidingen of ingebed in evenementen of reeksen of door een actieve doelgroepenwerking te organiseren komt HVV nationaal tussen voor 100 euro.

Er zijn voor een aantal van de films uit de Dalton catalogus reeds lesmappen uitgewerkt door Lessen in het Donker (voor kortfilms als Baghdad Messi, Badpakje 46, Land of the Heroes, Flatlife etc, voor kinderfilms als Stap Maar Op Mijn Bezemsteel).

Dalton distributions stimuleert vertoners om hun voorstellingen te verrijken of aantrekkelijker te maken door de regisseur(s) uit te nodigen voor een in-en uitleiding. Zij organiseren die inleidingen niet zelf, maar geven alle nodige contactinformatie door aan de vertoners. Idem voor specialisten: zij kunnen zeker suggesties doen, maar regelen de praktische zaken niet zelf. Contactpersoon is An De Winter – an@fonk.be

ALVIELLA

HET INSTITUUT

Het Alviella Institute is een nieuw (2016) academisch instituut dat voor het eerst in Nederlandstalig België vanuit seculier oogpunt wetenschappelijk onderzoek verricht en universitair onderwijs aanbiedt in levensbeschouwelijke studies.

Als expertisecentrum voor de kritische studie van religie, gebaseerd op het vrij onderzoek en het vrije denken, doorbreekt Alviella de confessionele monopolies met betrekking tot religie en levensbeschouwing in het hoger onderwijs in Vlaanderen en Nederlandstalig Brussel.

DE OPLEIDING

Alviella organiseert een deeltijds eenjarig postgraduaat in Levensbeschouwelijke studies, inclusief een optioneel studieverblijf in Oxford in het herfstsemester.

In de opleiding komen de volgende onderdelen aan bod:

- Comparatieve religiestudie
- Het seculiere denken
- Religie en overheid
- Humanisme
- Discussiecollege levensbeschouwing en comparatieve religie

De opleiding wordt afgerond met een scriptie.

PARTNERS

De opleiding vindt plaats op de campus van de Vrije Universiteit Brussel.

Alviella wordt ondersteund door de Vrije Universiteit Brussel, deMens.nu en de Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging HVV.

PRAKTISCHE INFO

Geïnteresseerden kunnen inschrijven voor het volgende academiejaar (2016-2017).

De lessen worden gegeven op de campus van de Vrije Universiteit Brussel, op donderdagavond van 18.00 uur tot 20.00 uur.

Voor informatie en inschrijvingen: info@alviella.org

Contactpersoon: prof. dr. Werner de Saeger, voorzitter Alviella Institute

Adres:

Alviella Institute

Kantoor B.035.A (gebouw B)

Vrije Universiteit Brussel

Pleinlaan 2

1050 Brussel

www.alviella.org

Vrije
Universiteit
Brussel

ECOLOGISCHE RECHTVAARDIGHEID, DIEPE ECOLOGIE, DIERENRECHTEN, BIO CENTRISCH ALTRUISME EN GEWELDLOOSHEID

Lezingen door Stijn Bruers (1981) Stijn is doctor in de wetenschappen (theoretische natuurkunde en ecologie, KULeuven), doctor in de moraalwetenschappen (dierenethiek, UGent) en projectverantwoordelijke ecologische voetafdruk bij Ecolife vzw. Als activist zet hij zich reeds vele jaren in voor mens, dier en natuur. Zo is hij als vrijwilliger betrokken bij verschillende organisaties die werken op het vlak van ecologie, mensenrechten, dierenrechten, sociale rechtvaardigheid, vrede en natuurbescherming. Stijn was de eerste Belg die met de Sea Shepherd meevaarde in Antarctica om te strijden tegen de illegale Japanse walvisjacht. Verder geeft Stijn regelmatig voordrachten en schrijft hij artikels en boeken over milieu filosofie en ethiek.

EEN GREEP UIT ZIJN LEZINGEN:

- ♦ Wil je het eten? Of wil je het weten?
- ♦ Dierenrechten en veganisme. Is het vlees zwak?
- ♦ De Japanse dodelijke 4
- ♦ Alles van waarde is weerloos (over biocentrisme en plantneurobiologie)
- ♦ Sociale psychologie voor activisme
- ♦ Debat duurzame vleesconsumptie
- ♦ Filminleiding Blackfish
- ♦ De voetafdruk van vlees
- ♦ Dierenrechten
- ♦ Dierproeven: niet wetenschappelijk, niet ethisch
- ♦ De ecologische voetafdruk

- ♦ Plastic Soup
- ♦ Mijnbouw, goud en duurzaam materialenbeheer
- ♦ Het broeikaseffect en de oceanen
- ♦ Radicale ethiek
- ♦ Eco(ge)shift
- ♦ Ecologische ethiek van verbondenheid
- ♦ Universele liefde, naar een ecologische, spirituele levenskunst
- ♦ Antarctica, een continent in gevaar: natuurbescherming in de praktijk
- ♦ The Ecological Footprint methodology,
- ♦ Sea Shepherd en de walvisstrijd (voor kleuters)
- ♦ De Odyssee van Medeleven
- ♦ De Sea Shepherd walviscampagne en ecologische ethiek
- ♦ Dierenrechten en veeteelt
- ♦ Agrobrandstoffen, fuel or fool?
- ♦ Verzet, tussen strijd en verzoening. De filosofie van geweldloze actie
- ♦ Klimaatverandering
- ♦ More Inconvenient Truths: klimaat en kernenergie.

Stijn werkt voor de meeste van zijn lezingen met PowerPoint en vraagt 30 euro inclusief vervoer en kosten en dit in heel Vlaanderen. Meer info: stijn.bruers@gmail.com of via website: <http://stijnbruers.wordpress.com/about/>

GLOBALISERING. WELDAAD OF GESEL?

Lezing/debat door Dirk Barrez. Slechte globalisering overvalt talloze samenlevingen. Ze creëert ongelijkheid en zelfs honger, ze verhuist het werk naar waar het goedkoopst en meest onbeschermd is, warmt onze aarde op, jaagt mensen op de vlucht en zet de democratie buitenspel. Wat is globalisering en wat zijn haar voor- en nadelen? Zijn er alternatieven? Kunnen die ook werkelijkheid worden?

De voordracht over globalisering begint soms met het tonen van (een deel van) een televisiereportage die het onderwerp goed inleidt.

Indien daar belangstelling voor is, brengt Dirk de gewenste reportage mee op dvd-schijf en zorgen jullie voor de nodige apparatuur: dvd speler, beamer, geluidsapparatuur en een scherm.

En liefst is er na de voordracht nog voldoende tijd voor vragen, discussie en debat van en met de aanwezigen want het zijn onderwerpen die bij velen reacties oproepen. Richttijd: twee uur, al dan niet onderbroken door een pauze (af te spreken met de organisatoren).

TRANSITIE. ALS RATTEN IN DE VAL? OF OP WEG NAAR EEN DUURZAME WERELD?

Lezing door Dirk Barrez. Het is goed leven in de welvaartsstaten, gebouwd op economische groei en het verdelen van de vruchten daarvan. Dat groeimodel loopt nu te pletter op de eindigheid van onze aarde met klimaatverandering als meest gigantische crisis tussen vele andere. We riskeren in een heel onaangename, chaotische en zelfs onleefbare wereld te belanden.

Is er een uitweg? Ja, een snelle omschakeling of transitie naar een economie die in 2050 genoeg welvaart voortbrengt voor iedereen maar daarvoor 10 maal minder broeikasgassen en materialen nodig heeft. Die transitie op tal van terreinen is een immense uitdaging. Maar we hebben alles zelf in handen. Als het ons lukt, blijft goed leven ook in de toekomst perfect mogelijk.

COÖPERATIES. HOE HEROVEREN WE DE ECONOMIE?

Lezing door Dirk Barrez. Coöperatieve bedrijven leven opvallend langer dan klassieke bedrijven, zorgen voor zekerder werk, verdelen beter de welvaart, stimuleren meer de lokale economie en zijn meestal ook ecologisch duurzamer. Ja, de kracht van coöperaties is merkwaardig groot, zo ontdekken we in een coöperatieve ontdek-

kingsreis naar o.a. de grootste en meest duurzame supermarkten in Zwitserland, naar Canada 'land van vele coops', de werknemerscoöperaties in Spanje met hun tienduizenden leden en ook België met de grootste Europese energiecoöperatie.

Dirk Barrez is schrijver en hoofdredacteur van PALA.be. Hij was ruim 20 jaar tv-journalist en reportagemaker voor VRT, realiseerde tal van documentaires, schrijft sinds 2003 zijn PALA nieuwsbrief voor 40.000 abonnees en is auteur van 15 boeken. Zijn meest recente boeken zijn 'Coöperaties. Hoe heroveren we de economie?' en 'Van Verontwaardiging naar Verandering'. Vergoeding is 295 euro + verplaatsingskosten met de auto aan 34 cent/km (vanuit Herent) + btw.

De lezingen worden vermeld in de PALA nieuwsbrief die vertrekt naar 40.000 mail-adressen. Meer info: dirk.barrez@telenet.be

NEWB – DE ANDERE BANK

NewB presentatie door Eva Van Tulden.
Info-avond NewB – naar een andere bank.

Verontwaardigd over de terugkeer van de financiële sector naar 'business as usual' na de financiële crisis van 2008 lanceerden een groep verontwaardigde middenveldorganisaties en burgers begin 2013 een Europese Coöperatieve Vennootschap met als doel een ethische, sobere, transparante en participatieve bank op te richten. Inmiddels kochten bijna 50.000 individuele coöperanten en 133 middenveldverenigingen deelbewijzen in de coöperatie.

Een Belgische coöperatieve bank oprichten is echter geen sinecure omdat de criteria ernstig verstrengd werden ten gevolge van de bankencrisis én omdat de rente-evoluties tegen de bankenintermediatie spelen. Terwijl verder wordt nagedacht over en gewerkt aan het verkrijgen van een banklicentie, getuigde NewB alvast van een erg verfrissende en democratische aanpak: via de maandelijkse 'spaarstem' bevraging krijgen coöperanten inspraak in het kredietbeleid van de toekomstige bank, en op de laatste Algemene Vergadering in juni werd een eerste product gelanceerd: de bioafbreekbare NewB 'GoodPay' betaalkaart, die o.a. de ecologische voetafdruk van iedere aankoop berekent. Erg innovatief en interessant voor NewB lidorganisaties en hun sympathisanten is dat per verrichting 5 eurocent wordt overgemaakt aan een organisatie naar keuze.

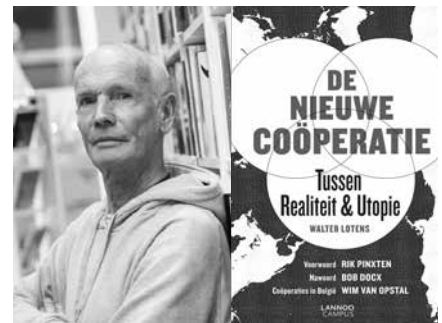
Als de introductie van de NewB Card gunstig verloopt, plant NewB nog andere producten i.s.m. financiële instellingen, zowel in de sector van verzekeringen als ethische fondsen.

Wil u mee financiële geschiedenis schrijven in België door na bijna een eeuw opnieuw een bank van eigen bodem op te richten? Of bent u gewoon benieuwd hoe de coöperatie haar ethische principes in de dagelijkse bankpraktijk zal toepassen? Nog dan een NewB ambassadeur uit om er in uw afdeling over te komen praten.

Voor een gratis presentatie (alleen vervoerskosten) door een NewB ambassadeur, contacteer Eva Van Tulden: e.vantulden@scarlet.be of 0498 511 047.

DE NIEUWE COÖPERATIE, TUSSEN REALITEIT EN UTOPIE

Lezing door Walter Lotens. 'Ja, werken we samen, niet alleen.' Bots zong het al in de jaren zeventig. Het was crisis toen en nu ook weer. Coöperatief te werk gaan als zeer concrete utopie is terug van weggevoerd. NewB in België heeft de wind in de zeilen. Coöperaties zijn een verrassende combinatie van utopie en realisme, van radicalisme en pragmatisme. Het is belangrijk de idee van coöperatief ondernemen, gebaseerd op het principe van reciprociteit, te bestuderen, uit te breiden en opnieuw uit te vinden. Ook in landen van het Zuiden is de coöperatieve gedachte al zeer lang aanwezig, misschien niet als term maar zeker in de feiten.

Dit boek is een zoektocht naar allerlei bewegingen en alternatieven, groot en klein, die een intermediaire maatschappelijke ruimte proberen in te nemen en die zich op het kruispunt van verschillende relaties bevinden: tussen staat en burgers, tussen de lokale gemeenschap en de nationale staat, tussen het economische en het sociale. Deze zoektocht in tijd en in ruimte naar mobiliserende en inspirerende projecten is gebaseerd op bevragingen bij betrokkenen, excursies naar het verleden en interviews met wetenschappelijke onderzoekers, maar ook op jarenlange ervaringen van de auteur in het Zuiden. Na een ronde van België via Apache, De Roma, Rataplan, De Wrikker, de Krikker, Ecopower, Elcker-Ik, Terre en Autre Terre, De Wereld Morgen en de Groene Waterman, doorkruist de auteur de wereld van

Bolivia, Nicaragua, Ecuador en Brazilië naar Suriname, over Mozambique, de Canadese Caisses-Desjardins naar de Spaanse gemeenten Mondragón en Marinaleda, het Italiaanse Emilia Romagna, via de familistère van Godin in het Franse Guise tot aan zijn vertrekpunt, het Antwerpse Borgerhout. Walter Lotens probeert de polsslag te voelen van de concreet-utopische onderstroom op het vlak van anders gaan werken in tijden van neoliberalisme, zowel in het Noorden als in het Zuiden, en wil die twee werelden dichter op elkaar betrekken.

Walter Lotens is moraal filosoof, globe-trotter en Latijns-Amerikawatcher, maar schrijft ook over reizen en 'de ontmoeting met de andere' van Borgerhout tot Bolivia en Suriname. 'Ticket naar Shangri-la', 'De ziel reist te voet', 'Het vacuüm van de kosmopoliet', 'Groeten uit Borgerhout', 'Pijnen van een Pachakuti', 'De nieuwe coöperatie', 'Elcker-Ik, 45 jaar sociale strijd' zijn enkele recente titels. Lotens schrijft freelance voor verschillende kranten en magazines en houdt regelmatig lezingen en uiteenzettingen over deze thema's. Hij houdt lezingen rond de thema's die hij in zijn boeken aansnijdt. (www.walterlotens.net)

Walter vraagt 100 euro voor een lezing van 1u30 met PowerPoint. Meer info:

walterlotens@gmail.com

DE ONTDEKKING VAN JAN INGENHOUSZ – DE ENERGIE VAN HET LEVEN

Lezing door Geerdts Magiels. Lezing gebaseerd op zijn boek/doctoraat 'Van zonlicht tot inzicht'. Over de ontdekking in de 18de eeuw van de fotosynthese door een volledig vergeten arts uit Breda. Een man die een wonderlijk leven leidde, van hofarts bij Maria Theresia in Wenen, tot collega en vriend van Lavoisier en Franklin. Gaat ook over het belang van de fotosynthese (het belangrijkste biochemische proces op aarde) en de relevantie daarvan voor de

huidige problemen. Alsook bespiegelingen over de werking van de wetenschap en de noodzaak van onafhankelijk en kritisch onderzoek.

RECYCLE – ALS AFVAL GRONDSTOF WORDT

Lezing door Geerdts Magiels. In tegenstelling tot wat velen misschien denken is België een van de beste leerlingen van de klas als het op recyclage aankomt. Samen zijn we op weg van een wegwerpmaatschappij naar een kringloopwereld. Over cradle-to-cradle, klimaatverandering, duurzaam ondernemen en de plaats van de individuele consument in een globale ecologie.

Geerdts Magiels is bioloog en filosoof. Hij schrijft en praat over wetenschap, kunst en kennis, biologie, breinen en gedachten. Zijn stem is te horen op Radio 1 en hij schrijft onder meer in de Standaard der Letteren. Hij is ook auteur van diverse boeken. Een lezing duurt ongeveer 1 uur met aansluitend vragen of interactie met publiek.

Geerdts vraagt 350 euro plus vervoersonkosten. Nooit op donderdagavond. Verder kan zowel overdag als 's avonds. Info: geerdts.magiels@telenet.be

WORKSHOP, LEZING OF WATERWANDELING DOOR SOLIDAGRO

Solidagro ijvert voor het recht op voedsel voor iedereen en ondersteunt het recht van volkeren en staten om autonoom hun eigen voedsel- en landbouwbeleid te bepalen. Ze beschouwt de basisbewegingen en boerenorganisaties in het Zuiden als de motor voor verandering in de samenleving. Zij ondersteunt deze beweging door capaciteitsversterking en het faciliteren van uitwisseling, samenwerking en beleidsbeïnvloeding. Haar acties zijn gericht op het verhogen en verduurzamen van de voedselproductie met het oog op economische verzelfstandiging.

STEUN HET VERZET TEGEN LANDROOF. BOEREN TROEF!

Workshop. De honger naar grondstoffen is onstilbaar. Onze planeet staat meer dan ooit onder druk, op economisch, ecologisch en sociaal vlak. Bergen worden uitgehold, stranden worden afgevoerd, bossen worden gekapt en rivieren vervuild. De grootste slachtoffers zijn de boeren die rechtstreeks afhankelijk zijn van deze natuurlijke rijkdommen voor hun dagelijkse (over)leven.

Wil je mee helpen zorgen voor het behoud van deze gronden en van onze aarde in het algemeen? Dan is deze vorming zeker en vast iets voor jou. Laat je verrassen over hoe jij een verschil kunt maken. We gaan op een interactieve manier op ontdekkingsreis.

Min. aantal deelnemers: 12

Max. aantal deelnemers: 25

Duur: 120 minuten

Begeleider: Stefanie Devloo

Voor meer info www.solidagro.be of contacteer stefanie.devloo@solidagro.be

03 777 20 15

Richtprijs: 90 euro per sessie + vervoersonkosten

WAT DE POT SCHAFT

Kookworkshop. Lust je wel een Zuiders culinair hoogstandje? Wil je graag weten hoe je zo iets tevoorschijn tovert als je gasten hebt? Ben je benieuwd naar verhalen achter de ingrediënten van je maaltijd? Schrijf je dan zeker in voor deze heerlijke kookavond waar je aan de hand van recepten uit West-Afrika, Bolivia of de Filipijnen ontdekkingen zult doen over de wereld. Je kiest zelf een land of recept en de verhalen erachter worden uit de doeken gedaan door een medewerker van Solidagro. Een voorsmaakje vind je alvast op www.solidagro.be waar je het kookboekje 'Wat de pot schaft' gratis kunt downloaden. Na afloop van de workshop zullen thema's als voedselzekerheid, vruchtbare grond en landroof jou niet meer vreemd zijn.

Min. aantal deelnemers: 12
Max. aantal deelnemers: 25
Duur: 120 minuten
Begeleider: Stefanie Devloo
Voor meer info www.solidagro.be of contacteer stefanie.devloo@solidagro.be
03 777 20 15
Richtprijs: 90 euro per sessie + 70 euro ingrediënten + vervoersonkosten

VAN AFVOER TOT ZEESPIEGEL

Waterwandeling. Op een interactieve manier maak je kennis met de geschiedenis van Sint-Niklaas en water zal het kompas zijn. 'Eerst water, de rest komt later' zeggen ze bij brandwonden, maar dat geldt eigenlijk voor alles op deze planeet: zonder water, geen leven. Waarom is sanitatie zo belangrijk? Wat is een verticale tuin? Ken je het verband tussen water, nikkel, oorlog en je gsm? En hoe kun je in hemelsnaam 'Heilig Zwemmen'? Een voorsmaakje van de wandeling vind je via de gratis te downloaden brochure 'Van Afvoer tot Zeespiegel' op www.solidagro.be. De route en de duur van de wandeling kan aangepast worden aan jullie voorkeuren.

***Min. aantal deelnemers: 8**
Max. aantal deelnemers: 15
Duur: 150 minuten
Begeleider: Stefanie Devloo
Voor meer info www.solidagro.be of contacteer stefanie.devloo@solidagro.be
03 777 20 15
Richtprijs: 90 euro per sessie

OUDERENMIS(BE)HANDELING: WAT? WIE? WAAROM? HOE?

Lezing door Liesbeth De Donder. Wanneer de term intrafamiliaal geweld valt, denken mensen meestal spontaan aan partnergeweld of kindermishandeling. Maar hiermee vergeet men dan een zeer groot deel van onze bevolking: ouderen. Ook ouderen worden geconfronteerd met geweld, verwaarlozing en mis(be)handeling. In deze lezing willen we daar dieper op ingaan. Wat verstaan we eigenlijk onder ouderenmis(be)handeling? Hoe vaak komt ouderenmis(be)handeling voor? Wie zijn de plegers? Wat zijn belangrijke problemen en knelpunten, en vooral, hoe kunnen we daar mee omgaan? Via onderzoekgegevens en enkele concrete voorbeelden uit de praktijk trachten we een antwoord te bieden op deze én jullie vragen over ouderenmis(be)handeling.

Liesbeth De Donder is Professor Agogische Wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel en doceert Middenveldparticipatie en gemeenschapsontwikkeling, Onderzoeksmethodologie en Sociale Gerontologie. Zij werkt binnen het Belgian Ageing Studies team en is betrokken bij verschillende lokale, nationale en Europese onderzoeksprojecten over ouderenmis(be)handeling en kwaliteit in de zorg, sociale inclusie en participatie, en participatieve onderzoeksmethodologie.

De lezing duurt 1 à 1u5 en gebeurt meestal in samenwerking met UPV. Dat is dan 75 euro voor de spreker + 25 euro administratiekosten voor UPV + de organisator betaalt ter plekke de vervoerskosten. Meer info liesbeth.de.donder@vub.ac.be

TRALIEMAMA'S

Lezing met PowerPoint door Sabine De Vos. Een unieke blik achter de schermen van een ongekende wereld vol geheimen en nog nooit vertelde verhalen over de kracht van moederliefde, of het ontbreken ervan... 'Het eerste wat ik wil doen als ik hier buitenkom, is mijn dochters knuffelen, knuffelen en nog eens knuffelen. Ik wil eten voor hen maken, ik wil bij hen slapen. Ik wil hier nooit, nooit, nooit nog 'binnen' komen. Zij zijn slachtoffer van wat ik gedaan heb, en niks wat ik doe, kan dat ooit ongedaan maken. Er gaat geen seconde voorbij dat ik daar niet aan denk, en mij schuldig voel.' Dit is een citaat uit één van de vele beklijvende verhalen van Traliemama's die lang zullen nazinderen. Vrouwen maken amper 4.5 procent uit van alle gedetineerden, de meesten zijn moeder, sommigen daarvan 'zitten' voor moord of doodslag op hun eigen kinderen. Sabine De Vos bezocht hen in de gevangenissen van Antwerpen, Gent en Brugge en sprak ook met mama's 'buiten', wiens moederliefde sterker is dan vonnissen en tralies. Ze onderzocht ook de geschiedenis van moeders achter tralies, hun situatie in andere landen, hun rechten en plichten.

Een lezing door Sabine kost 400 euro (niet BTW plichtig) + vervoer à 0.35 euro/km en duurt +/- 1.5 uur + Q&A, elke dag kan mits nog vrij, afstand maakt niet uit.

Voor 2016-2017 kan nog per lezing 100 euro subsidie aangevraagd worden via www.auteurslezingen.be met een max van 15/jaar voor alle aanvragers. 2016 is 'uitverkocht'. Graag een micro, scherm en beamer voorzien, en een tafeltje voor boekenverkoop achteraf.

Meer info: info@sabinedevos.com

VIJLE TONGEN. EEN CULTUURGESCHIEDENIS VAN HET RODDELEN

Lezing door Elwin Hofman. Bekent u het maar. U heeft onlangs nog eens geroddeld. Dat is nochtans niet van uw gewoonte. Normaal gezien bent u principieel tegen al dat geroddel. Maar deze ene keer heeft u zich eens laten gaan. Ach ja, had de vrouw van de baas niet zo nodig moeten aanzetten met de zoon van de burgemeester (ze kon zijn moeder zijn), u zou er precies niet over spreken. Maar toch, u voelt zich wat schuldig. Waarom eigenlijk?

Of ze nu juist zijn of niet, roddels hebben belangrijke gevolgen voor groepen en individuen. Roddelen onderhoudt en vernietigt sociale relaties, manipuleert reputaties, brengt ontspanning en informatie, zorgt voor sociale controle. Net omdat roddels zo'n enorme effecten kunnen hebben, zijn we ze gaan vrezen en voelen we ons schuldig als we roddelen. Maar dat is niet altijd zo geweest. In deze lezing licht ik toe hoe we in de afgelopen tweeduizend jaar roddelden, hoe we daarover nadachten en hoe de gevolgen van roddels doorheen de tijd veranderd zijn.

Elwin Hofman (~1990) is aspirant van het FWO-Vlaanderen. Hij studeerde geschiedenis in Kortrijk en Leuven en studeerde af met zijn masterproef 'Marianne is een hoer'. Roddelen en sociale controle in het achttiende-eeuwse Kortrijk. Momenteel verricht hij doctoraatsonderzoek naar de zelfopvatting van gestigmatiseerden in de Zuidelijke Nederlanden in de late achttiende eeuw. Prijs is 150 euro. De lezing duurt ongeveer een uur.

Meer info: elwin.hofman@kuleuven.be

'VANZELF'. OVER EFFICIËNTIEDENKEN EN DOELMATIGHEIDSCULTUUR

Lezing door Yoni Van Den Eede. Efficiëntie is hét codewoord van onze tijd. Voortdurend weerklinkt de roep om allerlei domeinen van het leven efficiënter te organiseren: markt, overheid, zorg, onderwijs, verkeer... We moeten meer doen met minder. Dat vereist dat we ons liefst zo concreet mogelijke doelen stellen en dat we die dan ook proberen te realiseren. Efficiëntie en doelmatig streven gaan dus hand in hand.

In het boek *Vanzelf*. Tegen het efficiëntiedenken en de doelmatigheidscultuur gaat techniek- en cultuurfilosoof Yoni Van Den Eede na hoe efficiëntie en doelmatigheid vergaand ons leven zijn gaan bepalen en intussen onze manier van denken domineren. Ze lijken de heilige graal van onze maatschappelijke organisatie geworden. Het zijn haast absolute principes, die op alles en iedereen van toepassing zijn en die zogenaamd overall eenzijdig positieve effecten sorteren.

Toch hebben die principes ook een keerzijde. Ze hebben neveneffecten die wel minder tastbaar zijn, maar ons raken in ons diepste, existentiële wezen. Want wat als we voornamelijk vanuit de efficiëntiegedachte betekenis proberen te geven aan ons bestaan? Wie obsessief op doelen, resultaten en trajecten gericht is, vergeet namelijk één zaak: dat vele goeie dingen vanzelf komen, of dat ze slechts moeilijk gestuurd kunnen worden. Betekent dat dan dat we efficiëntie en doelmatigheid volledig moeten uitbannen? Geenszins. Wel moeten we dringend op zoek naar een nieuwe levenskunst.

Meer info bij Yoni Van Den Eede:
yvdeede@vub.ac.be
prijs te bespreken.

FAIR TRADE@HOME WORKSHOPS

Een gezellige avond, een hapje en een drankje...

In aangenaam gezelschap proeven van fair trade: dat is Fair Trade@Home.

De Oxfam-Wereldwinkel ontvangt jou en je groep met open armen of komt langs bij je thuis. De vrijwilligers presenteren je hun favoriete hapjes en drankjes en vertellen je het verhaal achter elk product. Zo ontdek je op een leuke manier de boeiende wereld van eerlijke handel.

Maak je keuze uit deze thema's:

♦ NIEUW, Fair Trade@Home Thee

Thee is hot! Letterlijk én figuurlijk. Ook wij wijden je graag in in de wondere wereld van de thee. Hoe ziet een theeplant er uit? Wat is een theetuin? Bestaan er ook witte, gele en paarse theesoorten? Hoe wordt thee gemaakt? Dat en veel meer kom je te weten tijdens deze Fair Trade@Home!

♦ Fair Trade@Home Chocoladedegustatie
Al proevend maak je kennis met de chocolade van Oxfam Fair Trade. En je ontdekt wat eerlijke handel betekent voor de cacao-producenten in het Zuiden. Om duimen en vingers bij af te likken!

♦ Fair Trade@Home Proef de wereld
'Proef de wereld' neemt je mee op een reis rond de wereld. Van aperitief tot dessert proef je verschillende gerechten met producten uit ons assortiment. Verhalen uit het Zuiden inbegrepen.

♦ Fair Trade@Home Wijndegustatie

Een professionele sommelier wijdt je in in het uitgebreide wijnaanbod van Oxfam Fair Trade. Ook achtergrondinfo over de geselecteerde wijnen en onze partners uit het Zuiden staan op het programma.

♦ Fair Trade@Home Koffiedegustatie

Ontdek de weg die koffie aflegt voor hij in je kopje komt. Je komt alles te weten over arabica en robusta, de verschillende zetmethodes, enzovoort. Daarna geven we een korte 'slow coffee training' en leer je hoe koffie te proeven als een echte barrista.

♦ Fair Trade@Home Cocktails en sappen

Je leert alles over ons fruitsap en onze sterkedrank. En over de producenten ervan. Bovendien leer je je eigen cocktails shaken. Shaken, or stirred?

Helemaal gewonnen voor dit idee?

Stap de wereldwinkel in je gemeente binnen om concreet af te spreken, dat gaat het vlotst. Je kan ook contact opnemen met het nationaal secretariaat van Oxfam-Wereldwinkels via 09 218 88 57 of vorming@oww.be

Wil je met je afdeling een Fair Trade organiseren? Voor meer info over Fair Trade@Home kan u contact opnemen met Hanne: mailadres.hanne.lewyllie@oww.be

VAN CHAMPETTER TOT BEZETTER: DE POLITIEHERVORMINGEN IN BELGIË

Een overzicht en kritische beschouwingen **Lezing** door Wieland Volkaert. Waarom is de organisatie van de politie belangrijk vanuit humanistisch standpunt?

- ♦ Nostalgie... Het imago van de politie in de jaren 50 – 60;
- ♦ De situatie in de jaren 80: voorstelling van de gemeentepolitie, de gerechtelijke politie en de rijkswacht, met van elk een stukje geschiedenis in een notendop;
- ♦ Het terrorisme in de jaren 80 en de affaire Dutroux. Het effect daarvan op het politielandschap, De rijkswacht versterkt zijn positie. Vragen hierbij?
- ♦ Het denkwerk in de SEVI-werkgroep en de kleine hervormingen van de jaren 90;
- ♦ De grote politiehervorming ("Octopusakkoord") en zijn gevolgen: nog meer macht voor de rijkswacht – al bestaat die niet meer;
- ♦ Kritische beschouwingen en vragen van het publiek.

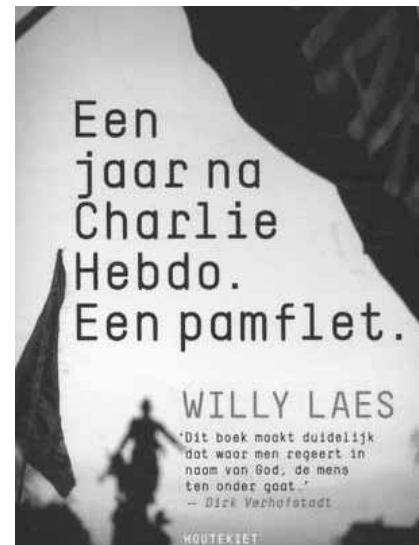
Wieland Volkaert is politicoloog en criminoloog (VUB) en werkte van 1980 tot 2005 bij de politie. In die periode was hij ook vakbondsafgevaardigde voor ABVV. Wieland is actief bij HVV en het Vermeylenfonds. Hij vraagt 150 euro + vervoerskosten en is te bereiken op:
volkaert@hotmail.be

EEN JAAR NA CHARLIE HEBDO. EEN PAMFLET.

Lezing door Willy Laes. De vrije meningsuiting staat onder zware druk. Nu ook in West-Europa. Religies - vooral de islam - kritisch benaderen, is levensgevaarlijk. Intolerante gelovigen voelen zich beledigd door een tekening, een karikatuur, een roman of een film. Maar wat de ene mens shockeert, amuseert de andere. Toch grijpen steeds meer intolerante gelovigen naar de wapens om zich - in naam van hun religie - te wreken. Religieus terrorisme houdt de samenleving in haar greep. Islamofobie dient om het vrije debat te smoren. Vooraanstaande politici, gerespecteerde religieuze leiders, invloedrijke opiniemakers en gereputeerde publicisten ontkennen elk verband tussen aanslagen gepleegd in naam van de islam en deze religie: 'dit is de islam niet'. Door hun stupide ontkenning verhinderen deze 'nuttige idioten' het oplossen van de problemen. En stappen ze mee in de wereldwijde hetze rond blasfemie. Nog zo'n aberratie. Wie niet gelooft in een god, kan die onbestaan-de god niet beledigen. Deze mening zal de gelovigen worst wezen: zij matigen het zich toe de norm te stellen en de ongelovige te veroordeelen. Desnoods tot de dood. Religieus geïnspireerd geweld maakt de jongste jaren duizenden slachtoffers. Wat zich afspeelde bij Charlie Hebdo op 7 januari 2015 is ongezien. Op bevel van Al Qaïda Jemen bestromen twee Franse moslims de lokalen van een tijdschrift en vermoorden een groot deel van de redactie. Eventjes is de wereld verontwaardigd: 'Je suis Charlie'. Meteen, onder het motto 'ja, maar ...' start het tegenoffensief: ze hebben het zelf gezocht! Ze moesten maar niet schrijven en tekenen wat ze geschreven en getekend hebben! Vrije meningsuiting? Ja, maar! Geen gelovigen beledigen. Of: godsdienstvrijheid gaat voor op vrije meningsuiting. Mensenrechtenactivist Willy Laes vertelt het verhaal van Charlie Hebdo, ontleeft de achtergronden van het terrorisme gepleegd in naam van de islam, ontmaskert

de 'nuttige idioten' en pleit voor vrijheid van meningsuiting, die niet onderworpen kan zijn aan religies.

Willy Laes, Een jaar na Charlie Hebdo. Een pamflet, Houtekiet, Antwerpen, 2015, 120 blz., 14,99 euro met een voorwoord van Paul Cliteur.

*Van 1970 tot 2007 was Willy Laes leraar, pedagogisch coördinator en adjunct-directeur van het Koninklijk Atheneum Keerbergen. Sinds 1974 is hij als vrijwilliger actief bij Amnesty International. O.a. als voorzitter van Amnesty Vlaanderen tussen 1978 en 1984. Als bestuurslid en voorzitter van AI EU Association tussen 1994 en 2000. Van 1981 – 2012 lid van de Raad van Bestuur van IPIS (International Peace Information Service), een onafhankelijke onderzoeks-NGO met focus op wapenhandel, nationale rijkdommen en maatschappelijk verantwoord ondernemen in Sub Sahara Afrika. Contact: **willylaes@hotmail.com***

LITERAATUUR UIT HET LAND VAN DE SULTAN

Lezing door Katrien Van Hecke. Orhan Pamuk, Elif Shafak, Yasar Kemal hebben met hun boeken de wereld veroverd. We maken kennis met hun werk en met dat van andere interessante Turkse auteurs. Bijna allemaal combineren ze een oosterse Ottomaanse verteltraditie met een moderne romanstijl. Dat maakt hun literatuur net bijzonder. Het Ottomaanse verleden klinkt ook door in de oude volkssprookjes, waar Nasreddin Hodja voor een humoristische kijk op het leven zorgt.

Intussen hebben een aantal auteurs met Turkse roots hun sporen in de Nederlandstalige literatuur verdiend. Ook die komen aan bod.

De ziel van een volk leer je het beste kennen aan de hand van haar literatuur, en ... van haar eetcultuur! Tussen de literaire fragmenten door serveren we enkele Turkse hapjes.

LITERAIRE ONTMOETING TURKIJE – VLAANDEREN

Lezing door Katrien Van Hecke. Mazhar Köse en Katrien Van Hecke brengen Turkse literatuur afwisselend in het Turks en het Nederlands.

Orhan Pamuk, Elif Shafak, Yasar Kemal hebben met hun boeken de wereld veroverd. We maken kennis met hun werk en met dat van andere interessante Turkse auteurs.

Allemaal combineren ze een oosterse Ot-

tomaanse verteltraditie met een moderne romanstijl. Dat maakt hun literatuur net bijzonder. Het Ottomaanse verleden klinkt ook door in de oude volkssprookjes, waar Nasreddin Hodja voor een humoristische kijk op het leven zorgt.

Intussen hebben een aantal auteurs met Turkse roots hun sporen in de Nederlandstalige literatuur verdiend. Ook die komen aan bod.

Prijs voor de lezing Literatuur uit het land van de sultan: 175 euro + 0,35 euro/km (uit Gent). Prijs voor de hapjes is af te spreken.

Prijs voor de dubbellesing Literaire ontmoeting Turkije - Vlaanderen: 300 euro + 0,35 euro/km (uit Gent).

Katrien Van Hecke: katrienvanhecke@telenet.be tel: 09 223 07 97

OVER DE KORAN

Lezing door Peter Derie. God, Allah, is een auteur. Een belangrijk deel van de wereldbevolking gelooft dat we diens boodschap kunnen lezen in de verzen van de koran. Zijn teksten klinken in de moskee of staan sierlijk op de muur van de woonkamer gekalligrafeerd. Generaties kinderen leerden schrijven in het koranschooltje. Gods boek is in islamitische landen de pijler van de grondwet. Hij geeft een stem aan culturen van Spanje tot China, haast anderhalf millennium lang.

Voor moslims is de koran van goddelijke signatuur, een uniek en ongeschapen meesterwerk. Een koran vastpakken of reciteren is daarom een sacrale handeling. De koran ligt nooit onder andere boeken maar krijgt de ereplaats, op een 'stoeltje', en dat in een cultuur waar men meestal op de grond zat.

In het islamdebat, dat nu ook in Vlaanderen de kop opsteekt, fietsen sociologen of journalisten ongemakkelijk om het document heen. Nochtans is de koran een bron van religieuze emotie en de standaard van alle islamitische theologie. De islam is bovendien de snelst groeiende godsdienst in Europa. Een soennitische jongerencultuur verwoordt religieuze behoeftes, en dat tot verbazing van seculiere burgers, die verzen horen uit de late oudheid.

Het zet ons allen aan het denken: wat is toch die koran?

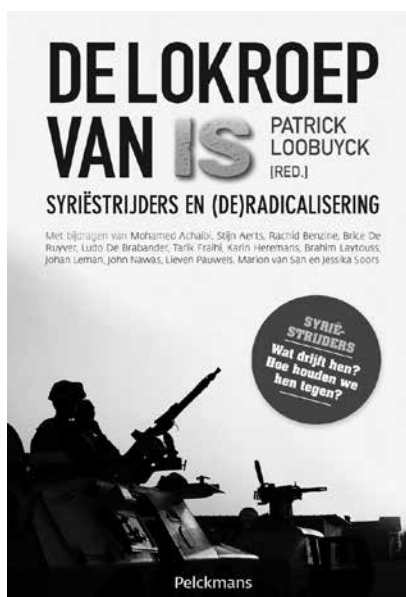
In een alluderende stijl reflecteert de koran op de religieuze cultuur van de late oudheid. Soms helder, maar vaak als weerbarstig document, waarbij de stijl, inhoud, woordgebruik, indeling en verteltechniek de welwillende lezer vervreemdt. Niet weinigen leggen daarom het boek verveeld aan de kant.

Voor deze mensen brengt arabist Peter Derie een boeiende lezing. Hij behandelt het literaire genre, de taal, de redactiegeschiedenis, inhoudelijke thema's, recitatie-technieken, en leerstellingen die vanuit de koran zijn gegroeid. Hij situeert de koran in een breder godsdiensthistorisch perspectief, als religieus document dat vanuit een specifieke Arabische context aan het monotheïsme een nieuwe vorm gaf.

Arabist Peter Derie behandelt in deze boeiende lezing het literair genre, de taal, de redactiegeschiedenis, inhoudelijke thema's, recitatietechnieken en leerstellingen die vanuit de Koran zijn gegroeid. Een lezing met vragen duurt anderhalf tot twee uur. Het honorarium bedraagt 150 euro + vervoerskosten. Meer info: peterderie@gmail.com

DE LOKROEP VAN IS

Lezing en/of debat door Patrick Loobuyck. Het fenomeen van de geradicaliseerde Syriëstrijders houdt ons al een tijdje in de ban. Over de beweegredenen en oorzaken van de 'radicalisering' lopen de meningen uiteen. Sommigen focussen op de politieke ideologie die in de islam en koran is geworteld. Anderen wijzen op het belang van frustratie die het resultaat is van uitsluiting, discriminatie, een slechte jeugd of een gebrek aan perspectief. Ook over de remedies bestaat veel discussie: moet de overheid vooral repressief dan wel preventief optreden – en hoe en waar gebeurt dit dan best? Kunnen mensen in hun radicaliseringsproces gestopt worden en wie of wat moet hierin een sleutelrol krijgen? Hoe kwalijk de fenomenen ook zijn, ook IS en de Syriëstrijders verdienen een genuanceerd en goed geïnformeerd maatschappelijk debat.

Het boek 'De lokroep van IS' wil hier zijn steentje bijdragen door relevante informatie samen te brengen vanuit verschillende perspectieven en op die manier het debat over Syriëstrijders en radicalisering voeden.

Patrick Loobuyck studeerde godsdienstwetenschappen aan de KU Leuven en Moraalwetenschappen aan de UGent. Hij is doctor in de moraalwetenschappen, professor levensbeschouwing aan het Centrum Pieter Gillis van de UAntwerpen. Meer info: patrick.loobuyck@uantwerpen.be

VERNIEUWENDE ISLAMDENKERS - LEESGROEP

Vorming in samenwerking met Motief. Net als andere levensbeschouwingen, geeft de islam richtingwijzers om maatschappelijke en politieke keuzes te maken. Aangezien onze maatschappijen voortdurend in verandering zijn, moeten die richtingwijzers voortdurend herdacht worden. In deze leesgroep bespreken we de visies van een aantal hedendaagse islamitische denkers over vernieuwing van het islamitisch denken over Koran en sharia, integratiedebatten, de identiteitsvorming van jongeren, de positie van islam in Europa, het feminisme. We situeren telkens de auteurs en gaan op basis van hun artikelen het gesprek aan over hoe de islam in onze samenleving een rol kan spelen. We beogen een constructieve discussie waar de eigen ervaringen en verhalen van deelnemers aan bod komen.

Deze vorming wordt begeleid door Samira Azabar voor meer info: samira.azabar@motief.org of 03 216 94 83.

ANTWERPSE MOSKEËN ZETTEN HUN DEUREN OPEN VOOR EEN RONDELEIDING

Rondeleiding. Er zijn verschillende moskeën in Antwerpen die de nieuwsgierig-

heid bij mensen opwekken. Hoe ziet een moskee er van binnen uit? Hoe verloopt het gebed? Wie bezoekt er de moskee? Deze en vele andere vragen kunnen beantwoord worden tijdens een rondleiding. Jonge vrijwilligers geven buurtgroepen, scholen en verenigingen uitleg over de verschillende functies in een moskee en hoe zij islam persoonlijk beleven in een stad als Antwerpen.

Iedereen is welkom: buurtverenigingen, geïnteresseerde groepen, seniorenverenigingen, scholen, rolstoelgebruikers,...

Er kan een rondleiding op maat worden samengesteld naargelang:

- ♦ specifieke thema's (bv. armoede)
- ♦ specifieke noden van bezoekers (bv. blinden of rolstoelgebruikers)
- ♦ speciale gelegenheden (bv. een rondleiding als onderdeel van een burenaactiviteit).

Kostprijs: scholen betalen 2 euro per leerling/student, buurtverenigingen en andere groepen betalen 5 euro per deelnemer. Meer info: Voor inhoudelijke vragen kunt u terecht bij Samira Azabar: samira.azabar@motief.org of 03 216 94 83

Voor praktische vragen kunt u terecht bij Zahide Sandal: zahide.sandal@motief.org, 03 216 94 83 of 0483 57 67 89 of neem contact op met vzw Motief.

JOODSE WIJSHEID EN HUMOR

Lezing door Ludo Abicht. De traditionele joodse humor is een voortzetting van de religieuze joodse mystiek, de Kabbala en van de traditie van de Hassidische verhalen uit Oost-Europa. Deze 'overlevingshumor', die we onder meer terugvinden in de grote Amerikaans-joodse romans en bij Woody Allen, is intussen universeel geworden.

Ludo Abicht is professor emeritus en filosoof. Prof. Abicht is middag en avond beschikbaar maar niet op maandag of in het weekend. Van april tot september is hij in het buitenland. Een lezing kost ongeveer 250 euro alles inbegrepen. Voor jongeren, vluchtelingen, en migranten is het gratis. Meer info: ludoabicht@gmail.com

FOTOPROJECT: ANTWERPEN VROUWELIJK VERZINNEBEELD

Tentoonstelling. Veertien vrouwen uit Antwerpen, zeven met Belgische en zeven met buitenlandse roots. Zij keken naar Antwerpen doorheen de filter van hun zintuigen en trokken zes hoogst persoonlijke foto's van 't stad.

Vrouwen van alle leeftijden en standen. Hun individuele fotopanelen met telkens zes opnames hangen zusterlijk en zonder onderscheid naast elkaar: blank-gekleurd, oud-jong, rijk-arm, scholier, transgender, minister, actrice, senator, vrouwen actief in Antwerpse middenveldorganisaties...

De onderlinge verschillen lijken groot, maar één ding hebben ze gemeen: het zijn één voor één bevlogen vrouwen die 'voor iets gaan'. Ze ontmoetten elkaar binnen dit fotoproject. Wat hen in het leven inspireert, blijkt uit hun fotopresentatie. DE 14 FOTOGRAFES ZIJN:

Annemie Turtelboom (België) - Avdia Avrumutoae (Roemenië) - Beatriz Negrety Condori (Bolivië) - Belinda Backhovens (België-Duitsland) - Elisabeth Masika Sekanabo (DR Congo) - Elke Roels (België) - Fatima Bali (België/Marokko) - Kamini Mehra (India) - Leona Detiège (België) - Lieselotte Mees (België) - Maja Buhbinder (Rusland/Joodse gemeenschap) - Nina Sipryva (Oekraïne) - Patricia Van Parys (België) - Patsy Sörensen (België)

De tentoonstelling bestaat uit 14 forex fotopanelen en een titelpaneel, allemaal 80 cm breed en 120 cm hoog. Alle 15 panelen zijn voorzien van een ophangstelsel. De tentoonstelling wordt gratis uitgeleend mits betaling van een waarborgsom. Het transport is voor rekening van de organisator. Voor reservaties of aanvraag technische fiche/buikleencontract, contacteer laura.michiels@h-vv.be of bel naar HVV op 03 205 73 06

DOORNIK GEUZENSTAD

Wandeling. Vaar mee met ons mee op de Schelde, stroomopwaarts en averechts, tot de stad met de machtige torens, Doornik. Veranker je schip aan de kade in volle stadscentrum en ontdek deze museumstad op één lichtjaar rijden, excuseer één uur varen, van Vlaanderen. We leiden je rond in het mooie stadscentrum en vertellen onze verhalen van de achterkant, de achterkant of de onderkant van musea en pleinen. Over meesters en leerjongens rond het belfort, het oudste van België, en zijn gevangenis. We laten ons overdonderen door de Bancloque, die de executies moest aankondigen. De koppen van de opstandige geuzen rolden hier in grote getale. Het ruitersstandbeeld van de opstandige

Christine de Lalaing heeft er alles mee te maken. In de citadel van Vauban en zijn Zonnekoning gaan we ondergronds. In het Koninklijk Museum voor Militaire Geschiedenis botsen we op een torpedo en het lokale verzet uit WOII. In de Berg van Barmhartigheid hebben we een rendez-vous, mits een knieval, met Clovis en zijn vader. En in het folkloremuseum maken we het leven mee zoals het was in die eerste helft van de 19de eeuw. Ooit al het 'jeu de fer' gespeeld? Het kan in de lokale stamminee. Al lang op zoek naar een wandtapijt voor uw loft? Geen probleem, keuze zat in het Museum voor Wandtapijten, van de 15de eeuw tot 'Forces Murales' van Roger Somville. En de jezuïeten, onze boezemvrienden, voelen we op een paar locaties in de stad, aan de tand des tijds. Tot slot, voor de betere klasse voorzien we een korte introductie in het MSK van Horta, met een coupke champagne bij Seurat, Van Gogh of Minne? Ook voor de betere klasse passen we aan het porseleينmuseum. Gelieve je olifant thuis te laten.

In de namiddag voorzien we vrije museumbezoeken en geven we één absolute aanrader mee, een bezoek aan 'Les passeurs de mémoire', de 19de eeuwse kalkovens aan de Schelde-oever op enkele kilometer buiten het stadscentrum. Waar ooit alles onder een laag wit stof zat, domineert nu het groen, de indrukwekkende ovens gaan perfect samen met hedendaagse kunst in openlucht.

Meer info over deze wandeling bij Paul Van Hoorick: pvanhoorick@hotmail.com

DE PLEZANTE WANDELING IN MECHELEN

Wandeling. Rudi De Mets en Ferre Uytterhoeven amuseren sinds mensenheugenis menig toerist en ook nieuwe Mechelaars met hun 'Plezante Wandeling'. Tijdens deze ludieke tochten vertelt het tweetal een waterval aan anekdotes en historische wetenswaardigheden. Een stukje straattheater in woord en beeld in het plat Mechels met straffe stoten, straatfiguren en liedjes. Maak kennis met Rikske den Bult, Zwette Margriet en Kobe de potbuis. Een verrassende en onverbloemde kijk op Mechelen. Plezier verzekerd. Nieuwsgierig waarom onze toren bovenaan zwarter is dan onderaan of waarom Mechelaars As-tridjes eten? Ontdek het antwoord tijdens deze leuke wandeling in onvervalst gesproken en gezongen Mechels. De startplaats is het Opsinjoor-beeldje (Grote Markt). Tijdig inschrijven is de boodschap... Enkel na afspraak voor groepen van 20-50 personen.

Contact voor deze wandeling: Rudi De Mets 015 41 13 66 of Ferre Uytterhoeven 015 41 14 31 of via toerisme.mechelen.be

NOG ÉÉN KEER HOUDEN VAN GRIFFELROCK

Op dinsdag 27 september wordt in het Antwerpse Sportpaleis de allerlaatste editie gehouden van Houden Van Griffelrock.

Duizenden senioren en andersvaliden kunnen er nog één keer genieten van een swingende namiddag vol Nederlandstalige muziek.

Tickets kosten 9 euro, meer info; www.teleticketservice.be, tel 03 248 63 42.

CABARET PUUR DOOR DUWOH

Het duo Hintjens en Van Lent maakten een echt cabaretprogramma. U hoort wat cabaret is, hoe dat klinkt, hoe dat er uitziet. Waar is die netkous? Waar blijft u met uw fatsoen? Paul Claes; Wannes Van de Velde en Boris Vian. Hoor en zie, de klanken van de stad: Piaf en Brecht; Aristide Bruant. Luister maar en kijk, of kijk een beetje weg: Marlène Dietrich, Wim Sonneveld, Barbara.

U kent ze als Duwoh en dat zijn ze. Schitterend accordeon en dito zang – op reis door het nachtleven van de Europese grootstad. Bernard speelt zijn vingertoppen plat. La Hintjens zingt met rode oortjes. U geniet, u lacht, u huilt. Dat is een begin.

Een voorstelling van 1u15' met zang, tekst en accordeon.

Muzikale leiding: Bernard Van Lent ♦ Spreekteksten: Anke Hintjens ♦ Regiecoach: Rona Kennedy ♦ Spelcoach: Wennie De Ruyck ♦ Maquillage: Stephanie Staiesse

Met hun vorige programma Chantez la vie! reisden Hintjens en Van Lent het Vlaamse land af. Ze speelden 90 concerten op grote en kleine podia.

TECHNISCHE GEGEVENS

DUWOH gebruikt liefst geen versterking, maar in een grote zaal met zwakke akoestiek kan dat toch nodig zijn. Wie DUWOH boekt zorgt voor een afzonderlijk lokaal

waar Anke en Bernard voorafgaand aan het optreden kunneninzingen en inspelen. De voorstellingen van DUWOH zijn ook geschikt voor culturele programma's voor sociale organisaties of in familie/vriendenverband.

Het programma is niet geschikt als achtergrondmuziek bij recepties of feestjes.

Booking via anke.hintjens@skynet.be

Telefoon 0486 99 35 60.

Volg ons via Facebook, en via Soundcloud

FILMS OVER LEVENSBESCHOUWING EN DIVERSITEIT

Onderstaande titels zijn tips voor uw activiteit. De meeste van deze films ontleen wij via Bevrijdingsfilms vzw. of Dalton Distributions. Je kan een eigen film zoeken, maar vergeet dan niet om je met SABAM in orde te stellen.

♦ THE LAND OF THE ENLIGHTENED (Dalton Distr – 2016, 1u27)

Een verbluffende cinematografische reis naar de ruwe schoonheid van het door oorlog geteisterde Afghanistan waar kinderen dagelijks een bewijs leveren van de vindingrijkheid en veerkracht van een volk. Terechte winnaar van de Prijs voor Beste Fotografie op het prestigieuze Sundance Filmfestival.

♦ SERES QUERIDOS (2004, 93'), romance tussen een Jood en Palestijn leidt tot een avond vol misverstanden en onvoorziene omstandigheden...

♦ AJAMI (2010, Yaron Shani en Scandar Copti), portret van de gelijknamige wijk in Tel Aviv waar christenen, joden en moslims door elkaar wonen; spannend en drama-

tisch. Genomineerd voor een Oscar!

♦ **LA MARCHE** (2013, 2u05), historisch fresco dat zich afspeelt in Frankrijk waar onverdraagzaamheid en racisme opkomen en dat zowel op humor als op drama mikt, met een vlot statement over solidair broederschap en racistisch geweld.

♦ **WELCOME** (2009, 110'), over de illegalen bij Calais; een sociaal docudrama dat ook heel goed gezien kan worden als een maatschappelijk pamflet. Deze prent kreeg veel lof.

♦ **THE INVADER** (2011) van Nicolas Provost, een Belgisch drama over een Afrikaanse immigrant die na een schipbreuk het strand bereikt en in de hoofdstad ten prooi valt aan mensenhandelaars. Bekroond met de Vlaamse filmprijs voor beste cinematografie.

♦ **THE MAN WHO SAVED THE WORLD** (2014) Weinig mensen hebben ooit van hem gehoord en toch heeft hij miljoenen levens gered. Stanislav Petrov, officier in het Sovjetleger, moest in 1983 een keuze maken die onoverzienbare gevolgen zou hebben. In het controlecentrum waar hij werkt, wordt een raket gedetecteerd die vanuit de VS de Sovjet-Unie aanvalt. Op Petrovs schouders rust de beslissing of de Sovjet-Unie snel als tegenreactie nucleaire raketten lanceert. Een thriller die je doet beseffen hoe dicht de wereld stond bij een apocalyps.

♦ **IEDEREEN MIGRANT** (2012) (kortfilm van Masereelfonds i.s.m. het Brussels Ont-haalbureau voor Nieuwkomers en de migrantenfederaties CDF en FMDO)

Zie o.a. <http://www.antidiscriminatie.vaka-hih.yichalal.be/activiteit/iedereen-migrant-0>

en <http://www.kifkif.be/over-kif-kif/activiteiten/premire-voorstelling-kortfilm-iedereen-migrant>

DOCUMENTAIRES VERKRIJGBAAR VIA FLANDERS DOC (www.flandersdoc.be) – zo steunen we lokale film- en documentairemakers.

♦ **EMPIRE OF DUST** (2011, 75'), een rol-

lercoaster over culturele onderhandelingen en misverstanden in Congo (contact: Bart Van Langendonck, bart@savagefilm.be en 0476 55 11.53).

♦ **HOME AND AWAY** (2010, 75'), het verhaal van 10 objecten en hun eigenaar, over onderweg zijn, verzamelen en migratie (www.offworld.be).

♦ **NOLLYWOOD AAN DE SCHELDE** (2008, 47') een Nigeriaanse lowbudgetfilm gedraaid in Antwerpen over immigratie, religie, prostitutie en film.

Vertoond in cinema Roma (dus evt. daar nachecken voor de beschikbaarheid in België).

♦ **BEHIND THE CANDELABRA** (2013, 1u58', Steven Soderbergh), een kijk achter de schermen bij de relatie tussen Libarace en Thorson, homoseksuele partners; biografisch drama die verschillende prijzen won (bijkomend thema: aids); vakmanschap van Soderbergh.

♦ **GLAUBE** (2013, 1u53'), onderzoek naar religieus fanatisme (en deel van een spraakmakende triologie); dit drama won in Venetië de Speciale Prijs van de Jury.

♦ **FILL THE VOID** (2013, 1u30'), uniek en intens Israëlijs drama over een betoverende tweestrijd in een orthodox joods gezin; won veel prijzen in Israël.

♦ **LES BEAUX JOURS** (2013, 1u34'), tragikomedie over een tweede jeugd en de belevenissen bij de plaatselijke seniorenclub; een zoektocht naar geluk, met een sterspeler.

Wil je graag één van deze films vertonen? Contacteer Laura Michiels laura.michiels@h-vv.be of 03 233.70.32. Eén filmvertoning per jaar per afdeling wordt vergoed door HHV-nationaal (aanvraag uiterlijk een maand op voorhand indienen). De kostprijs wordt bepaald door de leverancier en hangt af van het aantal deelnemers. Tussenkost HHV-nationaal beperkt tot 75 euro. Je kan een eigen titel uitzoeken maar vergeet dan niet om je met SABAM in orde te stellen.

PARTNERORGANISATIES

Tips voor samenwerking met etnisch-culturele doelgroep

INTERNATIONAAL COMITÉ – Koepelorganisatie/ multiculturele federatie van ruim 300 verenigingen in Vlaanderen en Brussel. Het IC is een multiculturele federatie van ruim 300 verenigingen in Vlaanderen en Brussel. Ieder van die lidverenigingen heeft een zelfstandige werking, en een unieke samenstelling qua nationaliteit, taal, leeftijd, religie, doelen en interesses. Hiertoe ondersteunt en begeleidt het IC sociaal-culturele activiteiten van allochtone verenigingen binnen de Vlaamse Gemeenschap. Daarnaast organiseert en stimuleert het IC activiteiten die gericht zijn op

- ♦ het bevorderen van collectieve en persoonlijke emancipatie,
- ♦ het verhogen van de maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid van de lid organisaties,
- ♦ het versterken van het sociaal weefsel,
- ♦ de integratie van allochtone verenigingen in de interculturele samenleving.

Het IC heeft als ambitie de samenleving te veranderen, vanuit de sterktes en het perspectief van mensen en gemeenschappen met een migratiegeschiedenis. Daarom focust het IC als federatie op drie 'sleutelthema's', namelijk onderwijs en ouderondersteuning, tewerkstelling en actief burgerschap. Rond ieder van deze thema's wilt de federatie de onaanvaardbare kloof dichten die etnisch-culturele minderheden hebben t.o.v. de rest van de samenleving.

Meer info: <http://www.icvzw.be/page/ onze-missie-en-visie en http://www.icvzw.be/>

VREDE VZW werkt rond internationale politiek, ontwikkelingsproblematiek en vredesvraagstukken. Ze verzetten zich ook tegen alle soorten discriminatie, zowel op vlak van ras, van geloof, als van geslacht of sociale situatie. Het vredesconcept is gebaseerd op structurele sociale rechtvaardigheid, om zo bij te dragen tot de opbouw van een vreedzame internationale samenleving.

Meer info: <http://www.vrede.be/aanbod>

MOTIEF VZW ontwikkelt en organiseert vorming(sproducten) op het snijpunt van geloof / levensbeschouwing en samenleving.

Het Motief-aanbod bestaat uit:

- ♦ een open vormingsaanbod
- ♦ vormingsproducten (brochures, boeken, spel- en gespreksmethodieken,...)
- ♦ vorming op maat (van organisaties)
- ♦ advies en begeleiding bij zoekprocessen binnen organisaties omtrent de eigen levensbeschouwelijke identiteit, de betekenis en plaats van levensbeschouwing binnen hun werking, een actief pluralistisch beleid
- ♦ informatie en documentatie omtrent het Motief-thema (uitleenmogelijkheid gespecialiseerde bibliotheek, multimedia en methodieken).

Dicht bij de maatschappelijke actualiteit wil Motief een interessant, uitdagend en inspirerend aanbod van leerhuizen, vormingsweekends, studiedagen, documentatie, werkvormen en advies... aanbieden aan een breed publiek: gelovig of atheïst, hindoe, moslim of christen, van Vlaamse of van andere origine, hooggeschoold of met beperkte scholing... Ieder die meer inzicht wil krijgen in de functie, de rol en de betekenis van levensbeschouwing (en hun bronnen), in onze interculturele en interlevensbeschouwelijke samenleving, kan zijn/haar gading vinden in ons aanbod. Teneinde dit vormingsaanbod te kunnen ontwikkelen, verricht Motief ook onderzoek omtrent actuele maatschappelijke tendensen met betrekking tot het Motief-specialisme.

Meer info: <http://www.motief.org/>

EDUCATIEF MATERIAAL

DVD 'Islam – what's the difference' over identiteit, relaties en burgerschap', over moslimjongeren.

Brochure levensbeschouwelijke diversiteit

in het onderwijs (jongeren + alle relevante thema's zoals integratie, scheiding K/S,...)

Allebei via www.motief.org

MINDERHEDENFORUM. Binnen het Minderhedenforum zijn specifieke deelwerkingen opgezet: de werking met de etnisch-culturele verenigingen in Brussel, de contacten met de Lokale Overlegplatformen en de werking rond de doelgroepen woonwagendwoners en Roma. Ook lopen een aantal projecten rond specifieke onderwerpen: Work Up; Armoede; Cultuur, jeugdwerk en sport. Het Minderhedenforum organiseert activiteiten en vormingen voor de lidorganisaties. Ook die informatie vind je binnenkort onder deze rubriek 'Wat doen wij'.

Meer info: <http://www.minderhedenforum.be/>

FMDO: Federatie van sociaal-culturele verenigingen van mensen met een migratieachtergrond. FMDO overkoepelt en ondersteunt sociaal-culturele verenigingen van mensen met een migratieachtergrond. Zo versterkt FMDO de emancipatie, de participatie en het volwaardig burgerschap van onze achterban. Hierbij streeft FMDO niet enkel naar gelijke kansen, maar ook naar gelijke uitkomsten.

Door sensibilisering en ontmoeting stimuleert FMDO het samenleven van individuen en gemeenschappen met elkaar in plaats van naast elkaar. Een respectvolle houding voor elkaars eigenheid en identiteit staat hierbij centraal. FMDO draagt bij aan een warme samenleving door solidariteitsinitiatieven van aangesloten verenigingen te faciliteren.

Een sterk verenigingsleven van mensen met een migratieachtergrond is een belangrijke schakel in een superdiverse samenleving.

Meer info: <http://fmdo.be/> Zij hebben o.a. een nieuwe tentoonstelling over geboorterituelen! (werd gepresenteerd op Erfgoeddag)

HET BOEK DER KAMPEN

Lezing door Sis Van Eeckhout. Dit meest complete overzicht van de Duitse concentratie- en uitroeiingskampen tijdens de Tweede Wereldoorlog is het levenswerk van Ludo van Eck (pseudoniem voor Ludo van Eeckhout), zelf een gewezen gevangene van Dachau. Na de oorlog bezocht en bestudeerde hij alle kampen, opdat de onmenselijke gruwel van de nazi's nooit vergeten zou worden. Zijn missie leidde tot dit monumentale standaardwerk, dat sinds de jaren 1970 talloze herdrukken kende en vanaf 1995 het meest gezochte antiquarische boek werd. Maar de waarheid van 1970 is niet helemaal die van de nieuwe tijden: zowel inhoudelijk als qua fotografie werd 'Het Boek der Kampen' in een modern kleedje gestoken. Deze volledig herziene editie bevat dan ook veel informatie die niet in het oude boek voorkwam en is rijkelijk geïllustreerd met honderden nieuwe kleurenfoto's. Sis van Eeckhout zet de missie van zijn inmiddels overleden vader voort en geeft regelmatig lezingen over de concentratiekampen. Hij verrijkt dit boek met enkele anekdotische en persoonlijke verhalen die de herinnering aan Ludo van Eck levendig houden, o.a. gerelateerd aan de vele bezoeken die hij na de oorlog met zijn vader aan de concentratiekampen bracht.

DE GETEKENEN

Lezing door Sis Van Eeckhout. Ludo van Eck, geboren als Ludo van Eeckhout, werd in 1944 gearresteerd door de Duitsers. Hij overleefde de hel van Dachau, zijn verloof-

de Mijette Dumalin overleefde Ravensbrück en Mauthausen. Maar miljoenen anderen bleven in de kampen achter. Als eerbetoon aan hen en als waarschuwing voor de nieuwe generaties bezocht en bestudeerde Van Eck na de oorlog alle concentratiekampen. Hij schreef er enkele romans over en het gelauwerde naslagwerk 'Het Boek der Kampen'. Ludo van Eck kreeg na de oorlog de Medal of Freedom, de hoogste burgerlijke Amerikaanse onderscheiding. Hij overleed in 1991. Zijn werk leeft meer dan ooit.

ZO WAS HET IN DACHAU

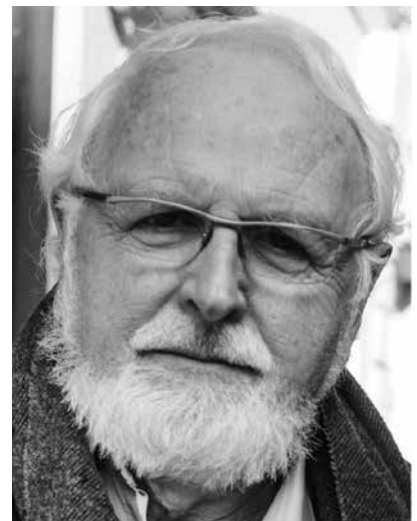
Lezing door Sis Van Eeckhout. Tweeëntwintig is Ludo van Eeckhout als hij in maart 1944 door de Duitsers thuis, in Mol, wordt opgepakt, voor de ogen van zijn ouders en zussen. Hij wordt samen met enkele vrienden van het verzet naar Dachau gebracht, Hitlers eerste concentratiekamp. Maanden van vernederingen, ondervragingen, foltering, honger en ziekte volgen. Als beesten worden hij en zijn kameraden behandeld door de SS. Meermaals bereikt Ludo de grens van de totale uitputting en ziet hij de dood in de ogen. Met de hulp van zijn vrienden en dankzij een gezonde dosis humor en 'geluk' kruip hij keer op keer door het oog van de naald. Iets in hem blijft vechten om te overleven. Onder meer de drang om ooit te kunnen vertellen welke vreselijke misdaden het naziregime heeft gepleegd.

Sis spreekt ongeveer anderhalf uur en vraagt 100 euro + verplaatsingskosten. Avond of namiddag speelt geen rol, liefst geen zaterdag of zondag. Meer info: paco-libre@skynet.be

ISRAËL-PALESTINA: NAAR EEN WEDERZIJDIG ONAAANVAARDBARE VREDE?

Lezing door Ludo Abicht. Het probleem is gekend, de knelpunten blijven dezelfde, en er is zelfs een blauwdruk ontworpen voor een haalbare en relatief rechtvaardige oplossing. Wat houdt de partijen in de regio en hun bondgenoten in de wereld tegen?

Ludo Abicht is professor emeritus en filosoof. Prof. Abicht is middag en avond beschikbaar maar niet op maandag of in het weekend. Van april tot september is hij in het buitenland. Een lezing kost ongeveer 250 euro alles inbegrepen. Voor jongeren, vluchtelingen, en migranten is het gratis. Meer info: ludoabicht@ymail.com

GROTE LIEFDES IN DE GROTE OORLOG

Lezing door Frieda Joris. Een zwaar gewonde soldaat ligt in het ziekenhuis. Iedereen denkt dat hij dood is. Maar een verpleegster in het lijkenhuis ziet zijn vinger bewegen. Ze redt zijn leven. De soldaat wil maar één ding: haar weerzien en met haar trouwen.

Een jong meisje uit de Kempen trekt 's nachts naar de Dodendraad om jonge Vlamingen te laten ontsnappen. Ze wordt verraden en opgepakt door de Duitsers. Een jaar lang zit ze opgesloten in de gevangenis. Ze wordt er verliefd op de jongen die haar wekelijks eten bezorgt.

Frieda Joris reconstrueert 13 echte liefdesverhalen die zich afspeelden tijdens de Eerste Wereldoorlog en telkens ook een ander beeld geven van dat conflict. Dagboekfragmenten, brieven en interviews met nabestaanden worden verwerkt tot een levensverhaal, gekaderd tegen de historische achtergrond. Sommige romances eindigen tragisch, andere zijn het woelige begin van een lang en gelukkig leven. Het is een originele en herkenbare manier om geschiedenis te brengen. Want in conflict-situaties komt niet alleen het meest lelijke in de mens naar boven maar vaak ook het meest mooie.

De lezing is gebaseerd op het boek 'Grote liefdes in de Grote Oorlog'. Dit boek bun-

delt liefdesverhalen die zich afspeelden aan het front van de Eerste Wereldoorlog. De echt gebeurde romances worden gekaderd tegen de historische achtergrond van WOI aan de hand van dagboekfragmenten, brieven en getuigenissen van de nabestaanden.

Frieda Joris is journaliste en heeft als auteur vijf boeken geschreven. Ze geeft in heel Vlaanderen lezingen over deze ontroerende liefdesverhalen. Prijs 250 euro, alles inbegrepen. Boeking: frieda.joris@persgroep.be

HET VERHAAL VAN WARD VAN HET 13DE

Voorstelling. 1968. Edegem. Eduard Ceulemans heeft Alzheimer. Hij leeft terug in de Eerste Wereldoorlog. Deze voorstelling naar de roman 'Aanvallen!' van Roland Bergeys over zijn grootouders in 14-18, beschrijft het leven van frontsoldaat Ward in de Westhoek en zijn liefde Ida 'Anderland' die eerst naar Nederland vluchtte, en dan naar het Engelse Birtley Elisabethville. 'Ward van het 13e' is een unieke vertelling die wordt verlucht met projecties van originele foto's en illustraties van Dieter Dresselaers. De auteur vertelt en acteert samen met Leentje De Coninck, en de accordeonbegeleiding van Bart Wils is virtuoos. Commentaren over de voorstelling

vindt u hieronder. En op deze link vindt u enkele filmfragmenten: http://youtu.be/6h5_F-GkIC8

*Info over alle voorstellingen van Uitgelezen Gezelschap vindt u op de volgende adressen: www.uitgelezengezelschap.be/vzw
Contact: roland.bergeys@skynet.be - 03 440 69 80.*

1914. HET VERVLOEKTE JAAR

Lezing door Dirk Verhofstadt. '1914. Het vervloekte jaar' is een persoonlijke kijk van Dirk Verhofstadt op een sleuteljaar in de geschiedenis. Hij citeert zowel uit politieke verklaringen, dagboeken als kranten. Hij heeft het uiteraard over de Eerste Wereldoorlog, maar ook over banalere zaken. Zo beschrijft hij het verloop van de Belgische voetbalcompetitie en van de Ronde van Frankrijk en hij vertelt over de kunstwereld, wetenschappelijke uitvindingen en de impact van de katholieke kerk. Dag na dag legt Dirk Verhofstadt de gemoedstoestand van de Europese burgers vast.

*Prof. Verhofstadt spreekt over '1914. Het vervloekte jaar' met PowerPoint presentatie (er moet dus een scherm en beamer aanwezig zijn). Contact kan via: verhofstadt.dirk@telenet.be
De voorwaarden worden besproken in functie van de afstand.*

JOHN MCCRAE, THE CALL OF DUTY

Monoloog in het Nederlands of het Engels. John McCrae verwierf eeuwige roem met zijn gedicht 'In Flanders Fields'. Hoewel hij door zijn tijdsgenoten 'the hero of heroes' genoemd werd, lijkt hij nu een man vol tegenstellingen. Hoewel McCrae zich als arts inzette om levens te redden, belette hem dat niet om de oorlogsinspanningen toe te juichen en als leidinggevende deel te nemen aan het grootste artillerieduel ooit. Vanuit het hiernamaals beantwoordt John de vragen die zijn figuur vandaag bij ons oproept.

Waarom koos deze Canadese chirurg er vrijwillig voor om zijn succesvolle academische carrière op te geven voor een oorlog aan de andere kant van de wereld?

Hoe stond hij er tegenover dat zijn ontroerende gedicht over het verlies van zijn geliefde vriend Alexis op grote schaal gebruikt werd om nieuwe rekruten voor de oorlog op te roepen? Waarom bleef hij, die ontelbare gewonden verzorgde in de vier bloedigste veldslagen van de Eerste Wereldoorlog, geloven dat oorlogvoeren een middel was om onrechtvaardigheid te bestrijden?

Waarom kon de dappere kolonel zijn diepste gevoelens enkel met zijn paard Bonfire delen? Verder vertelt John McCrae zowel over de spannende momenten in de vuurlinie tijdens de tweede Slag bij Ieper, over zijn werk als legerarts, als over de ontspannende momenten tussen de gevechten. Onno van Gelder jr. speelt John McCrae.

Onno heeft een grote voorliefde voor dramatische rollen. Gabriele in 'Una Giornata Particolare' van Ettore Scola, Johan in 'Scènes uit een huwelijk' van Ingmar Bergman zijn enkele voorbeelden. Voor televisie werkte hij als gastacteur in tal van bekende Vlaamse televisiereeksen waaronder 'Zone Stad', 'De Rodenburgs', 'Spoed'. In Amsterdam assisteerde hij bij de regie van de opera 'Così fan tutte'.

Deze monoloog, in regie van Kathelijne Vervarcke, duurt ongeveer 50 minuten. Voor de herdenking van de Eerste Wereldoorlog werkte de auteur de theaterwandeltocht 'De tuin van de eeuwigheid' uit in opdracht van de stad Diksmuide.

Wenst u deze monoloog te laten opvoeren?

Neem dan contact op met De Dakbroeders, vzw voor educatief theater.

tel: 0498 54 24 74

dedakbroeders@hotmail.com

Wie de monoloog boekt, ontvangt ook een educatief pakket in het Engels.

TWEEMAAL OORLOG, DRIEMAAL HONGER

Causerie door Eddie Niesten. Eddie behandelt tijdens deze lezing de voedingsgeschiedenis van de twintigste eeuw die sterk wordt gekleurd door de twee wereldoorlogen en de crisisperiode van het interbellum. Driemaal komt de pas verbeterde voedselsituatie van de globale bevolking

in het gedrang en moet deze weer haar toevlucht nemen tot beproefde armoerecepten. We worden herinnerd aan begrippen als: eten met bon, zwarte markt, alleen aardappelen, troost in het glas, eten verbergen, woekerprijzen... Bovendien bepalen de gebeurtenissen tussen 1914 en 1944 in grote mate het beleid dat achteraf zal gevoerd worden. 'Nooit meer honger' wordt evenzeer als 'Nooit meer oorlog' een veel gescandeerde slogan.

De kennis van die periode in de culinaire geschiedenis van ons land laat bovendien toe om ook heel wat andere aspecten van na de oorlog beter te begrijpen. Een groot deel van de Belgen heeft honger geleden en zich jarenlang moeten troosten met minderwaardige vervangproducten. Ze bewaren ook de slechtste herinneringen aan de falende rantsoenring en de gewetenloze bezetters en hun medestanders die van de honger een oorlogswapen gemaakt hebben!

De causerie is stevig gefundeerd maar zeer toegankelijk en interactief! Duurtijd: 1,5 tot 2 u, overeen te komen 200 euro + verplaatsingskosten. Contact Eddie Niesten: 0479 02 17 28, e-mail eddieniesten@hotmail.com

KAZERNE DOSSIN

Lezingen. Kazerne Dossin biedt een reeks lezingen aan rond het thema Holocaust, maar ook lezingen die meer de brug leggen tussen Holocaust en mensenrechten.

Een volledig overzicht met praktische info vind je op onze website: <https://www.kazernedossin.eu/NL/Bezoek/Plan-je-evenement/Lezingen>

Aanvragen voor lezingen mogen steeds naar info@kazernedossin.eu.

ONDERGEDOKEN KINDEREN

Tentoonstelling. De reizende tentoonstelling 'Ondergedoken kinderen' vertelt het verhaal van Joodse kinderen die aan de gruwel van de Holocaust konden ontsnappen. Ze doken onder bij kloosters, scholen of privépersonen. De tentoonstelling bestaat uit vijftien banners die je makkelijk in jouw school kan opstellen. Voor het basisonderwijs kan je het doeboekje gebruiken. De tentoonstelling is geschikt voor kinderen vanaf 10 jaar. Alle info hierover vind je op <https://www.kazernedossin.eu/NL/In-Groep/Aanbod/Basisonderwijs>. Bij de tentoonstelling hoort ook een educatieve fiche voor jongeren, maar uiteraard kan je de tentoonstelling ook prima gebruiken zonder deze fiche.

Om de tentoonstelling te ontlennen, kun je terecht bij onze reservatiedienst : reservaties@kazernedossin.eu

DE GROOTE OORLOG IN ROMANS

Lezing door Katrien Van Hecke. Zowat honderd jaar geleden brak de Eerste Wereldoorlog uit. Stille getuigen vinden we tot in de kleinste dorpen: gedenkplaten met niet te tellen namen van gesneuvelden. Op militaire begraafplaatsen legers dominostenen, onvermoeibaar bij het appel. Stapels historische werken geven ons wapenfeiten

en duiding over de politieke drijfveren, de socio-economische mechanismen. Maar echt sprekend is alleen de literatuur. Hoe kwamen Jan Met De Pet en Marietje Van De Bakker die vijf lange jaren door? Wat deden ze om de honger en de angst te stillen? Hoe ondraaglijk was de kloppende deur van de postbode? Wat ging er door soldaten heen wanneer het vijandelijke mitrailleurvuur begon te ratelen of granaat hun stellingen de grond inboorden? Romans brengen ons tussen de jongens in de loopgraven, naast de verpleegsters in de veldhospitals, bij de achterblijvers aan de keukentafels en laten ons in ontroering achter. Troost schuilt in de onverwoestbare humor, de schoonheid van de taal en het impliciete pleidooi voor meer democratie. Een overzicht van Groote Oorlogsromans, autobiografieën en de schrijvers uit verschillende landen. Frappante fragmenten worden voorgelezen, er is ook een projectiepresentatie en een uitgebreide literatuurlijst.

Geïnteresseerd in deze lezingen? Katrien Van Hecke, jeugdauteur en historicus van opleiding geeft u meer uitleg: katrienvanhecke@telenet.be tel 09 223 07 97.

DE STEM VAN DE OVERLEVERS - DE ARMEENSE KWESTIE

Lezing (eventueel met kookworkshop) met literatuurlijst en projectiepresentatie door Katrien Van Hecke. Turkije, 1915. Terwijl de wereld een oog dichtknijpt, krijgt een volk de banvloek over zich heen. Honderdduizenden Armeniërs worden uit hun huizen gedreven en op dodenmars gestuurd. Wekenlang dwalen ze rond, met de bajonet in de rug, zonder eten, drinken, rust. Ve-

len sterven van honger of uitputting. Wie de dodendans ontspringt, moet berooid en ontheemd in een onbekend land een nieuw bestaan zien op te bouwen. Wat bezielde het bewind van de Jong Turken? Waarom hadden ze het gemunt op de niet-islamitische minderheidsgroepen in hun land? Spreken we van 'genocide', de eerste geplande en georganiseerde volkerenmoord van de twintigste eeuw? De schuldigen ontkennen in alle toonaarden. Met het niet erkende leed — meer dan een miljoen slachtoffers plus gedwongen diaspora — gaan opeenvolgende generaties Armeniërs verschillend om. Kunnen ze nog met Turken aan eenzelfde tafel zitten?

Antwoorden vinden we bij Elif Shafak (De bastaard van Istanbul), Antonia Arslan (Het huis met de leeuweriken), Franz Werfel (De veertig dagen van Musa Dagh) — derde echtgenoot van Alma Mahler, Peter Balakian (Armenian Golgotha), Fethiye Cetin (Het geheim van mijn grootmoeder), Edgar Hilsenrath, (Het sprookje van de laatste gedachte) en vele anderen.

Een historische en literaire uitdieping van de Armeense kwestie.

Gastvrijheid behoort tot de Armeense erfcde. Meeproeven van de Armeense keukens?

Kookworkshop of lezing met klaargemaakte hapjes mogelijk.

Prijs: 175 euro. Kilometervergoeding: tegen 0,35 euro/km. Hapjes/kookworkshop: af te spreken. katrienvanhecke@telenet.be 09 223 07 97 of 0473 29 21 58.

IN FLANDERS FIELDS MUSEUM

Museumbezoek. Het In Flanders Fields Museum brengt het historische verhaal van de Eerste Wereldoorlog in de West-Vlaamse frontstreek. Het is gevestigd in de heropgebouwde Lakenhallen van Ieper, een belangrijk symbool van oorlogsleed en van wederopstanding daarna. De volledig nieuwe permanente tentoonstelling (opening 11 juni 2012) vertelt over de inval in België en de eerste maanden van de bewegingsoorlog, de vier jaar stellingenoorlog in de Westhoek - van het strand van Nieuwpoort tot de Leie in Armentières -, het einde van de oorlog én over de voortdurende herdenking sindsdien. Maar het In Flanders Fields Museum is nog veel meer dan een permanente tentoonstelling. Er is een actuele educatieve werking voor scholieren uit binnen- en buitenland, naast ook een cultureel en artistiek programma. In het kenniscentrum van het museum kan elke bezoeker nog dieper in-

gaan op deze dramatische periode uit de wereldgeschiedenis. Individueel kan men er op zoek naar het grote, mondiale achtergrondverhaal en naar de zeer persoonlijke of lokale geschiedenis.

Voor reservaties kan u mailen naar reservaties.iffm@ieper.be of bellen tijdens de kantooruren op 057 23 92 20.

TENTOONSTELLING: DE TREIN DER 1000

Tentoonstelling en documentaire. In mei 2012 trokken duizend jongeren uit heel Europa naar de vernietigingskampen in Auschwitz. De Trein der 1000 wil de herinnering aan deze gruwel levend houden. De laatste getuigen uit deze kampen vergezelden de jongeren op deze indrukwekkende reis. Voor Limburg werden twee Hasseltse scholen uitgekozen op basis van hun eerdere inzet voor herinneringseducatie: KTA1 en KTA2 Villers. Dit leidde tot een unieke samenwerking tussen scholen en verschillende verenigingen. De jongeren zijn de nieuwe getuigen en laten jullie graag kennismaken met hun indrukken. Op deze tentoonstelling zal in woord en beeld weergegeven worden welke ervaringen de jongeren mee naar huis brachten.

De tentoonstelling bestaat uit 50 foto's van 61/41 cm en 2 foto's van 30/21 cm, er zijn boeken, folders en werkblaadjes van leerlingen. Er is een PowerPoint met belevingen van studenten en spreuken, een DVD van het poppenspel 'Kamp', een fragment uit het journaal, een kaart van Europa met de kampen op aangeduid en een quiz die op meerdere pc's kan worden gezet. Meer info over deze tentoonstelling: Monique Sevens - hvlimburg@telenet.be

WORKSHOP ACTIEVOEREN

ACTIEVOEREN... HOE BEGIN JE ERAAN?

Workshop. Actievoeren is een uitstekend middel om te werken aan verandering. Je stuurt de samenleving in de richting van je overtuiging. Je ervaart de macht en de kracht van individuen en van de groep. Daardoor is het groepsversterkend. Als je een actie voert kan je met weinig mensen en weinig financiële middelen veel bereiken. Je haalt makkelijk de pers en je kunt je als vereniging profileren. Je brengt je waarden naar buiten.

In een praktisch gerichte workshop van ongeveer 2 uur leer je de kneepjes van het actievoeren. Aan de hand van een model word je een methodiek aangeleerd om op een systematische en efficiënte manier een actie voor te bereiden, met de inbreng van heel de groep en zonder in oeverloze discussies te vervallen.

De workshops worden begeleid door de provinciaal educatieve medewerkers van HVV.

Voor meer info over deze workshop kan je terecht bij Tine Dekempe, provinciaal educatief medewerker HVV Oost-Vlaanderen - Kantienberg 9 - 9000 Gent Tel.: 09 222 29 48 - e-mail: tine.dekempe@h-vv.be

HET VRIJE WOORD MAGAZINE

Wars van het politieke correcte denken of enige partijpolitiek wil Het Vrije Woord de spreekbuis zijn van de hedendaagse vrijzinnige humanist. Met een kosmopolitische blik op de wereld en met een grote verbondenheid met het vrijzinnige gedachtegoed. Daarom zijn de standpunten die in Het Vrije Woord verdedigd worden, de standpunten van de mensen die ze innemen. Het zijn geen standpunten waarmee we in naam van alle vrijzinnige humanisten willen of kunnen spreken. Het kan zijn dat u het eens bent met het standpunt dat wordt ingenomen. Maar het kan evengoed zijn dat u het niet eens bent. Wij horen dat graag. Want dat voedt het debat en scherpt de geesten.

HVV Flash

Ook in de HVV-flash kunnen afdelingsactiviteiten opgenomen worden. Ontvang je de HVV-flash niet? Wil je op de hoogte gehouden worden van alle HVV-actualiteit? Stuur een mailtje naar nieuwsbrief@h-vv.be

HVV tv

Het Vrije Woord TV is een online video-platform van HVV waarin experts in korte filmpjes hun mening geven over ethische en humane kwesties.

HVV blog

Op onze blogpagina worden standpunten geplaatst waarop je kan reageren. Ook reacties op artikels uit Het Vrije Woord magazine worden hier gepubliceerd. www.blog.hetvrijewoord.nu/

HVV op Facebook

Hier kan je HVV volgen binnen dit alom gekende sociale netwerk:

www.facebook.com/HumanistischVrijzinnigeVereniging

HVV op Youtube

Bekijk hier korte interviews met mensen over vrijzinnig-humanistische thema's:

www.youtube.com/user/HVVteevee

Activiteitenkalender op de HVV website

Activiteiten die je wil aankondigen, kunnen op de activiteitenkalender van onze website worden geplaatst. Activiteiten die tijdig zijn doorgegeven, worden ook opgenomen in Het Vrije Woord magazine. Om gepubliceerd te worden in de nationale seizoenskalender, moeten de aankondigingen voor het komend seizoen minstens zes weken voor de publicatiedatum binnen zijn.

HUISSTIJL

Met het huisstijlmateriaal kunnen de afdelingen en de geledingen zorgen voor een duidelijke communicatie en betere herkenbaarheid van HVV.

Pakket huisstijlmateriaal

Jaarlijks heeft elke afdeling recht op een gratis pakket met briefpapier en omslagen (150 ex. van elk). Als je meer nodig hebt, kan je dit aan een gunsttarief aankopen bij het nationaal secretariaat. Een pak van 500 vellen briefpapier kost 25 euro, 500

omslagen kosten 30 euro (verzendingskosten niet inbegrepen).

Vragen over folders en affiches, het promotiepakket of het huisstijl materiaal? Info bij

Mabel: mabel.coenen@h-vv.be

Tel. 03 233 70 32.

ONS ADRES

HVV Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging

Nationaal secretariaat,

Pottenbrug 4,

2000 Antwerpen.

03 233 70 32

info@h-vv.be , www.h-vv.be

KRITISCH LEZEN

Kritisch Lezen is een recensiekanaal van de Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging (nationaal). Via een samenwerking met uitgeverijen ontvangt HVV voor de vereniging relevante nieuwe publicaties.

In samenwerking met vrijwilligers die vlot zijn met de pen, wordt vervolgens een bespreking of recensie van de ontvangen werken gerealiseerd en gepubliceerd op de HVV-website.

We zijn hiervoor dan ook steeds op zoek naar enthousiaste vrijwilligers-recensenten.

Let wel: boeken kunnen uitsluitend opgehaald worden op ons nationaal secretariaat te Antwerpen (Pottenbrug 4, 2000) tijdens de kantooruren. Je kan uiteraard ook iemand sturen om de boeken op te halen. De boeken kunnen opgestuurd worden indien de recensent de portkosten vergoedt. Na overleg kun je eventueel ook zelf een titel ter recensie aanbrengen. De redactie behoudt zich steeds het recht voor om van de publicatie van een recensie af te zien.

Interesse? Stuur een mailtje naar simoens@h-vv.be met daarin je naam en adres, achtergrond (studies, werk, ervaringen) contactgegevens en themavoorkeuren, of neem contact op via tel: 03 233 70 32. We werken uitsluitend met digitaal aangeleverde recensies.

Mensen kunnen bij HVV terecht met al hun vragen over wilsverklaringen. Wij helpen hen ook met het 'papierwerk' en registreren de wilsverklaring. We sturen een herinnering na 5 jaar om hun wilsverklaring te vernieuwen. Dit doen we gratis omdat we vinden dat het als humanistische organisatie tot onze taken behoort de mensen te informeren en te helpen.

Wat en wanneer?

Het formulier wilsverklaring is enkel van toepassing wanneer de verzoeker zich in een onomkeerbare coma bevindt (de huidige wetgeving heeft nog geen mogelijkheden in geval van dementie of voor minderjarigen). Concreet betekent dit dat de aanvraag slaat op een situatie waarin de verzoeker niet meer bij bewustzijn kan komen door verdere medische behandeling (bv. na een ongeval). Het formulier vult men dus vooral in om onnodige hardnekkige medische behandeling tegen te gaan in een uitzichtloze situatie.

Het invulformulier voor de wilsverklaring

Sinds de nieuwe wetgeving van kracht is kan men zijn wilsverklaring opmaken aan de hand van invulformulieren. Men moet de wilsverklaring dus niet meer met de hand schrijven. Men kan dit formulier op eenvoudig verzoek krijgen bij het gemeentebestuur, via de federale dienst volksgezondheid, bij HVV (via mail of post) of bij de Leiflijn (op 078/15.11.55 of www.leif.be)

De registratie van de wilsverklaring

Deze wilsverklaring voor euthanasie kan men sinds een jaar bij de bevolkingsdienst van het gemeentebestuur laten registreren. Dit is belangrijk om twee redenen:

- ♦ ten eerste kan de behandelende arts in het ziekenhuis via de website van de Dienst Volksgezondheid nakijken of u een geldige wilsverklaring heeft. Dit bespaart veel tijd en twijfels bij uzelf en uw naasten,
- ♦ ten tweede wordt met deze officiële registratie ook een duidelijke statistiek bijgehouden van hoeveel mensen een wilsverklaring hebben en hoe vaak hiervan gebruik gemaakt wordt. Zo kan men het beleid (hopelijk) beter afstellen op de realiteit van het levenseinde in Vlaanderen.

Voor al je vragen over wilsverklaring/organisatie van een infoavond/brochures en invulformulieren kan je terecht op onze website www.h-vv.be/Wilsverklaring-Euthanasie of bij Laura: laura.michiels@h-vv.be

Steeds vaker contacteren mensen ons die als baby katholiek gedoopt werden en dit nu ongedaan willen laten maken omdat zij dit niet langer in overeenstemming kunnen brengen met hun morele opvattingen. Gedoopt zijn, het eerste sacrament in de katholieke kerk, is in de meeste gevallen niet het gevolg van een eigen vrije keuze. De meeste mensen werden immers gedoopt als baby en dan heb je niet zo veel in de pap te brokken. Vrijzinnigen zijn voor het recht op zelfbeschikking. De Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging helpt je bij de procedure van kerkuittreding. Niet uit leedvermaak met de problemen die de kerk teisteren, maar wel omdat we willen tegemoetkomen aan een emotionele behoefte die bij velen sterk aanwezig is. Voor veel mensen is zo'n ontdoping een symbolische daad waarmee ze reageren tegen het instituut kerk.

Hoe treed je uit?

Wie zich wil laten ontdopen, hoeft enkel een standaardbrief op te sturen naar het bisdom waar men gedoopt is. Deze brief en de adressen van de bisdommen kan je downloaden op www.h-vv.be (Actie Kerkuittreding) of opvragen bij Mabel: mabel.coenen@h-vv.be, 03.233.70.32

*Wil je met de afdeling een ontdopingsactie organiseren? Contacteer Mabel:
mabel.coenen@h-vv.be 03 233 70 32*

INFOPUNT ZEDENLEER EN FEESTEN

Het HVV Infopunt Zedenleer en Feesten biedt dienstverlening en informatie voor ouders en voor leerkrachten zedenleer. Het registreert en onderzoekt vragen over de cursus niet-confessionele zedenleer en/of over de Feesten. Het tracht te beantwoorden en/of verwijst door naar derden.

*Vragen over de cursus zedenleer en/of over de Feesten? Info bij Britt:
britt.ballings@h-vv.be, 0495 533 320*

ONDERSTEUNING FEESTEN VRIJZINNIGE JEUGD EN LENTEFEESTEN

Voor de organisatoren van Feesten Vrijzinnige Jeugd (FVJ) en Lentefeesten (LF) hebben we een mooie folder (die, indien gewenst, kan worden gepersonaliseerd). Ook raamaffiches (formaat A2 en A3) zijn verkrijgbaar, dit om het feest te promoten en de activiteiten bekend te maken. Een handleiding voor het organiseren van de Feesten kan uitgeleend of aangekocht

worden bij het nationaal secretariaat. Er is ook heel wat materiaal dat je kan uitlenen: een grote lichte tent, banniers en vlaggen, een promopakket om een stand mee aan te kleden. Op de website wordt in de webkalender extra ruimte voorzien voor alle info en foto's van de geplande Feesten zie: www.h-vv.be/kalender

Op zoek naar info of materiaal voor de Feesten? Geef een seintje aan Mabel, zij stuurt je affiches en folders en beantwoordt alle vragen over de administratie en alles wat je kan ontlene of krijgen voor het Feest Van Het Jaar! mabel.coenen@h-vv.be

HUJO

Hujo is een landelijk erkende jeugdvereniging en heeft verschillende kant-en-klare (educatieve) spel- en activiteitenpakketten. De handleidingen worden elektronisch doorgestuurd. Bijhorend materiaal kan afgehaald worden op het secretariaat te Brussel. Hujo heeft ook een aanbod op

maat voor het inhoudelijk ondersteunen van de Lentefeesten en de Feesten Vrijzinnige Jeugd: geen vrijblijvende 'animatie' maar speelse educatieve programma's gedragen door een vrijzinnig-humanistische visie, waarmee de kinderen enthousiast aan de slag kunnen. Info: www.hujo.be

FOLDERS EN AFFICHES

HVV folders voor ledenwerving.

De folders die gemaakt zijn ter ondersteuning van de ledenwerving kan je gratis opgestuurd krijgen. Als je dit wenst, kunnen er stickers met de afdelingsgegevens meegeleverd worden zodat je de brochures kan personaliseren. Belangrijk is wel dat je ze dan op tijd aanvraagt en de juiste gegevens doorgeeft.

GRIJZE GEUZEN FOLDER, FLYER EN BANNER

Interessant promomateriaal om je werking te presenteren.

HVV-SHOP FOLDER

Je kan de shopfolder met productafbeeldingen en bestelgegevens aanvragen op het nationaal secretariaat. Zie ook shop.h-vv.be

TIJD OM TE KIEZEN/FEESTEN FOLDER

Deze folders voor de leerkrachten zedenleer helpen om het Lentefeest/Feest Vrijzinnige Jeugd te promoten en ouders te informeren over de cursus zedenleer.

FEESTEN/AFFICHE

Er is een mooie affiche (A3 en A2 formaat) beschikbaar voor feestcomités van de Lentefeesten en de Feesten Vrijzinnige Jeugd.

HVV AFFICHES MET WORDCLOUD

De afdelingen kunnen affiches aanvragen met een WordCloud waarin de kernwoorden van vrijzinnigheid worden weergegeven A2 en A3 formaat.

BUTTON MACHINE

Het huren van de button machine is gratis mits betaling van 250 euro waarborg. Onderdelen zoals sleutelhangers, magneten en buttons zijn te betalen volgens verbruik.

Info bij Mabel: mabel.coenen@h-vv.be, 03/233.70.32

PROMOPAKKET VOOR INFOSTAND

Het promopakket om op een stand of grote activiteit extra informatie te verspreiden, kan op het nationaal secretariaat aangevraagd worden. Het bevat alle infolders over de diensten en afdelingen van HVV en kan gepersonaliseerd worden om de eigen afdelingen mee te promoten indien het op tijd wordt aangevraagd.

Voor het aanvragen van folders en affiches kun je terecht bij Mabel:

mabel.coenen@h-vv.be, 03 233 70 32.

HVV TENT

Voor evenementen hebben we een mooie grote witte tent in huis om een promo-stand op te zetten. De tent is 3 x 3 x 3 m groot en is op het dak en de afneembare zijpanelen bedrukt met het HVV logo. De tent kan door afdelingen gratis uitgeleend worden voor het opzetten van een infostand op grote publieksactiviteiten mits betaling van 250 euro waarborg. Hierbij wordt een promopakket meegeleverd.

Als je een evenement organiseert waarop de stand kan worden opgesteld, kan je hiervoor een aanvraag met de omschrijving van de activiteit indienen (lieft via mail). Na de interne beoordeling (publieksactiviteit, locatie...) ontvang je zo snel mogelijk een bevestiging. Een demonstratie voor het opzetten van de tent is mogelijk mits duidelijke afspraken.

Info bij Mabel: mabel.coenen@h-vv.be, 03 233 70 32.

HVV BANNERS EN EVENT-FLAG

We hebben twee bannerdisplays en een event-flag ter beschikking om je stand mee op te fleuren en aandacht te trekken.

Onze afdelingen kunnen in onze shop terecht voor allerlei vrijzinnige aankopen. Dit assortiment is er vooral op gericht om de vrijzinnigheid verder uit te dragen, en dit op een praktische en plezierige manier. Dit aanbod gaat natuurlijk ook uit naar de feestcomités FVJ/LF, de vrijzinnige centra en de instellingen voor morele dienstverlening, Huizen van de Mens. Deze krijgen (wel vermelden bij de bestelling) ook een korting van 15% op de aankopen met uitzondering van koopjes. Voor de jaarlijks terugkerende feesten hebben we een ruim assortiment aan vrijzinnige gadgets die als cadeau gepresenteerd kunnen worden.

Vrijzinnige wenskaarten

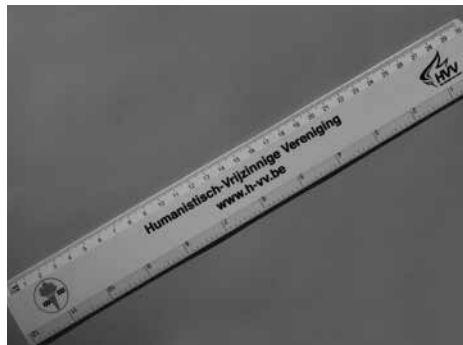
We hebben nieuwe vrijzinnige wenskaarten. Alle kaarten meten 10 x 15 cm en hebben een achterflap zodat ze zonder probleem rechtop kunnen staan. Kaarten worden met omslag geleverd.

Oude verhalen, jonge dromen

Het inter-generatieel en inter-levensbeschouwelijk project 'Oude verhalen – jonge dromen' is een 'document humain' van enerzijds oude concrete verhalen van vrijzinnige en katholieke senioren (1950-1960) en anderzijds van jonge twintigers (2006-2007) die in een multiculturele samenleving wonen en leven.

Educatief pakket 'Verschillende Maten, diversiteit (z)onder spanning'

Het pakket is opgezet als hulpmiddel om het nadenken en debatteren over diversiteit te faciliteren. Het kan gebruikt worden in het verenigingsleven, de volwassenenvorming of het (hoger) secundair onderwijs, bijvoorbeeld in lessen maatschappijleer, niet-confessionele zedenleer, of in het kader van bredere pedagogische projecten.

Voor de HVVshop kunt u terecht op shop.h-vv.be
Voor meer info: ingrid.van.eyken@h-vv.be of 03 205 73 05.

INHOUD LIDMAATSCHAP

Wie lid wordt van HVV geniet vele voordelen! Je krijgt een korting op de afdelingsactiviteiten en je ontvangt vier maal per jaar gratis 'Het Vrije Woord' magazine, vol info over activiteiten, foto's, opiniestukken van leden. In het ledenblad van je afdeling vind je de agenda voor komende activiteiten en kan je leuke verslagjes, interviews en boekrecensies lezen. Wie zijn e-mailadres doorgeeft krijgt ook tweewekelijks de elektronische nieuwsbrief, 'de HVV-Flash', die dieper ingaat op de nationale vrijzinnige actualiteit.

VERNIEUWING

Sinds 2010 werd de jaarlijkse vernieuwing van het lidmaatschap op 31 december gezet. Zo wordt de administratie overzichtelijker en is ze voor alle afdelingen hetzelfde.

LIDKAARTEN

Bij de jaarlijkse vernieuwing van lidmaatschap krijg je een nieuwe lidkaart die een kalenderjaar geldig is. Normaal krijg je

deze vanuit het nationaal secretariaat opgestuurd, samen met de bevestiging van je vernieuwing. In de afdelingen die zelf het lidgeld innen, worden de lidkaarten meestal door het afdelingsbestuur uitgedeeld.

LIDGELD

Het basislidgeld bedraagt 12 euro per jaar. Daarvan gaat 6 euro naar de nationale werking van HVV, de rest gaat naar de werkingsmiddelen van de afdeling. In het najaar krijgen de leden een brief met de uitnodiging om het lidmaatschap te vernieuwen en het lidgeld over te maken op de ledenrekening van HVV (BE72 0011 7775 6216). Sommige afdelingen innen zelf de lidgelden en storten het volledige bedrag of afdracht door op de ledenrekening van HVV. Per mail of per post wordt door de contactpersoon van de afdeling een ledenlijst doorgegeven aan het nationaal secretariaat. De hernieuwingen of nieuwe aansluitingen worden jaarlijks geregistreerd tot 30 juni. Er worden – mits afspraak met het nationaal secretariaat – nog uitzonderingen toegestaan.

LIDGELD AAN AFDELING

Naast het basislidgeld is het de afdelingen toegelaten een extra bijdrage te vragen aan haar leden. De beslissing om dit te doen en het bijkomend bedrag dat gevraagd wordt, is de verantwoordelijkheid van het afdelingsbestuur.

INFOPAKKET GEÏNTERESSEERDEN

Lopen er mensen rond op je afdelingsactiviteiten die geen lid zijn maar het misschien wel willen worden? Vraag voor hen telefonisch of via de website een infopakket aan! www.h-vv.be/infopakket. Het pakket met folders, gratis exemplaren van de HVV publicaties en meer krijgen ze thuisgestuurd met de groeten van het HVV-team.

REGISTRATIE NIEUWE LEDEN

Leden die toetreden tot de afdeling kan je doorgeven aan het nationaal secretariaat met het standaardformulier 'lidgegevens' verkrijgbaar bij de provinciale educatieve

krachten of op de website te downloaden. Na het overmaken van hun inschrijvingsgeld krijgen ze hun lidkaart en publicaties thuisgestuurd.

GEGEVENS AANPASSEN IN DE LEDENLIJST

Als de gegevens van je leden voor de verzending van de publicaties en lidkaarten moeten worden aangepast vanwege een verhuis, huwelijk of overlijden, kan je dit best zo snel mogelijk doorgeven aan het nationaal secretariaat per e-mail of met het standaardformulier 'lidgegevens' dat je bij de provinciale educatieve krachten of op de website kan krijgen www.h-vv.be/lidmaatschap

ETIKETTEN EN/OF LEDENLIJST

Afdelingen die zelf het lidgeld innen, kunnen van het nationaal secretariaat etiketten met de naam en het adres van de leden opgestuurd krijgen om de postverzending van de hernieuwingsbrieven te vergemakkelijken. Alle afdelingen kunnen voor het versturen van een eigen ledenblad of de aankondiging van activiteiten naar hun leden, jaarlijks tot 5 maal gratis etiketten ontvangen. Wens je daarbuiten nog etiketten te ontvangen, dan betaal je de kostprijs van de etiketten en de portkosten voor de verzending naar de afdeling. Afdelingsbesturen die dit wensen, kunnen ook digitaal een lijst krijgen met de gegevens van huidige of ex-leden.

*Vragen over het lidmaatschap, ledenwer-
ving en/of ledenlijsten? Hiervoor kan je
terecht op het nationaal secretariaat bij
Ingrid: ingrid.van.eyken@h-vv.be
of 03 205 73 05.*

NIEUWE AFDELINGEN – AFDELINGSWERKING

NIEUWE BESTUURSLEDEN

Nieuwe bestuursleden die in je afdelingsbestuur worden opgenomen, kan je doorgeven aan het secretariaat met naam, lidnummer, adres, e-mail, geboortedatum en mobiel en/of telefoonnummer secretariaat@h-vv.be. Zij ontvangen dan een welkomstpakket met o.a. organogram, HVV-huisstijlartikelen. Het spreekt voor zich dat elke bestuurder ook zelf lid is van HVV.

BESTUURSFUNCTIES

Iedere afdeling moet minstens een voorzitter, secretaris en penningmeester hebben om wettelijk in orde te zijn.

VERGADERINGEN

Van iedere vergadering dient een verslag te worden gemaakt. Nadat dit verslag op de volgende vergadering is goedgekeurd, wordt een kopie ter bewaring opgestuurd naar de Provinciale Educatieve Krachten.

AFDELINGSADMINISTRATIE

Al de afdelingsadministratie wordt in het provinciaal secretariaat bewaard. Zo kan er bij een probleem of discussie teruggekeken worden naar de officiële documenten om duidelijkheid te verschaffen.

PREMIE ADMINISTRATIEVE ORDE

Afdelingen die in orde zijn met hun administratie (ledenlijst, registraties, bestuursleden) en dit ook allemaal op tijd binnenbrengen, krijgen een premie van 100 euro voor administratieve orde. Het loont dus de moeite om regelmatig je papieren na te kijken en aan te vullen.

NIEUWE AFDELINGEN OPRICHTEN

Leden die een nieuwe afdeling willen oprichten komen, naast de zoektocht van bestuursleden en geschikte ruimtes voor vergaderingen en activiteiten, ook voor een hoop administratie te staan. Gelukkig hebben we een expert in huis die je kan helpen met het doorploegen van deze papierberg.

REGLEMENT INWENDIGE ORDE (RIO)

Iedere afdeling heeft een Reglement voor

Inwendige Orde, een set huisregels om de zaken in goede banen te leiden. Hiervoor bestaat een standaarddocument.

NAAMSVERANDERING

Afdelingen die van naam veranderen, moeten hiervoor wat papierwerk in orde maken. Ook hiermee kunnen wij je helpen.

SUBSIDIES VIA HET LOKAAL CULTURBELEID

Een originele en vernieuwende activiteit kan ook steeds in aanmerking komen voor subsidies vanuit het lokaal cultuurbeleid. De meeste gemeentes, steden en provincies stellen een aantal subsidies ter beschikking om publieksactiviteiten te ondersteunen. Er zijn uiteraard enkele criteria waaraan een activiteit of project moet voldoen om in aanmerking te komen voor ondersteuning.

Bij gemeenschapsvormende initiatieven worden een drietal mogelijke invalshoeken aangehaald:

- ♦ het stimuleren van ontmoeting en betrokkenheid: door mensen meer te betrekken bij een culturele organisatie leren mensen elkaar begrijpen en wordt gemeenschap gevormd;
- ♦ publieksverbreding en –vernieuwing zodat ‘meer gemeenschap’ bij cultuur wordt betrokken;
- ♦ de rol van het cultuurbeleid in het verbinden van gemeenschappen – aanwezig in de gemeente – en de relatie die de gemeente en de culturele sector opbouwen met deze gemeenschappen.

Meer informatie bij uw lokale cultuurbeleidcoördinator of bij Locus, Priemstraat 51, 1000 Brussel, info@locusnet.be of 02 213 10 40.

Vragen over de oprichting van een nieuwe afdeling, naamsverandering of de premie voor administratieve orde? Contacteer Ingrid: ingrid.van.eyken@h-vv.be 03 205 73 05.

LEIFPUNTEN IN VLAANDEREN

(andere LEIFpunten zijn in wording)

Hoofdzetel LEIF

J.Vander Vekenstraat 158
1780 Wemmel
T 078 15 11 55
www.leif.be

LEIF Antwerpen

ZNA Sint-Erasmus
Luitenant Lippenslaan 55
2140 Borgerhout
T 0468 24 85 42
info@leifantwerpen.be

LEIF Brussel

Sainteclette 17
1000 Brussel
T 078 15 11 55

LEIF Oudenaarde

Netwerk Levenseinde VZW
Sint-Walburgastraat 9
9700 Oudenaarde
T 055 20 74 00
info@netwerklevenseinde.be

LEIF Gent in Vonkel

Baudelokaai 8
9000 Gent
T 09 225 89 00 - Fax 09 225 75 18
<http://www.selgent.be/vonkel-leif-punt-gent>

LEIF Brugge

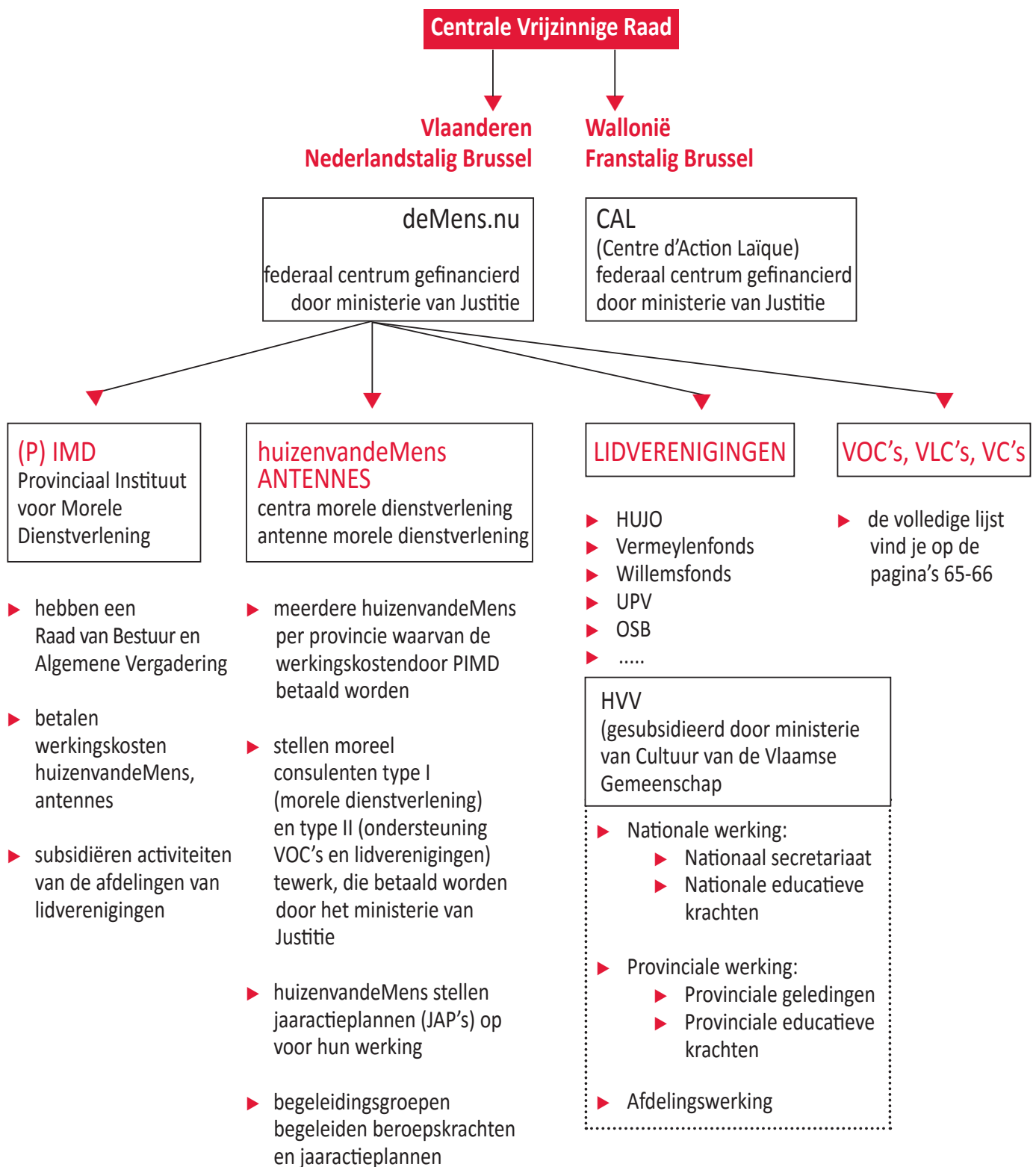
Het Levenshuis
Koningin Elisabethlaan 92
8000 Brugge
T 050 34 07 36
leif@levenshuis.be

LEIF Oostende

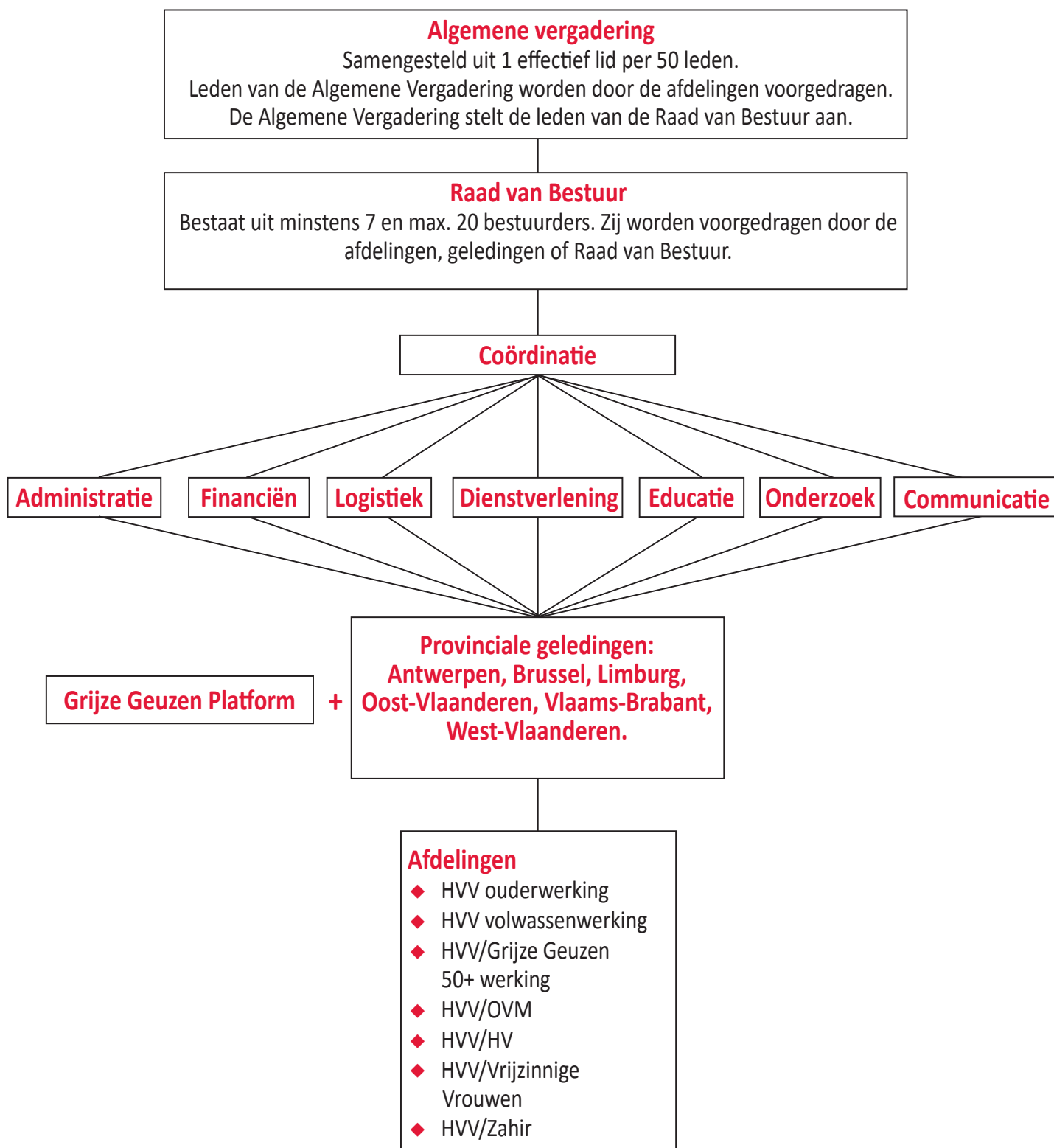
LEIFpunt stadhuis Oostende
Vindictivelaan 1
8400 Oostende
T 0471 35 34 07

LEIFpunt VLC De Geuzetorre Oostende

Kazernelaan 1
8400 Oostende
T 059 51 73 06

ORGANOGRAM HVV

Gert De Nutte
Algemeen Coördinator
/Woordvoerder/
Coördinator Het Vrije
Woord
gert.de.nutte@h-vv.be
03 205 73 03

Philippe Vlayen
Adjunct-coördinator
philippe.vlayen@h-vv.be
03 205 73 08

An Avonds
Communicatiemedewerker
/Verantwoordelijke
lay-out HVV/
Etalage/Flyers/Affiches
an.avonds@h-vv.be
03 233 70 32

Jessica Van Sintruyen
Communicatiemedewerker
/Website/Facebook/
Eindredactie HVV
jessica.van.
sintruyen@h-vv.be
03 233 70 32

Anna Goovaerts
Educatief medewerker/
Redactie HVV/
Jeugd en diversiteit
anna.goovaerts@
h-vv.be
03 205 73 07

Ronald Chovau
Verantwoordelijke
Financiën/Boekhouding/
Betalingen en budgetcon-
trole projecten
ronald.chovau@h-vv.be
03 205 73 04

Magda Heeffter
Educatief medewerker/
Redactie HVV/
Grijze Geuzen/
Hvv Brussels gewest
magda.heeffter@h-vv.be
03 233 70 32

Laura Michiels
Educatief medewerker/
Dienstverlening i.v.m.
wilsverklaring/Etalage /
laura.michiels@h-vv.be
03 205 73 06

Sien Simoens
Educatief medewerker/
Kritisch Lezen/
Diversiteit, ecologie en
duurzaamheid
sien.simoens@h-vv.be
03 233 70 32

Ingrid Van Eyken
Verantwoordelijke HVV
Shop/
Contactpersoon afdelingen
ingrid.van.eyken@
h-vv.be
03 205 73 05

Nil Paredis
Medewerker
Financiële Dienst/
Personeelsadministratie en
ledenadministratie
nil.paredis@h-vv.be
03 205 73 02

Mabel Coenen
Administratief medewerker
/Contactpersoon Feesten,
kerkuittrekking en
ledenwerving
mabel.coenen@h-vv.be
03 233 70 32

Sandra Saey
Logistieke ondersteuning
info@h-vv.be
03 233 70 32

Frank Decombel
Logistieke ondersteuning
info@h-vv.be
03 233 70 32

Marc Blondeel
Logistieke ondersteuning
marc.blondeel@h-vv.be
03 233 70 32

PROVINCIALE EDUCATIEVE KRACHTEN EN AFDELINGEN

PROVINCIE ANTWERPEN

Eva Van Tulden
eva.van.tulden@h-vv.be
03 206 60 30
Pottenbrug 4,
2000 Antwerpen

AFDELINGEN ANTWERPEN

- ♦ HVV/GG Antwerpen 271
- ♦ HVV/GG Waasland 275
- ♦ HVV/GG Willebroek 272
- ♦ HVV Vrijzinnig Deurne 23G
- ♦ HVV/HV Hoboken – Wilrijk 23F
- ♦ HVV/HV Mol 23L
- ♦ HVV/HV Regio Antwerpen-Noord 241
- ♦ HVV Schoten 23H
- ♦ HVV Willebroek 233
- ♦ HVV Feest je mee Wilrijk – Wommelgem 243
- ♦ HVV Herentals 23K
- ♦ HVV Vrij Zinnig Opgroeien Malle 230
- ♦ HVV Niel 264
- ♦ HVV/OVM Regio Antwerpen Noord 220
- ♦ HVV Ravels 245
- ♦ HVV/OVM Boom 202
- ♦ HVV/OVM Deurne 229
- ♦ HVV/OVM Hemiksem 237
- ♦ HVV/OVM Hoboken 206
- ♦ HVV Klein Brabant 270
- ♦ HVV/OVM Antwerpen Linker Oever-Noord Waasland 256
- ♦ HVV Vrijzinnig Antwerpen Volwassenvorming 230
- ♦ HVV Vrijzinnig Antwerpen Ouderwerking 201
- ♦ HVV Mechelen 247
- ♦ HVV 't Is Feest 246

- ♦ HVV Feestcomité Regio Turnhout 226
- ♦ HVV Wilemo 228
- ♦ HVV Bonheiden 248
- ♦ HVV Feestcomité Sint-Katelijne-Waver 219
- ♦ HVV Atheïsme Vlaanderen 266
- ♦ HVV Melemo 249
- ♦ HVV Leergierig en Jong 218
- ♦ HVV LenteGeel 203
- ♦ HVV Feestcomité Heist-op-den-Berg 216
- ♦ HVV Feestcomité Groot Lier 221
- ♦ HVV Kapellen 222
- ♦ HVV/Feesten Mariaburg 252
- ♦ HVV Antwerpen-West 217
- ♦ HVV Vrijdenkend Lier 238
- ♦ HVV Vrijdenkend Mortsel 282
- ♦ HVV Vrijdenkend Turnhout 239
- ♦ HVV Vrijzinnige Feesten Groenlaar 290
- ♦ HVV MAPS 204
- ♦ HVV Feestcomité NCZ MPI De Mast 237

BRUSSELS GEWEST

Magda Heeffter
Brussels Gewest:
Saintelettesquare 17,
1000 Brussel
Tel: 02.742.03.23
hvvbrussel@h-vv.be Magda Heeffter

AFDELINGEN BRUSSEL

- ♦ HVV/HV Brussel 540
- ♦ HVV/HV Woluwe 54K
- ♦ HVV/OVM Anderlecht 587
- ♦ HVV/OVM Jette 598

- ♦ HVV/OVM Brussel 504
- ♦ HVV/OVM Koekelberg 592
- ♦ HVV Zuidoost Brussel 589
- ♦ HVV/OVM Sint-Jans-Molenbeek 565
- ♦ HVV/GG Koekelberg 552

PROVINCIE VLAAMS BRABANT

Britt Ballings
britt.ballings@h-vv.be
0495 53 33 20
Pottenbrug 4,
2000 Antwerpen

AFDELINGEN VLAAMS BRABANT

- ♦ HVV Leuven 141
- ♦ HVV Vilvoorde 144
- ♦ HVV/HV Pajottenland 146
- ♦ HVV Londerzeel 148
- ♦ HVV Diestse Vrijzinnigen 14A
- ♦ HVV Tiense Vrijzinnige Kring 155
- ♦ HVV Druivenstreek 14F
- ♦ HVV Vrijzinnig Vrouwen Vl. Brabant - Kern Tremelo-Keerbergen 150
- ♦ HVV Noord Brabant met Ouderwerking 115
- ♦ HVV/OVM Aarschot 117
- ♦ HVV Halle 148
- ♦ HVV/GG Vilvoorde 104
- ♦ HVV/VF Libra 114
- ♦ HVV/GG De Grijsse Loodsen 110
- ♦ HVV Feestcomité Kampenhout 184
- ♦ HVV Lentecomité met Stip 118
- ♦ HVV Feestcomité Kortenberg 116
- ♦ HVV Feestcomité GBS Keerbergen 120

- ♦ HVV Haacht 119
- ♦ HVV De Regenboog 121
- ♦ HVV Keikidz 145
- ♦ HVV Feestcomité Station 185

PROVINCIE LIMBURG

Monique Sevens
hvvlimburg@telenet.be
 011 21 40 04
monique.sevens@h-vv.be
 A. Rodenbachstraat 18, 3
 500 Hasselt

AFDELINGEN LIMBURG

- ♦ HVV De Demer 35A
- ♦ HVV Haspengouw 352
- ♦ HVV Hasseltse Vrijzinnige Humanisten 350
- ♦ HVV/HV Maasland 351
- ♦ HVV Noord Limburg 358
- ♦ HVV De Mens Feest 345
- ♦ HVV Genkse Humanisten 317
- ♦ HVV/GG Hasselt 360
- ♦ HVV/OVM Maasland 394
- ♦ HVV West Limburg 320
- ♦ HVV Vrijzinnige Vrouwen Limburg 354
- ♦ HVV Leopoldsborg 361
- ♦ HVV Feestcomité Noord -Limburg 310
- ♦ HVV Feestcomité Paal Beringen 311
- ♦ HVV CFVJ Sint-Truiden 312
- ♦ HVV Feestcomité Genk 313
- ♦ HVV vzw Vriendenkring LF Toverfluit 346
- ♦ HVV Feestgroep Hasselt LF/FVJ 347
- ♦ HVV Comité FVJ Tongeren 391
- ♦ HVV Comité FVJ Bilzen 374
- ♦ HVV Feestcomité Eigen Weg 315

- ♦ HVV Feestcomité Diepenbeek-Lummen 395
- ♦ HVV CFVJ Hasselt 318
- ♦ HVV Het Fakkeltje 348
- ♦ HVV Vrij Op Weg 314
- ♦ HVV (W)Onderweg 371
- ♦ HVV Feestcomité De Toekomst 319

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

Tine Dekempe en Dirk Dekempe
hvv.ovl@geuzenhuis.be
dirk.dekempe@h-vv.be
tine.dekempe@h-vv.be
 09 222.29.48
 Geuzenhuis, Kantienberg 9,
 9000 Gent

AFDELINGEN OOST-VLAANDEREN

- ♦ HVV Waasland 918
- ♦ HVV Reynaerdyn 914 (Kemzeke)
- ♦ HVV Molenberg 919 (Stekene)
- ♦ HVV/GG Eeklo 925
- ♦ HVV/GG Gent 921
- ♦ HVV/GG Zottegem 922
- ♦ HVV/OVM Denderstreek 923
- ♦ HVV/OVM Oostakker 958
- ♦ HVV/OVM Scheldevallei 985
- ♦ HVV Vrijgezind Sint-Niklaas 912
- ♦ HVV Zelzate 950
- ♦ HVV De Geuzen Lochristi 903
- ♦ HVV/OVM De Wijze Eik 961
- ♦ HVV/HV Aalst 912
- ♦ HVV Dendermonde 91 C
- ♦ HVV/HV Gent 910
- ♦ HVV Geraardsbergen 91 D
- ♦ HVV Zottegem-Zwalm-Herzele 91 B
- ♦ HVV Denderleeuw 924
- ♦ HVV/OVM Eeklo 953

- ♦ HVV/OVM Geraardsbergen 906
- ♦ HVV VOCLO 960
- ♦ HVV/OVM Lokeren 996
- ♦ HVV Oudervereniging voor Moraal – De Brug 909
- ♦ HVV Vrijzinnige Vrouwen afd. Oost -Vlaanderen 904
- ♦ HVV/Beveren-Waasland Zuid 955
- ♦ HVV/OVM Klaverdries Drogen 908
- ♦ HVV Wondelgem in Bloei 917
- ♦ HVV Gent Van Monckhoven 905

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

Steven Dudal
hvv.westvl@skynet.be
 059 51 63 95
steven.dudal@h-vv.be
 Kazernelaan 1, 8400 Oostende

AFDELINGEN WEST-VLAANDEREN

- ♦ HVV De Haan 842
- ♦ HVV Izegem 864
- ♦ HVV Tielt 861
- ♦ HVV Waregem 862
- ♦ HVV Brugge 3 (Assebroek) 82B
- ♦ HVV Blankenberge 822
- ♦ HVV/HV Kortrijk 860
- ♦ HVV/HV Oostende 821
- ♦ HVV/HV Roeselare 863
- ♦ HVV Brugge 2 (Sint-Andries) 82C
- ♦ HVV/OVM Avelgem 861
- ♦ HVV/OVM Brugge 803
- ♦ HVV/OVM Diksmuide-Koekelare 830
- ♦ HVV/OVM Harelbeke 820
- ♦ HVV/OVM Ieper-Poperinge 847
- ♦ HVV/OVM Kortrijk 819
- ♦ HVV/OVM Oostende 811
- ♦ HVV/OVM Oostkamp 804
- ♦ HVV/OVM Oudenburg 831
- ♦ HVV/OVM Westhoek 835
- ♦ HVV/GG Ieper 870
- ♦ HVV Menen 815
- ♦ HVV/OVM Knokke-Heist 841

OUT OF THE BOX VRIJZINNIG ANTWERPS TREFPUNT

De Burburestraat 11
2000 Antwerpen
vrijzinnigantwerpstrefpunt@gmail.com
www.vrijzinnigantwerpstrefpunt.be

VLC NOORDERLICHT

J. Vande Puttelaan 1
8370 Blankenberge
Tel. 050 41 08 29
vlc.noorderlicht@gmail.com

VC DE FAKKEL

Zwanestraat 11
8450 Bredene
Tel 059 32 64 95
vc.de.fakkel@skynet.be
www.vcbredene.be

VC DE SLEUTELBRUG

Beenhouwerstraat 1-3
8000 Brugge
Tel. 0495 71 36 27
info@vrijzinnigbrugge.be
www.vrijzinnigbrugge.be

VC 'T FAKKELTJE

Kazernestraat 13-15
2070 Burcht (Zwijndrecht)
Tel. en Fax 03 253 00 13

HVC ONS HUIS

Cogelsplein 2
2100 Deurne
Tel. 03 324 85 00

VC GEUZENHUIS

Kantienberg 9
9000 Gent
Tel. 09 220 80 20
Fax 09 222 70 73
www.geuzenhuus.be
a.devos@geuzenhuus.be

MEPHISTOPHÉLÈS GVO

Guilleminlaan 155
9500 Geraardsbergen
VC DE GEUS
Leopold III plein 71
8530 Harelbeke
Tel. 056 72 81 72
www.vcdegeus.be
vcdegeus@gmail.com

VOCHT VRIJZINNIG CENTRUM

A. Rodenbachstraat 18
3500 Hasselt
Tel. 011 35 27 80
www.vrijzinnighasselt.be
info@vrijzinniglimburg.be

VRIJZINNIG HUIS KOKSIJDE

Galloperstraat 48
8670 Koksijde
vrijzinnighuiskosijde@gmail.com

VC MOZAÏEK

Overleiestraat 15A
8500 Kortrijk
Tel. 056 37 16 15
www.vcmozaiek.be
vc.mozaiek@skynet.be

VOM VITA HUMANA

Prinsenhoflaan 29
3680 Maaseik
Tel. 089/51.91.40
Fax 089 51 91 41
vita.humana@telenet.be
www.vrijzinnigmaasland.be

HUIS VAN DE TOLERANTIE

Brusselsestraat 332
3000 Leuven
Tel. 016 22 79 21
Fax 016 22 79 21
tolerantiehuis@skynet.be

VC DE BEZATSE

Vaubanstraat 8 B
8930 Mene
Tel. 056/51.90.70
vcdebezatse@gmail.com
www.debezatse.be

VLC DE GEUZETORRE

Kazernelaan 1
8400 Oostende
Tel. 059 50 10 40
Fax 059 50 31 53
vlc.geuzetorre@skynet.be
www.vlcdegeuzetorre.be

VJOC DE KIM

Langestraat 44a
8400 Oostende
Tel. 059 70 56 39
Fax 059 80 69 52
dekim_k2@hotmail.com
www.vjocdekim.be

VC DE MOLENSTEEN

Gemeenteplein 1
8020 Oostkamp
Tel. 0476 90 29 57
www.vrijzinnigoostkamp.be
info@vrijzinnigoostkamp.be

VC LIEDTS

Parkstraat 4
9700 Oudenaarde
Tel. 055 30 10 30
Fax 055 30 10 46
info@vcliedts.be
www.vcliedts.be

VC DE BRANDERIJ

Zuidstraat 13
9600 Ronse
Tel. 055 20 93 20
de.brandერიj@skynet.be
www.brandერიj.be

VOC TIENEN

Donystraat 14
3300 Tienen
Tel. 016 81 31 66
www.vrijzinnigtienen.be
tvk.vzw@scarlet.be
**VRIJZINNIG HUIS
CASA LIBRE**
Frans Geldersstraat 21
1800 Vilvoorde
Tel. 02 252 15 47
Fax 02 252 25 47
luk@vrijzinnigvilvoorde.be
www.vrijzinnigvilvoorde.be

VC POINCARÉ

J. Stormestraat 131/18
8790 Waregem
Tel. 0486 12 28 63
Tel. 0495 44 11 71
info@vcpoincare.be
www.vcpoincare.be

VC ZOMERLICHT

p/a Weldadigheidstraat
30, 9930 Zomergem
www.zomerlicht.be
vrijzinnig.zomergem@telenet.be

VC DE SCHAKEL MECHELEN

Guldenstraat 27
2800 Mechelen
vc.deschakel.mechelen@proximus.be

www.h-vv.be

Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging (HVvV) ♦ Pottenbrug 4, 2000 Antwerpen ♦ info@h-vv.be ♦ 03 233 70 32
Verantwoordelijke uitgever: Mario Van Essche p.a. Pottenbrug 4, 2000 Antwerpen